

פְּרֻשֵׁת בֵּא

(דף ל"ב ע"ב)

וַיֹּאמֶר יי אֶל מֹשֶׁה בֵּא אֶל פְּרַעֲהַ כִּי אֲנִי הַכְּבֹדֶתִי

אֶת לְבֹו וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פ"ט) אֲשֶׁרִי

הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה יי בְּאוֹר פְּנִיךָ יִהְלְכוּן. כִּמָּה אֲצַטְרִיכוּ

בְּנֵי נֶשָׂא, לְמַהֲךָ בְּאַרְחֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְמַטְר

פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, בְּגִין דִּיזְכוּן בְּהַ לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וּלְשׁוּבָא

לִזְוֹן מִכָּל קְטְרוּגִין דְלַעֲיִלָּא וְתַתָּא. בְּגִין, דְהָא כִּמָּה

דְאַשְׁתְּכַחוּ מִקְטְרִגִין בְּעֵלְמָא לְתַתָּא, הָכִי נִמְי אֲשֶׁתְּכַחוּ

מִקְטְרִגִין לְעֵילָא דְקִיִּימֵי עֲלִייהוּ דְבְנֵי נֶשָׂא.

אֵינּוֹן דְעֵבְדִין פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, וְאוֹזְלֵי בְּאוֹרַח מִישָׁר,

בְּדַחְלָא דְמְאַרְיֵהוֹן, כִּמָּה אֵינּוֹן סְנִיגוּרִין דְקִיִּימִין

עֲלִייהוּ לְעֵילָא, כִּמָּה דְאַתְּ אָמַר (איוב ל"ג) אִם יֵשׁ עָלָיו

מִלְאָךְ מִלִּיץ אֶחָד מִנֵּי אֶלְךָ וְגו'. וְכֹתִיב וַיִּחַנְּנוּ וַיֹּאמֶר

פְּדַעְהוּ מִרְדֹּת שַׁחַת מְצֵאתִי כֹפֵר. בְּגִין כֹּה, זִכָּאָה אִיהוּ

מֵאֵן דְנִטִיר פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא.

אָמַר לִיָּה רַבִּי חֲזִיָּא, אִי הָכִי, אָמַאי אֲצַטְרִיךְ הָכָא מִלְאָךְ

דְלִיָּהוּי סְנִיגוּרָא עֲלִיָּה דְדִבֵּר נֶשׁ וְהָא פְּתִיב (משלי ג)

כִּי יי יִהְיֶה בְכִסְלֶךְ וְשָׁמַר רַגְלֶךְ מִלְּכָד, וְכֹתִיב (תהלים קכ"א)

יי' יִשְׁמְרֶךְ מִכָּל רָע. דְהָא חָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל מַה

דְדִבֵּר נֶשׁ עֵבִיד בְּעֵלְמָא, הֵן טַב הֵן בִּישׁ. וְכֵן הוּא אוֹמֵר,

אִם יִסְתַּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם

(ירמיה ב"ג)

י"י

אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה, כִּלְא הָכִי הוּא וְדַאי. אֲבָל הָא
 כְּתִיב, (איוב ב') וַיַּע אֶל עֲצָמוֹ וְאֵל בְּשָׂרוֹ. וְכִתִּיב,
 (איוב ב') וַתְּסִיתַנִּי בּוֹ לִבְלָעוֹ חֲנָם. לְאַחֲזָאָה דְהָא רִשׁוֹ
 אֲתַמְסֵר לְסִטְרָא אַחֲרָא לְקִטְרָגָא, (ורשׁוֹ אֲתַמְסֵר) עַל מְלִין
 דְעֵלְמָא, (לְמַאן דְלֹא אֲצִטְרִיךְ) וְלֹאֲתַמְסֵרָא בִידוּי. וְכֹל
 אֲלִין אֲרַחֲזִין טְמִירִין קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלִית אַנְתָּ
 כְּדַאי לְמַהֲרֵךְ אֲבַתְרִייהוּ, בְּגִין דְאֵינּוֹן נְמוּסִין דְקוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא, וּבְנֵי נְשָׂא לָאו אֵינּוֹן רִשְׁאִין לְדַקְדָּקָא
 אֲבַתְרִייהוּ, בַּר אֵינּוֹן זִכְרֵי קְשׁוּט דִּידְעִין רִזֵּי אֲוֵרִייתָא,
 וְאֲזִלִּין בְּאַרְחָא דְחֻכְמַתָּא לְמַנְדַּע אֵינּוֹן מְלִין סְתִימִין
 דְאֲוֵרִייתָא.

רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח, (איוב א') וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים
 לְהִתְיַצֵּב עַל יְיָ וַיָּבֹא גַם הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם. וַיְהִי הַיּוֹם:
 דָּא (מ"ד א') רֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קָאִים לְמִידָן
 עֵלְמָא. כְּגִוּוֹנָא דָּא, (מלכים ב', ד') וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שָׁמָּה.
 הַהוּא יוֹמָא יוֹם טוֹב דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא.

וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים, אֲלִין רַבְרַבִּין מְמַנְן שְׁלִיחֵן בְּעֵלְמָא,
 לְאַשְׁגַּחָא בְּעוּבְדִין דְבְנֵי נְשָׂא. לְהִתְיַצֵּב עַל ה':
 כְּמָה דָּאֲתָ אָמַר, (מלכים א', כ"ב) וְכֹל צָבָא הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים

עָלְיוּ מִיְמֵינוּ וּמִשְׁמָאלוּ. אָבֵל לְהַתִּיצֵב עַל ה' בְּהֵאֵי קָרָא
 אֲשַׁכְּחָנָא רְחִימוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עָלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל.
 בְּגִין, דְּהֵנִי שְׁלִיחָן, דְּאֵינוֹן מְמַנֵּן לְאַשְׁגָּחָא עַל עוֹבְדֵין
 דְּבִנְי נְשָׂא, אֲזֵלִין וְשֹׁאטִין וְנִטְלִין אֵינוֹן עוֹבְדֵין כְּלָהוּ,
 וּבְיוֹמָא דְקָאֵי דֵינָא לְמִיקָם, לְמִידָן עֲלֵמָא, אֲתַעְבִּידוּ
 קִטְיִגוּרִין לְמִיקָם עָלֵייהוּ דְּבִנְי נְשָׂא. וְתָא חֲזִי, מִכָּל עַמִּין
 דְּעֲלֵמָא, לָא קִיִּימִין לְאַשְׁגָּחָא בְּעוֹבְדֵיהוֹן, בַּר בִּישְׂרָאֵל
 בְּלַחוּדֵייהוּ, בְּגִין דְּאֵלִין בְּנִין לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

וְכֵד לָא אֲשַׁתְּכַחוּ עוֹבְדֵין דִּישְׂרָאֵל כְּדָקָא יְאוּת,
 כְּבִיכוּ"ל אֵינוֹן מְמַנֵּן שְׁלִיחָן, כֵּד בְּעָאן לְקִיִּימָא
 עַל אֵינוֹן עוֹבְדֵין דִּישְׂרָאֵל, עַל ה' וְדָאֵי קִיִּימִין, דְּהָא כֵּד
 יִשְׂרָאֵל עֲבָדִין עוֹבְדֵין דְּלֵא כְּשָׂרָן, כְּבִיכוּ"ל מִתִּישִׁין
 חִילָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְכֵד עֲבָדִין עוֹבְדֵין דְּכְשָׂרָן,
 יַהֲבִין תּוֹקְפָא וְחִילָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (תהלים ס"ח) תָּנוּ עֵז לְאֱלֹהִים. בְּמָה. בְּעוֹבְדֵין דְּכְשָׂרָן. וְעַל
 דָּא, בְּהָהוּא יוֹמָא, כְּלָהוּ רַבְרָבָן מְמַנֵּן אֲתַכְּנָשׁוּ עַל ה'.
 עַל ה' וְדָאֵי, דְּהָא כִּיּוֹן דְּעַל יִשְׂרָאֵל אֲתַכְּנָשׁוּ, עָלֵיהּ
 אֲתַכְּנָשׁוּ.

וַיְבֵא גַם הַשָּׁטָן בְּתוֹכְכֶם, גַּם, לְאַסְגָּאָה עָלֵייהוּ, דְּכְלָהוּ
 אֲתֵיִין לְמַהוּי קִטְיִגוּרִין עָלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל, (דף ל"ג ע"א)
 וְדָא אֲתוּסְףָּ עָלֵייהוּ, בְּגִין דְּאֵיהוּ דִּילְטוּרָא רַבְרָבָא

מִכְּלָהוּ, קִטִּיגוֹרָא מִכְּלָהוּ, כִּיּוֹן דְּחָמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 דְּכִלְהוּ אֲתִיּוּן לְקִטְרָגָא. מִיַּד וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל הַשָּׁטָן מֵאִן
 תָּבֵא. וְכִי לֹא הָוּה יָדַע קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֵאֵן הָוּה אֲתִי.
 אֵלֹא לֹאִיִּתְתָּא עוּבְדָא לְרַעוּתִיהָ.

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל הַשָּׁטָן וְגוֹ' וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת יְיָ וַיֹּאמֶר
 מְשׁוּט בְּאַרְצָן. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, דִּישׁוּבָא דְאַרְעָא
 אֲתַמְסַר לְסִטְרִין אַחֲרָנִין, בַּר אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל בְּלַחֲוֹדְהָא.
 כִּיּוֹן דְּאָמַר מְשׁוּט בְּאַרְצָן, אֲשַׁגַּח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 דְּבַעֵי לְמַהוּי דְלְטוֹרָא עֲלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל. מִיַּד, (איוב א)
 וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל הַשָּׁטָן הֲשִׁמְתָּ לְבָבְךָ עַל עַבְדֵי אִיּוֹב כִּי אִין
 כְּמוֹהוּ בְּאַרְצָן.

חָמָא שַׁעְתָּא לְמִיָּהֵב לִיָּה חוּלְקָא, בְּמָה (נח ס"ד ע"א)
 דִּיתַעְסַק, וַיִּתְפָּרֵשׁ מִנִּיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְהָא
 אוּקְמוּהָ, לְרַעֲיָא דְבַעָא לְמַעַבְר עָאנִיָּה בְּחַד נַהֲרָא וְכוּ',
 מִיַּד אֲתַעְסַק בֵּיָה הַהוּא שָׁטָן, וְלֹא קִטְרָג עֲלֵייהוּ
 דִּישְׂרָאֵל.

וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת יְיָ וַיֹּאמֶר הֲחִנַּם יְיָ אִיּוֹב אֱלֹהִים. לָאו
 תּוֹוּהָא לְעַבְדָּא דְמֵאֲרִיָּה עַבִּיד לִיָּה כָּל רַעוּתִיהָ,
 דִּיָּהָא דְחִיל לִיָּה, אַעֲדֵי אֲשַׁחֲוֹתְךָ מִנִּיָּה, וְתַחֲמִי אִי דְחִיל
 לְךָ וְאִם לָאו.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְעָאקוּ, כַּד אֲתֵיָּהֵב חוּלְקָא חֲדָא

לְהֵאֵי סֹטֵר לְאַתְעֶסְקָא בֵּיהּ, אֶתְפָּרִישׁ לְבַתֵּר מִכְּלָא.
 כְּגִוּוֹנָא דָּא שְׁעִיר בְּרֵאשׁ חוּדְשׁ. שְׁעִיר בְּיוֹמָא דְכַפּוּרִי.
 בְּגִין דְּאַתְעֶסְק בֵּיהּ, וְשָׁבִיק לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּמַלְכֵיהוֹן,
 וְהָכָא, מָטָא זְמָנָא לְמִיטְל חוּלְקָא דָּא, מִכָּל זְרָעָא
 דְּאַבְרָהָם, בְּסֹטְרָא אַחְרָא. כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (בראשית כ"ב) הִנֵּה
 יִלְדָה מִלְכָּה גַם הִיא וְגו' אֶת עוֹיֵן בְּכוּרוֹ וְגו'.

וְתָא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּאָמַר מְשׁוּט בְּאַרְצֵי, בְּעָא מִינֵיהּ,
 לְמַעַבְד דִּינָא בְּיִשְׂרָאֵל, דְּהָא דִּינָא הוּהּ לִיָּה עַל
 אַבְרָהָם, לְמַתְבַּע מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּגִין, דְּלָא
 אֶתְעֶבִיד דִּינָא בְּיִצְחָק, כִּד אֶתְקָרִיב עַל גִּבִּי מַדְבַּחָא,
 דְּהָא לָא הוּהּ לִיָּה לְאַחֲלָפָא קְרַבְנָא דְּאֶזְמִין עַל מַדְבַּחָא,
 בְּאַחְרָא, (וְכֵן בְּכָל סֹטְרָא דְּלִיָּה) כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (ויקרא כ"ז) לָא
 יַחֲלִיפְנוּ. וְהָכָא קָאִים יִצְחָק עַל גִּבִּי מַדְבַּחָא, וְלָא
 אֶשְׁתַּלִּים מִינֵיהּ קְרַבְנָא, וְלָא אֶתְעֶבִיד בֵּיהּ דִּינָא, וּבְעָא
 דָּא מֵעַם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּבְעָא דִּינֵיהּ דִּיוֹסְף
 לְכַמָּה דְּרִין. וְכָל מַה דְּבְעָא, בְּאוּרַח דִּינָא בְּעָא.

וּמַה הוּא זְמָנָא דְּאַשְׁתּוּיב יִצְחָק, וְאַתְחַלֵּף קְרַבְנֵיהּ, זְמִין
 לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְהַהוּא מְקוּטְרָגָא, הֵאֵי
 לְחוּלְקֵיהּ, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר הִנֵּה יִלְדָה מִלְכָּה גַם הִיא וְגו'
 אֶת עוֹיֵן בְּכוּרוֹ. וְהָכָא, מָטָא לְמִיטְל חוּלְקֵיהּ עֲלֵיהּ, מִכָּל
 זְרָעֵיהּ דְּאַבְרָהָם, וְלָא יִקְרַב בְּסֹטְרָא אַחְרָא.

וְכֹלֵא בְּדִינָא אַתָּא. (ס"א לַגְּבִיחַ) כִּמְה דְּאִיהוּ דִּן, הָכִי אַתְּדָן.
 בְּגִין דְּאִיּוֹב מְקַרִּיבֵי עֵיטָא דְּפִרְעָה הָוָה, וְכַד קָם
 פִּרְעָה עָלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל, בְּעָא לְקַטְלָא לֹון. אֲמַר לִיה לָא,
 אֵלָא טוֹל מְמוֹנָהוֹן וּשְׁלוּט עַל גּוֹפִיָהוֹן, בְּפוּלְחָנָא קִשְׂיָא,
 וְלָא תִקְטוֹל לֹון. אֲמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, תִּיַיָּךְ,
 בְּהֵוָה דִּינָא מִמֶּשׁ, תְּהֵא דְּאִין, מַה כְּתִיב, (אִיּוֹב ב') אִוְלָם
 שְׁלַח נָא יָדְךָ וְגַע אֶל עֲצָמוֹ וְאֶל בְּשָׂרוֹ וְגו'. בְּמַה דְּאִיהוּ
 דִּן, הָכִי אַתְּדָן. וְאַף עַל גַּב דְּבִכָּל שְׂאָר הָוָה דְּחִיל
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חַזִּי, מַה כְּתִיב, אֲךְ אֶת נַפְשׁוֹ שְׁמֹר. וְאַתִּיָּהִיב לִיה
 רְשׁוֹ, לְמַשְׁלַט עַל בְּשָׂרָא, בְּגִין רוּזָא דְּכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית
 1) קִץ כָּל בְּשָׂר בָּא לְפָנַי וְאוּקְמוּנָהּ, בָּא לְפָנַי וְדָאִי, וְדָא
 אִיהוּ (שְׁלַח ק"ט ע"א) קִץ כָּל בְּשָׂר, וְלָא רוּחָא. וְאַיְתִמַר, דְּאִיהוּ
 קִץ דְּאִתִּי מִסְטָרָא דְּחֻשְׁךָ, כִּמְה דְּאִתְּ אֲמַר, (אִיּוֹב כ"ח) קִץ
 שֵׁם לְחֻשְׁךָ וְלִכְל תְּכַלִּית הוּא חוּקָר. וְלִכְל בְּשָׂרָא, בְּגִין
 דְּאִית קִץ אַחְרָא, וְאַקְרִי (דְּנִיָּא ל"ב) קִץ הִימִין, וְדָא אִיהוּ
 קִץ אַחְרָא, מִסְטָרָא דְּשְׁמָאֵלָא, דְּאִיהוּ חֻשְׁךָ. וְעַל דָּא
 אַתִּיָּהִיב לִיה רְשׁוֹ בְּעֲצָמוֹ וּבְשָׂרוֹ.

וְתַסִּיתְנִי בּוֹ לְבַלְעוּ. אִי הָכִי, לָאוּ בְּדִינָא הָוָה, אֵלָא
 בְּמִימַר הֵהוּא מְקַטְרָגָא, דְּאִסִּית לִיה, וְאַסִּי
 לִיה. אֵלָא, כִּלָּא בְּדִינָא הָוָה, וְהָכִי אֲמַר לוֹ אֵלִיהוּא, (אִיּוֹב

ל"ד) כִּי פִעַל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ וּכְאֶרְחַ אִישׁ יִמְצִיאֵנּוּ. וְהָכִי
 הָיָה כְּמָה דְאֶתְמַר, כְּמָה דְאִיהוּ גְזוּר, הָכִי אֶתְגְזוֹר עָלֶיהָ.
 וְהָאִי דְאָמַר וְתִסִּיתְנִי בּוֹ לְבַלְעוּ חָנָם, וְתִסִּיתְנִי לְבַלְעוּ
 לֹא כְּתִיב, אֶלֹא וְתִסִּיתְנִי בּוֹ, בֵּיהּ קִיִּמָּא בְּדַעְתִּיהָ,
 דְאִיהוּ חָשִׁיב דְהָא תִסִּיתְנִי, כְּמָה דְאָמַר (איוב י') וְעַל עֲצַת
 רְשָׁעִים הוֹפְעֶתָ. (אָמַר אִיּוֹב אֶתְפַּתִּית עַל מִימְרֵי דְדַחְוּא מִקְטָרְגָא) כְּגוֹוֹנָא
 דָּא, (תהלים ע"ה) וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיָּהֶם וּבְלִשׁוֹנָם יִכְזְבוּ לוֹ.
 וַיִּפְתּוּהוּ וַיִּכְזְבוּ לוֹ. לֹא כְּתִיב, אֶלֹא וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיָּהֶם.
 בְּפִיָּהֶם קִיִּמָּא מְלָה דָּא דְהָא אֶתְפַּתָּה.
 דף ל"ג ע"ב) אָמַר רַבִּי אַבָּא, כֻּלָּא הוּא שְׁפִיר, אֲבָל הָכִי
 אֹלְיִפְנָא, דְתַנּוּן, סָלִיק וְאֶסְטִין. וְכִי אִיהוּ יִכִּיל
 לְאֶסְטָנָא, אִין. דְהָא אִיהוּ (ריש וישב תיקון קמ"א) מְלֶךְ זָקֵן
 וְכֶסֶל, דְכְּתִיב, (קהלת ד') טוֹב יֶלֶד מְסֻכֵּן וְחָכָם מִמְּלֶךְ זָקֵן
 וְכֶסֶל. וְעַל דָּא, יִכִּיל לְאֶסְטָנָא לְבַר נָשׁ. מֵאִי טַעְמָא.
 בְּגִין דְאִיהוּ מְהִימָן עַל עוֹבְדוֹי דְבְנֵי נִשְׂא.
 תָּא חֲזִי, הָאִי בְּדִינָא דִיחִיד, אֲבָל בְּדִינָא דְעֵלְמָא, כְּתִיב,
 (בראשית י"א) וַיֵּרֶד יְיָ לָרְאוֹת. (בראשית י"ח) אֲרָדָה נָא
 וְאֲרָאָה. דְלֹא אֶתִּיְהִיב מְהִימָנוּתָא אֶלֹא בִיּוֹדִיהָ בְּלַחֲוֹדוֹי,
 דְהָא לֹא בַעַל לְאוּבְדָא עֵלְמָא, עַל מִימְרֵי דְהָהוּא
 מִקְטָרְגָא, דְתִיאֹבְתִיהָ אִיהוּ תְדִיר לְשִׁיצָאָה. מְנַלָּן
 דְכְּתִיב, (איוב כ"ח) קֵץ שָׁם לַחֲשָׁךְ וּלְכָל תַּכְלִית הוּא חוֹקֵר.

לְשִׁיצָאָה כָּלָא, הוּא חוֹקֵר. וְדָא אִיהוּ קִין כָּל בְּשָׂר בָּא
לְפָנֵי, וְדָאֵי בְּגִין לְשִׁיצָאָה.

וְתָא חֲזִי, וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל יְיָ.
כַּמָּה דְּאֶתְמַר. וְהָהוּא יוֹמָא, קְיַיְמִין תְּרִין סְטָרִין,
לְקַבְּלָא בְּנֵי עֲלָמָא. כָּל אֵינּוֹן דְּאֶתְיִין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּתִיּוּבְתָא וּבְעוּבְדִין טָבִין, אֵינּוֹן זַכִּין לְמַהוּי פְּתִיבִין
לְגַבִּיָּה דְּהָהוּא סְטָרָא דְּאִיהוּ חַיִּים, וְאַפִּיק תּוּצָאוֹת חַיִּים.
וּמָאן דְּאִיהוּ מְסֻטְרִיָּה, אַכְּתִיב לְחַיִּים. וְכָל אֵינּוֹן דְּאֶתְיִין
בְּעוּבְדִין בִּישׁוּן, אֵינּוֹן פְּתִיבִין לְהָהוּא סְטָרָא אַחְרָא
דְּאִיהוּ מוֹתָא, וְאַקְרִי (רס"ה א) מוֹת, וּבִיָּה שְׂרִיא מוֹתָא.

וּבְהָהוּא יוֹמָא, קְיַיְמִין אֵלִין תְּרִין סְטָרִין: חַיִּים, וּמוֹת.
אִית מָאן דְּאַכְּתִיב לְסְטָרָא דְּחַיִּים. וְאִית מָאן
דְּאַכְּתִיב לְסְטָרָא דְּמוֹת. וּלְזַמְנִין דְּעֲלָמָא שְׂרִיא
בְּאַמְצְעִיתָא, אִי קְיַיְמָא חַד זַכָּאָה בְּעֲלָמָא, דְּאַכְרַע
עֲלִיָּהוּ, כְּלָהוּ קְיַיְמִין וְאַכְּתִיבוּ לְחַיִּים. וְאִי חַד חַיִּיבָא
אַכְרַע עֲלָמָא, כְּלָהוּ אַכְּתִיבוּ לְמִיתָה.

וְהָהוּא זַמְנָא, עֲלָמָא הוּא קְיַיְמִין בְּאַמְצְעִיתָא, וְהָהוּא
מְקַטְרָגָא בְּעָא לְאַסְטָאָה. מִיַּד מַה פְּתִיב, הַשְּׂמַתָּ
לְבַךְ עַל עַבְדֵי אִיּוֹב כִּי אֵין כְּמוֹהוּ בְּאַרְצָא וְגו'. כִּיּוֹן
דְּאַשְׁתְּמוּדַע אִיהוּ בְּלַחֲדוּי, מִיַּד אַתְקִיף בִּיָּה מְקַטְרָגָא.
וְעַל דָּא תְּנִיבִין, דְּלָא אַצְטְרִיךְ לִיָּה לְבַר נָשׁ לְאַתְפְּרָשָׁא

מִכְּלָלָא דְסַגִּיאִין, בְּגִין דְּלֹא יִתְרָשִׁים אִיהוּ בְּלַחֲדוּי, וְלֹא יִקְטָרְגוּן עָלֶיהָ לְעֵילָא.

דְּכִתְיִב, בְּשׁוֹנְמִית, (מלכים ב' ד') וּתְאֹמַר בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי יוֹשֶׁבֶת. לֹא בְּעֵינָא לְאַפְקָא גְרָמֵי מִכְּלָלָא דְסַגִּיאִין, בְּתוֹךְ עַמִּי יִתִּיבְנָא, עַד יוֹמָא דָּא, וּבְתוֹךְ עַמִּי, בְּכָלְלָא חֲדָא אֲשֶׁתְּמוֹדַע לְעֵילָא. וְהָכָא אִיּוֹב, כִּיּוֹן דְּאֲשֶׁתְּמוֹדַע לְעֵילָא וְאֲתְרָשִׁים, מִיַּד אֲתַקִּיף בֵּיהּ מְקַטְרָגָא, וְאֹמַר הַחֲנָם יִרְא אִיּוֹב אֱלֹהִים, כָּל מָה דְּדַחִיל לָךְ וְאֲתַתְּקָה, לָאו לְמַגְנָא עָבִיד, הֲלֹא אֶתָּה שִׁכַּת בְּעַדוּ וּבְעַד וְגו'. אֲבָל טוֹל כָּל הָאֵי טְבָא דְּאֲנִת עָבִד לִיהּ, וּמִיַּד אִם לֹא עַל פְּנִיךָ יִבְרַכְךָ. יִשְׁבּוֹק לָךְ, וְיִתְדַבֵּק בְּסִטְרָא אַחֲרָא, דְּהָא הַשְׁתָּא בְּפִתּוֹרְךָ אִיהוּ אָכִיל, סָלִיק פִּתּוֹרְךָ מִנִּיהּ, וְנַחְזִי מִמָּאן אִיהוּ, וּבָאן סִטְרָא יִתְדַבֵּק.

מִיַּד, וַיֹּאמֶר יי אֵל הַשָּׁטָן הִנֵּה כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּיַדְךָ. לְאַחֲזָאָה, דְּדַחִילוּ דְּאִיּוֹב לְגַבִּיּהּ דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הוּא לְנִטְרָא עוֹתְרִיהּ. וּמִהָכָא אוֹלִיפְנָא, דְּכָל אִינוּן דְּדַחֲלִין לִיהּ לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל עוֹתְרִיּהּ, אוֹ עַל בְּנִיּהּ, לָאו אִיהוּ דְּחִילוּ כְּדָקָא יָאוּת. וְעַל דָּא קְטָרְגָא הֵוּא מְקַטְרָגָא וְאֹמַר, הַחֲנָם יִרְא אִיּוֹב אֱלֹהִים הֲלֹא אֶתָּה שִׁכַּת בְּעַדוּ וְגו' מַעֲשֵׂה יַדְיוּ בְּרַכְתָּ. וְעַל דָּא אִיהוּ דְּחִיל לָךְ וְאֲתִיּהִיב לִיהּ רְשׁוּ לְקַטְרָגָא בֵּיהּ, וְלְאַחֲזָאָה, דְּלֹא פִּלַּח אִיּוֹב לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרַחֲמֵינוּ.

דְּכִיּוֹן דְּאַתְנַסִּי, נִפְק מֵאוֹרְחָא, וְלֹא קָאִים בְּקִיּוּמִיהּ, מַה
כְּתִיב, בְּכֹל זֹאת לֹא חָטָא אִיּוֹב בְּשִׁפְתָיו. לֹא חָטָא

בְּשִׁפְתָיו אֲבָל בְּרַעוּתִיהּ חָטָא, וּלְבַתֵּר חָטָא בְּכֹלָא.

וְאִי תִימָא דְלֹא אֶתְנַסִּי בַר נֶשׁ, הָא כְּתִיב (תהלים י"א) ה'

צְדִיק יִבְחֹן וְגו'. וּבְגִין כֹּף אֶתְנַסִּי אִיּוֹב. וְאַף עַל גַּב

דְּלֹא קָאִים בְּקִיּוּמִיהּ כְּדָקָא יְאוּת, לֹא נִפְק מִתַּחַת

רְשׁוּתָא דְמַרְיָה לְאַתְדַּבְּקָא בְּסִטְרָא אַחְרָא.

וְכַמָּה הוּא תְּהוּא נְסוּתָא דִּילִיָּהּ. תְּרִיסַר יְרַחֵי, שׁוֹלְטָנוּתָא

דִּיהוּא סִטְרָא אַחְרָא. כַּמָּה דִּתְנִינָן, דִּינָא דְחִיבֵיא

בְּגִיהֶנּוּם י"ב יְרַחֵי, וּבְגִין דְּלֹא אֶתְדַּבְּק בְּסִטְרָא אַחְרָא

כְּתִיב, (איוב מ"ב) וַיֵּי בְּרֹךְ אֶת (דף ל"ד ע"א) אַחְרִית (נרפס קפ"א ע"ב)

אִיּוֹב מִרְאשִׁיתוֹ.

ר' שְׁמַעוֹן אָמַר, הָאִי דְאִיּוֹב, לָאוּ נְסוּתָא אִיהוּ דְקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, כְּנְסוּתָא דְשָׂאֵר צְדִיקָא, דִּהָא לֹא כְּתִיב

וְהֶאֱלֵהִם נֶסֶה אֶת אִיּוֹב, כַּמָּה דְכְּתִיב, (בראשית כ"ב)

וְהֶאֱלֵהִם נֶסֶה אֶת אַבְרָהָם. דְאַבְרָהָם, אִיהוּ בִּידֵיהּ אֶקְרִיב

לְבָרִיָּהּ יְחִידָאִי דִּילִיָּהּ לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִיּוֹב לֹא

יְחִיב כְּלוּם, וְלֹא מָסַר לִיָּהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלוּם.

וְלֹא אֶתְמַר לִיָּהּ, דִּהָא גַּלֵּי קָמִיָּהּ, דְּלֹא יָכִיל לְקִימָא

בֵּיהּ, אֲבָל אֶתְמָסַר בִּידָא דְמַקְטָרְגָא. וּבְדִינָא

דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְעַבֵּיד, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְעַר

דִּינָא (בְּדִינָא) דָּא, לְהֵוּא מְקַטְרָגָא לְגַבִּיּהּ, הֲדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (איוב א') הַשְׁמַת לְבָבְךָ עַל עַבְדֵי אִיּוֹב וְגו'.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית ד') וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קִין מִפְּרֵי
הָאָדָמָה. מִקֵּץ יָמִים, וְלֹא מִקֵּץ יָמִין. אִיְהוּ דְּחַה

לְקֵץ יָמִין, וְאִתְקַרִּיב לְקֵץ יָמִים. וְהָא אֻקְיָמְנָא, (דניאל י"ב)

וְאַתָּה לֵךְ לְקֵץ. וְאָמַר דְּנִיָּאל, לְאֵן קֵץ, לְקֵץ הַיָּמִין, או

לְקֵץ הַיָּמִים. עַד דְּאָמַר לִיָּה לְקֵץ הַיָּמִין. וְעַל דָּא דְּדוּד

דְּחִיל וְאָמַר, (תהלים ל"ט) הוֹדַעְנִי יְיָ קִצֵּי וּמִדַּת יָמֵי מַה הִיא,

או לְקֵץ הַיָּמִים או לְקֵץ הַיָּמִין. וְהִכָּא מַה פְּתִיב וַיְהִי מִקֵּץ

יָמִים, וְלֹא מִקֵּץ יָמִין, וּבְגִין כֶּךָ לֹא אִתְקַבַּל קְרַבְנֵיָהּ,

דְּהָא מְסֻטְרָא אַחְרָא הוּא. (כלא)

תָּא חֲזִי, מַה פְּתִיב וְהֵבֵל הֵבִיא גַם הוּא. מֵאִי גַם הוּא.

לְאַסְגָּאָה דָּא בְּדָא, קְרַבְנֵיָהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּא

כְּלָא, וְעַקְרָא דְּקְרַבְנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַיְהִי חוּלְקָא

לְסֻטְרָא אַחְרָא, כְּמַה דָּאִתְ אָמַר וּמַחְלִבֵּיהוֹן. וְקִין, עַקְרָא

עַבְד מִקֵּץ יָמִים, רוּזָא דְּסֻטְרָא אַחְרָא, וַיְהִיב חוּלְקָא

לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא לֹא אִתְקַבַּל.

בְּאִיּוֹב מַה פְּתִיב, (איוב א') וְהָלְכוּ בָנָיו וַעֲשׂוּ מִשְׁתָּהּ וְגו',

וְשִׁלְחוּ וְקָרְאוּ לְשִׁלְשֵׁת אַחֵיותֵיהֶם לְאָכַל וּלְשִׁתוֹת

עִמָּהֶם וַיְהִי כִי הִקִּיפוּ יָמֵי הַמִּשְׁתָּהּ וְגו', וּבְמִשְׁתֵּיָא בְּכָל

יוֹמָא מְקַטְרָגָא שְׂכִיחַ, וְלֹא יָכִיל לִיָּה. מְנָא לָן. דְּכַתִּיב,

הֲלֹא אֶתְּךָ שָׁכַתְּ בְּעָדוֹ וּבְעָד בֵּיתוֹ וּבְעָד כָּל אֲשֶׁר
 לוֹ מִסְבִּיב וּלְעוֹלָם לֹא יִהְיֶה חוֹלְקָא כָּלֵל לְגַבִּיּוּהָ, דְּהָא (נ"א
 מדה) כְּתִיב (איוב א') וְהֵעֵלָה עוֹלוֹת מִסִּפְרָא כּוֹלָם. עוֹלָה סִלְקָא
 לְעֵילָא לְעֵילָא, וְלֹא יִהְיֶה חוֹלְקָא לְסִטְרָא אַחֲרָא.
 דְּאִלְמָלָא יִהְיֶה לִּיהָ חוֹלְקָא, לֹא יִכִּיל לִּיהָ לְבַתָּר, וְכָל מַה
 דְּנִטְל מִדִּילִיהָ נִטְל.

וְאִי תִּימָא אִמָּאֵי אַבְאִישׁ לִּיהָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֶלָּא.
 דְּאִלְמָלָא יִהְיֶה לִּיהָ חוֹלְקָא, יִפְנִי אַרְחָא וְיִסְתַּלַּק מֵעַל
 מִקְדְּשָׁא, וְסִטְרָא דְּקְדוּשָׁה אִסְתַּלִּיק לְעֵילָא לְעֵילָא.
 וְאִיהוּ לֹא עֵבֵד כּוֹן, וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תִּבְע
 בְּדִינָא.

תָּא חֲזִי, כְּמַה דְּאִיהוּ אַתְּפָרֶשׁ, וְלֹא אַכְלִיל טוֹב וְרַע,
 אִיהוּ דִּן לִּיהָ בְּהֵוֹא גְּוֹנָא, יִהְיֶה לִּיהָ טוֹב, וּלְבַתָּר
 רַע, וּלְבַתָּר אַהֲדַרִּיהָ לְטוֹב. דְּהַכִּי אַתְּחֲזִי לְבַר נָשׁ,
 לְמַנְדַּע טוֹב, וּלְמַנְדַּע רַע, וְלֹא אַהֲדַרָּא גְּרַמִּיָּה לְטוֹב, וְדָא
 אִיהוּ רְזָא דְּמַהִּימְנוּתָא. תָּא חֲזִי, אִיּוֹב מֵעַבְדֵי פְּרַעָה הוּא,
 וְדָא הוּא דְּכְתִיב בֵּיהָ, (שמות ט') הִירָא אֶת דְּבַר יִי' מֵעַבְדֵי
 פְּרַעָה.

תָּא חֲזִי, דְּלֹא בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַעְקָרָא אִיּוֹב
 מֵאַתְרֵיהָ דְּאִיהוּ הוּא מְכַסִּי (נ"א כּוֹלָא בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְאַעְקָרָא מֵאַתְרֵיהוּ אִיּוֹב הוּא מְכַסִּי) (נ"א אִיּוֹב חֲכִים הוּא) עַל פְּרַעָה כִּיּוֹן
 דְּאַתְחַלֵּשׁ עֵבֵד נוֹקְמִין לְפְרַעָה)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַשְּׁתָּא אֵית לְגַלְתָּא רְזִין, דְּאִינוּן
 מִתְדַבְּקִין לְעֵילָא וְתַתָּא, מַה כְּתִיב בֵּא אֶל פֶּרְעָה,
 לֵךְ אֶל פֶּרְעָה מִבְּעֵי לֵיָהּ, מֵאֵי בֵּא. אֶלָּא, דְּעֵיִל לֵיָהּ
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲדָרִין בְּתַר אֲדָרִין, לְגַבֵּי תַנְיִנָא חֲדָא
 עֲלָאָה תַקִּיפָא, דְּכַמָּה דְּרַגִּין מִשְׁתַּלְּשְׁלִין מִנְיָה. וּמֵאֵן
 אִיהוּ. רְזָא דְהַתְנִין הַגְּדוֹל.

וּמִשָּׁה דְּחִיל מִנְיָה, וְלֹא קָרִיב אֶלָּא לְגַבֵּי אִינוּן יְאוּרִין,
 וְאִינוּן דְּרַגִּין דִּילֵיָהּ, אֲבָל לְגַבֵּיָהּ דְּחִיל וְלֹא
 קָרִיב, בְּגִין דְּחַמָּא לֵיָהּ מִשְׁתַּרְשֵׁי בְּשַׁרְשֵׁין עֲלָאִין.

כִּיּוֹן דְּחַמָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּדְחִיל מִשָּׁה, וּשְׁלִיחַן
 מְמַנֵּן אַחֲרָנִין לְעֵילָא, לֹא יִכְלִין לְקַרְבָּא לְגַבֵּיָהּ.
 אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (יחזקאל כ"ט) הַנְּנִי עָלֶיךָ פֶּרְעָה מֶלֶךְ
 מִצְרַיִם הַתְנַיִם הַגְּדוֹל הַרֹבֵץ בְּתוֹךְ יְאוּרִיו. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֲצַטְרִיךְ לְאַגְחָא בֵּיהּ קַרְבָּא, וְלֹא אַחֲרָא. כְּמָה דְּאֵת
 אָמַר, אֲנִי ה', וְאוּקְמוּהָ רְזָא דְּחַכְמַתָּא דְּהַתְנִינִים הַגְּדוֹל
 הַרֹבֵץ בְּתוֹךְ יְאוּרִיו לְאִינוּן מְאָרֵי מִדִּין, דִּידְעִין בְּרִזִין
 דְּמְאָרֵיהוֹן.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (בראשית א') וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
 הַתְנַיִנִם הַגְּדוֹלִים וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרֹמְשֶׁת
 אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵיהֶם. הַאִי קָרָא אוּקְמוּהָ לֵיָהּ. אֲבָל
 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתְנַיִנִם הוּא רְזָא דָּא (דף ל"ד ע"ב) לְוִיתָן

וּבֵת זֹוגוֹ. (קע"ו ע"ב) תַּנְיָנָם חָסַר פְּתִיב, בְּגִין דְּקָטַל לְנוֹקְבָא,
וּסְלָקָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְצַדִּיקָא. וְאוֹקְמוּהָ.

הַתַּנִּים הַגְּדוֹל, תִּשַׁע יְאוּרִין אֵינּוּן, דְּאִיהוּ רַבִּין
בֵּינֵיהוּ, וְחַד יְאוּרָא אִיהוּ, דְּמִימִיו שְׂכִיכִין,
וּבְרַכָּאן דְּמִימִין דְּגֻנְתָּא, נְפֻלִין בֵּיהּ תְּלַת זְמָנִין בְּשַׁתָּא.
וְכַד תְּרִין זְמָנִין, מִתְּבַרְךְ הֵהוּא יְאוּרָא וְלֹא כָּל כַּד, וְכַד
חַד לְאוּ חֲכִי.

וְהֵאִי תַנְיָנָא, עָאל בְּהֵהוּא יְאוּרָא, אֶתְתַּקִּיף וְאֶזִּיל וְשָׂאט
עָאל גּוֹ יִמָּא, וּבְלַע נוּנִין לְכַמָּה זִינִין, וְשְׁלִיט, וְתַב
לְהֵהוּא יְאוּרָא. אֵלִין תִּשַׁעַה יְאוּרִין אֶזְלִין וּסְלָקִין
וּסְחָרְנִיה בַּמָּה אֵילָנִין. וְעֶשְׂבִין לְזַנְיָהוּ.

יְאוּרָא קְדַמָּא, נְפָקָא מִסְטָרָא שְׂמָאֲלָא, בְּחַד צְנוּרָא
דְּנַגִּיד וְנַפִּיק, תְּלַת טַפִּין, וְכָל טַפָּה וְטַפָּה
אֶתְפָּרֵשׁ לְתַלַּת טַפִּין, וְכָל טַפָּה וְטַפָּה אֶתְעַבִּיד מִנִּיהּ
יְאוּרָא חַד, וְאֵלִין אֵינּוּן תִּשַׁעַה יְאוּרִין, דְּמִתְתַּקְּפִין
וְאֶזְלִין וְשָׂטָאן וּסְחָרִין בְּכָל אֵינּוּן רְקִיעִין.

מִמָּה דְּאֶשְׁתָּאֵר מֵאֵינּוּן טַפִּין כַּד סִּימִין לְמִיפָק, אֶשְׁתָּאֵר
טַפָּה חֲדָא, דְּנַפְקָא בְּשְׂכִיכוּ, נְפֻל בֵּינֵיהוּ,
וְאֶתְעַבִּיד מִנִּיהּ יְאוּרָא חֲדָא. הֵאִי יְאוּרָא אִיהוּ, הֵהוּא
דְּאֶמְרִין דְּאֶזְלָא בְּשְׂכִיכוּ.

הֵאִי יְאוּרָא, כַּד הֵהוּא נְהַר דְּנַגִּיד וְנַפִּיק, אֶפִּיק טַפִּין

אֲחֵרֵינִי רַבְרָבָא (ס"א דברבאן) מִסְטָרָא דִּימִינָא, מַה דְּאִשְׁתָּאֵר
מֵאִינוּן טְפִין, אִשְׁתָּאֵר טְפָה חֲדָא בְּשִׁכְיֵכוּ מֵאִינוּן בְּרַכָּאן,
וְנִפְל בְּהֵוּא יְאוּרָא דְּאִיהוּ שְׁכִיךְ. וְהֵאִי אִיהוּ יְאוּרָא
דְּעֵדִיף מִכְּלָהוּ.

כִּד נִפְקִין וּמִתְפָּרְשֵׁן אִינוּן אַרְבַּע גַּהֲרִין דְּנִפְקִין מִגְּנָתָא
דְּעֵדוּן, הֵהוּא דְּאִקְרִי פִישוּן, נִפִּיל בְּהֵוּא יְאוּרָא
וְאִתְכַּלִּיל בֵּיהּ. וְעַל דָּא מַלְכוּת בְּבַל, אִתְכַּלִּיל בְּהֵאִי.
וּפִישוּן אִיהוּ מַלְכוּת בְּבַל. מִיְאוּרָא דָּא אִתְזָנוּ וְאִתְמַלְיִין
כָּל אִינוּן יְאוּרִין אֲחֵרֵינִין.

בְּכָל יְאוּרָא וְיְאוּרָא, אִזְלָא וְשָׂאט חַד תַּנִּינָא, וְאִינוּן
תִּשְׁעָ. וְכָל חַד וְחַד נָקִיב נִוְקָבָא בְּרִישִׁיָּה, כְּמַה
דְּאִתְ אָמַר, (תהלים ע"ד) שְׁבַרְתָּ רֵאשִׁי תַנִּינִים וְגו'. וְאִפִּילוּ
הֵאִי הַתַּנִּין הַגְּדוֹל הַכִּי הוּא, בְּגִין דְּכְלָהוּ נִפְחִין רוּחִין
לְגַבֵּי עֵילָא וְלֹא לְתַתָּא.

כְּתִיב (בראשית א') בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. וּכְתִיב וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים הַגְּדוֹלִים, בְּכָל עוֹבְדָא
דְּאִינוּן עֶשֶׂר אַמִּירוֹן, קִימִין לְקַבְּלֵיהוּ אִינוּן עֶשֶׂר
יְאוּרִין. וְחַד תַּנִּינָא מִתְפָּרְפָּרָא (ס"א מתפרשא) (ס"א מתפרפרא)
בְּרוּחָא, לְקַבֵּל כָּל חַד וְחַד.

וְעַל דָּא, חַד לְשַׁבְּעִין שָׁנִין מְזַדְּעֵזַע עַלְמָא, בְּגִין דְּהֵאִי
הַתַּנִּין הַגְּדוֹל כִּד הוּא סְלִיק סְנִפִּירוּי וְאִזְדְּעֵזַע, כְּדִין

כִּלְהוּ מִזְדַּעְזָעֵן בְּאֵינֹן יְאוּרִין, וְכֹל עֲלָמָא מִזְדַּעְזָעָא,
 וְאַרְעָא מִתְחַלְחֶלֶת, וְכִלְהוּ כְּלִילָן בְּהַאי תַּנִּין הַגְּדוֹל.
 וְהָאָרֶץ הִיְתָה תוֹהוּ וָגוֹ', אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עוֹבְדָא
 דְּבְרָא שִׁית, חֲבַרְיָא לְעָאן בֵּיהּ, וַיִּדְעִין בֵּיהּ,
 אָבֵל זְעִירִין אֵינֹן, דִּי־דְעִין לְרַמְזָא עוֹבְדָא דְּבְרָא שִׁית,
 בְּרֻזָא דְּתַנִּין הַגְּדוֹל. וְעַל דָּא תַּנִּינָן, דְּכֹל עֲלָמָא לָא
 מִשְׁתַּלְּשָׁלָא אֶלָּא עַל סַנְפִּירוֹי דְּדָא.

תָּא חֲזִי וְהָאָרֶץ הִיְתָה תוֹהוּ וָבְהוּ וְגוֹ', תַּנִּינָן הִיְתָה,
 וְאוֹקִימָנָא. בְּגִין דְּבְהַאי יְאוּרָא קַדְמָאָה דְּקַאמְרוֹן,
 כִּד הַאי הַתַּנִּין הַגְּדוֹל עָאל בֵּיהּ, כְּדִין אֲתַמְלִיָּא, וְשִׁאטִּי
 וְדַעִיךְ נִיצוּצִין דְּאֲתַלְקָטוּ בְּאֵינֹן עֲלָמִין דְּאֲתַחַרְבוּ
 בְּקַדְמִיתָא.

אֵינֹן תַּנִּינִין אַחַרְנִין דְּקַאמְרוֹן, הוּוּ וְלָא הוּוּ, אֲמַאי. בְּגִין
 דְּאֲתַחַלְשׁ חִילֵייהוּ דְּלָא יִטְשְׁטְשׁוֹן עֲלָמָא, בַּר
 לְשִׁבְעִין שָׁנִין, חַד זְמָנָא, וְאֵינֹן אֲתַתְקֶפוּ בְּחִילָא דְּהַהוּא
 תַּנִּין הַגְּדוֹל, וְהַאי אִיהוּ בְּלַחֲדוּי לְאֲתַתְקֶפָא. וְאַלְמָלָא
 נּוֹקְבִיָּה קְיִימַת לְגַבִּיָּה, לָא יְכִיל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל לוֹן. (וּבְגִין

(כף)

עַד לָא קָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנוֹקְבָא, הָאָרֶץ הִיְתָה
 תוֹהוּ. (וּבְהוּ) תוֹהוּ הִיְתָה. וְלְבַתֵּר דְּקָטַל לָהּ, הוּוּ
 (בְּרַאשִׁית ע' ע"א) בְּהוּ, שָׂרָאת לְאֲתַקְיִמָּא. וְחֻשְׁךְ עַל. עַד לָא
 הוּוּ נְהִירָא עוֹבְדָא דְּעַבְדָּא.

מָה עֶבֶד קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא, מִחֵץ רִישִׁיה דְּדְכוּרָא
 לְעֵילָא, וְאִתְכַפֵּיא, בְּגִין דְּהָא תְּהוּמָא לְתַתָּא, לֹא
 הָוֵה נְהִיר. מֵאִי טַעְמָא לֹא הָוֵה נְהִיר, בְּגִין דְּהָא תְּתַנִּין
 הַגְּדוּל, הָוֵה נָשִׁיב רוּחָא עַל תְּהוּמָא, וְאִחְשִׁיךְ לִיה, וְלֹא
 מִרְפְּרָפָא לְתַתָּא.

וְעֶבֶר (נ"א וְעַם כָּל דָּא) רוּחָא אַחְרָא דְּלְעֵילָא, וְנָשִׁב
 (נ"א דְּנָשִׁב) וּבְטַשׁ בְּהַהוּא רוּחָא, וְשָׁכִיךְ לִיה, הַדָּא
 הוּא דְּכְתִיב וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. וְהֵינּוּ
 דְּתַנִּינוּ, דְּקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּטַשׁ רוּחָא בְּרוּחָא, וּבְרָא
 עֲלֵמָא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר, נְהִיר נְהִירוּ דְּלְעֵילָא,
 וּבְטַשׁ (דף ל"ה ע"א) עַל גְּבִי רוּחָא דְּנָשִׁיב, וְאִסְתַּלַּק
 מֵעַל תְּהוּמָא, וְלֹא חָפָא לִיה. כִּיּוֹן דְּתְּהוּמָא אִתְנַהִיר,
 וְאִיהוּ אִסְתַּלַּק, כְּדִין הָוֵה נְהִירוּ.

דָּא נְהִיר עַל רִישִׁיה, וּמֵיָא הוּוּ נְפִקִי מִגּוֹ אֶפּוֹתִיה, וְרוּחָא
 נָשִׁיב לְעֵילָא. וְנְהִיר מְנַהִירוּ דָּא, עַד דְּהָוֵה נְחִית
 נְהוּרִיה, מְנַצְנָצָא לְשַׁבְעִין וְתַרִּין נְהוּרִין דְּשִׁמְשָׁא, כִּיּוֹן
 דְּאִינוּן נְהוּרִין אִתְרַשִּׁימוּ בְּגוֹ שִׁמְשָׁא לְתַתָּא, הוּוּ (קפ"ח ע"א)
 חִיבֵיָא דְּעֲלָמָא יַדְעִין בְּהוּ, וְהוּוּ פְּלַחִין לְשִׁמְשָׁא. כִּיּוֹן
 דְּאִסְתַּפֵּל קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאִינוּן חִיבֵיָא, סָלִיק
 נְהוּרִיה וְגַבִּיז לִיה אֲמַאי גַבִּיז לִיה. בְּגִין דְּהַהוּא תַנִּין, הָוֵה

סִלְיָק וְנַחֲתִית, וּבִטַּשׁ בְּאֵינֹן יְאוּרִין, עַד דְּגָנֹז לִיָּה וְלֹא
אֶתְגַּלִּיא.

וְזֶרַע לִיָּה זְרוּעָא בְּחַד צְדִיק, דְּאִיהוּ גִנָּנָא דְּגִנְתָּא,
וְזְרוּעָא דְּזֶרַע בְּגִנְתָּא, בְּגִנְיֹזוּ בְּטַמִּירוּ (ס"א א' דא)
דְּהֵאֵי אֹר אִיהוּ.

כִּד הֵאֵי הַתְּנִין הַגְּדוֹל, חָמֵי דְּצֻמָּח בְּגִנְתָּא זְרוּעָא דְּאֹר
דָּא, כְּדִין אֶתְעַר לְסִטְרָא אַחְרָא, לְהֵהוּא נָהָר דְּאֶקְרִי
גִּיחֹן. וְאֶתְפְּלָגוּ מִימּוֹי דְּהֵאֵי גִיחֹן, חַד שְׁבִילָא דִּילִיָּה,
אִיהוּ אֲזִיל גּוֹ הֵהוּא זְרוּעָא דְּאַצְמָחָא גּוֹ גִנְתָּא, וְאַנְהִיר
בֵּיהּ בְּרַבּוּ דְּזְרוּעָא דָּא, וְאֶקְרִי גִיחֹן.

וּמַגּוֹ הֵהוּא רַבּוּ דְּזְרוּעָא דָּא, אֶסְתַּלַּק לְרַבּוּ דְּשְׁלֵמָה
מִלְכָּא, כִּד אֶסְתַּלַּק לְמַלְכוּ, דְּכַתִּיב, (מלכים א' / א')
וְהוֹרְדֶתֶם אוֹתוֹ אֶל גִּיחֹן, וּכְתִיב וּמָשַׁח אוֹתוֹ שָׁם. שָׁם,
וְלֹא בְּאַתֵּר אַחְרָא, בְּגִין דְּהוּהָ יַדַּע דּוֹד מִלְכָּא דָּא,
וּמִימּוֹי אַחְרָנִין אֶסְתַּלְקוּ לְמַלְכוּ אַחְרָא, וְדָא אִיהוּ מִלְכָּא
דְּאִיהוּ תְּקִיפָא.

וְהֵאֵי הַתְּנִין הַגְּדוֹל, אֶתְעַר לִיָּה, וְאֶסְתַּלַּק סְנִפִּירוֹי דְּהֵאֵי
תְּנִין, בְּהֵהוּא נָהָר, לְאַתְתַּקְפָּא בֵּיהּ. וְכֹל אֵינֹן
שְׂאָר יְאוּרִין כְּלָהוּ, סְלָקִין וְנַחֲתִין בְּתַקְפָּא דְּהֵאֵי הַתְּנִין
הַגְּדוֹל, וְתָאב וְעָאל לְהֵהוּא יְאוּרָא שְׁכִיכָא, וְאַשְׁתַּכַּךְ
בֵּיהּ.

וְכִדִּין, כִּד הָהוּא אֹר אֶתְגִּנִּיז (ס"א לְנִטְלָא) לְעִיּוּלָא לִיה
 הָהוּא גִנְנָא דְקֵאמְרֵן, כִּדִּין נִפְק חֲשָׁךְ קְדַמָּאָה,
 וּבִטְשׁ עַל רִישִׁיה, בְּהָהוּא נִוְקְבָא דְאֶתְמַתְחָא בִּיה,
 וְאֶתְפָּרֵשׁ חַד חוּטָא, בֵּין הָהוּא נְהִירוּ דְאֹר דָּא דְאֶתְגִּנִּיז,
 וּבֵין הָהוּא חֲשׂוּכָא דְחֲשָׁךְ דָּא, דְכְּתִיב, (בראשית א') וַיְבַדֵּל
 אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֲשָׁךְ.

הָאִי תַנִּין, תָּב בְּהָהוּא פְּרִישׁוּ דְהָאִי חוּטָא דְאֶפְרִישׁ,
 וְאֶפְרִישׁ לְאִינּוֹן (נ"א בֵּין אִינּוֹן) יְאֹרִין, גּוּ חֲשׂוּכָא,
 וְאֶתְפָּרְשׁוּ נִוּנִין לְזַנְיָהוּ אֵלִין מְאֵלִין, בְּהָהוּא פְּרִישׁוּ.
 וְכִד אֶתְפָּרְשׁוּ מִיּוֹן עֲלָאִין קְדִישִׁין. כֹּל אִינּוֹן יְאֹרִין
 אֶתְפָּרְשׁוּ, וְעָאֵלוּ לְגוּ הָהוּא יְאֹרָא שְׂכִיכָא
 דְאֶתְבְּרִיר מְכֻלָּהוּ, וְנִפְּיק וְעָאֵלִין בִּיה תַּלְתָּ (בלק קצ"ו) זַמְנִין
 בְּיוֹמָא.

וְכֹל אִינּוֹן נִוּנִין דְמַגְדִּלָן גּוּ אִינּוֹן יְאֹרִין, פְּרִישָׁן אֵלִין
 מְאֵלִין, וְאֶקְרוּן לִילוּת, וְאֵלִין אִינּוֹן רָאשִׁין לְכֹל
 אִינּוֹן נִוּנִין דְנִפְּקִין לְבַר, וְאֵלִין שְׁלִטִין עַל כְּלָהוּ. וְאֵלִין
 אֶקְרוּן בְּכוּרֵי מְצָרִים, וּמְהֵכָא אֶתְבְּדַר לְבַר בּוּכְרִין, וְכְלָהוּ
 אֶתְזַנּוּ מִשְׁקִיו דְאִינּוֹן יְאֹרִין. וְהָאִי תַתַּנִּין הַגְּדוּל, שְׁלִטָא
 עַל כְּלָהוּ.

וְכֹלָא בְּפְרִישׁוּ דְמִיּוֹן עֲלָאִין, דְכְּתִיב וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם
 לְמַיִם, וְאֶתְרְשִׁמוּ מִיּוֹן קְדִישִׁין עֲלָאִין, וְאֶתְפָּרְשׁוּ

לְעֵילָא, וּמִיֵּין תְּתַאֲיֵן, אֶתְפָּרְשׁוּ כְּלָהוּ אֵלֵין מֵאֵלֵין,
 קְדִישֵׁין וּדְלָא קְדִישֵׁין, וְעַל דָּא אֶקְרוּן מְלֹאכִין עֲלָאֵין
 פְּרִישָׁן, בְּגִין דְּאֶתְפָּרְשׁוּ אֵלֵין מֵאֵלֵין לְזַנְיָהוּ.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׁב מְזֻרִיעַ זֶרַע,
 רְזָא דָּא, כִּד הָאֵי הַתְּנִין הַגְּדוֹל, הָהּ נָשִׁיב רוּחָא
 בְּהֵהוּא נּוֹקְבָא, וּמְרַפְרָפָא לְגַבֵּי עֵילָא, כָּל אֵינּוֹן עֵשְׂבִין
 הָהּ מְהַפֵּךְ לֹון לִיבִישׁוּ, עַד דְּרוּחָא אַחְרָא נָשִׁיב בְּהֵהוּא
 רוּחָא, וְשַׁכִּיף לִיה לְתַתָּא, וְעֵשְׂבִין צָמְחוּ כְּמִלְקֵדְמִין.

וְשִׁלְטִין וּמְשַׁבְּחֵן וְאוּדֵן קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 מְסֻטְר שְׂמַאלָא, וּלְגוּ יְאוּרָא שְׂכִיכָא, נְפֻקִין בְּעִירִין
 לְזַנְיָהוּ, וְאֶזְלִין לְמִקְרַב לְגַבֵּי דְאֵינּוֹן עֵשְׂבִין
 וְלֹא יְכָלִין, וְתַבִּין לְאַתְרֵיהּ. כָּל אֵלֵין יְאוּרִין אֶזְלִין
 וְשִׂאטִין, עִם הֵהוּא תְּנִינָא דְשִׁלִּיט בְּהוּ, וְסַחְרִין לְאֵינּוֹן
 עֵשְׂבִין, וְלֹא יְכָלִין. בַּר לְזַמְנִין, דְּרוּחָא עֲלָאָה לָא נָשִׁיב,
 וְאֵיהּ מְרַפְרָפָא רוּחָא בְּהֵהוּא נּוֹקְבָא דְלְעֵילָא, כְּמָה

דְּאוּקִימְנָא, כְּדִין שְׁלִיט הֵהוּא רוּחָא עַל אֵינּוֹן עֵשְׂבִין.
 וַיְאוּרָא שְׂכִיכָא תָב לְאַתְרֵיהּ, וְסֻלְקָא וְנַחְתָּא. וּבְגִין
 דְּמִימּוּי שְׂכִיכִין, אֶזְלִיל בְּשְׂכִיכוּ, וְהָאֵי הַתְּנִים
 הַגְּדוֹל סֻלְקָא לְגַבֵּי אֵינּוֹן יְאוּרִין, וְעֵשְׂבִין כְּלָהוּ מְגַדְלָן
 סַחְרָנִיה דְּהֵהוּא יְאוּרָא שְׂכִיכָא וְאֵלֵין (ב"א וְאֵינּוֹן) מְגַדְלִין
 בְּכָל עֵיבֵר, כְּדִין סֻלְקָא הֵהוּא תְּנִינָא וְאַתְרֵי בֵּינֵיהּ,
 וְתָב לְכָל אֵינּוֹן יְאוּרִין.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם, דָּא אִיהוּ נְחָשׁ
 בְּרִית. אַמַּאי בְּרִית. בְּגִין דְּסָגִיר לְתַרְיִן סְטָרִין,
 וְלֹא נִפְיֵק לְעֵלְמִין אֲלֵא חַד זְמַנָּא לְיוֹבְלָא.

וּבְסִפְרֵי קְדָמָאִי, דָּא נְחָשׁ עֲקֵלְתוֹן, דְּאִיהוּ בְּעַקִּימו
 תְּדִיר, וְאִיִּתִּי לְוֹטִין עַל עֲלָמָא, כַּד הָאִי קָם,
 אַתְבַּר תּוֹקֶפִיָּה (דף ל"ה ע"ב) דִּהְהוּא תַנְיִנָּא, וְלֹא יִכִּיל לְמִיָּקָם,
 עַד דְּאָבִיד גְּשָׁמִיָּה. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּפִיף לִיָּה
 גּוּ יִמָּא, כַּד עָאֵל לְגַבִּיָּה. וְאִיהוּ דְרָךְ עַל תְּקִפִּיָּה דִּיִּמָּא.
 וְתִקְפִּיָּה דִּיִּמָּא דָּא, אִיהוּ תַנְיִנָּא, כְּמָה דַּאתְ אָמַר (איוב ט')
 וְדוֹרָךְ עַל בְּמַתֵּי יָם.

וְכַד הָאִי נְחָשׁ קָם, כְּדִין מַה כְּתִיב, (ישעיה כ"ז) וְהָרַג אֶת
 הַתַּנִּין אֲשֶׁר בַּיָּם, דָּא אִיהוּ הַתַּנִּין הַגָּדוֹל. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (יחזקאל כ"ט) הַנְּנִי עֲלֶיךָ. וְדָא נְחָשׁ, אִיהוּ מְאֹרֶת,
 בְּלוֹוֹטִין לְכָלָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ תְּקִיפָא עֲלֵיָּה, בְּתִקְפִּיָּה
 דִּהְהוּא נְהַר רַבְרָבָא, דְּאֶקְרִי חַדְקָל, וְהָא אוֹקִימָנָא.

הֵהוּא נְחָשׁ אִיְהִי בִּיבְשֶׁתָּא כַּד נִפְקִין דָּא בְּדָא, דָּא
 דְּבִיבְשֶׁתָּא אַתְתְּקַף תְּדִיר, בְּגִין דְּכָל אוֹרְחוֹי
 וְתִקְפוֹי בִּיבְשֶׁתָּא אִיהוּ, וְאֶכִּיל אַרְעָא וְעַפְרָא תְּדִיר, כְּמָה
 דַּאתְ אָמַר (בראשית ג') וְעַפָּר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. דָּא גְּדִיל
 בְּעַפְרָא, וְדָא גְּדִיל בְּמִיא. נְחָשׁ דְּאֶתְגְּדִיל בְּמִיא, לָאו
 תְּקִיפָא כְּהָאִי דְּאֶתְגְּדִיל בִּיבְשֶׁתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב (בראשית
 א') מְאֹרֶת חֹסֶר.

וְדָא אֲזִדְמֵן לְגַבֵּי הַהוּא דְמִיָּא. וְאַף עַל גַּב (וְדָא לָא)
 דְאֲזִדְמֵן לְגַבֵּיהּ, לָא אֲגַח לְגַבֵּיהּ, אֲלֵא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי, דְקָטִיל לֵיהּ מְגוּ יָמָא, כְּמַה
 דְאֻקִּימָנָא בְּגִין גְּסוּת רֻחָא דְבֵיהּ, כְּמַה דְאֵת אָמַר (יִחֻקָּא ל
 כ"ט) אֲשֶׁר אָמַר לִי יְאֹרִי וְגו'.

וְעַבְר יִי לְנִגּוּף אֶת מְצָרִים וְגו'. תְּנָא אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 הָאִי קָרָא קְשִׁיָּא, וְכִי וּרְאָה אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּךְ
 וּפְסַח, דְמִשְׁמַע דְסִימָנָא הוּא דְעֵבִיד. וְאִי תִימָא בְּגִין
 דְמָא דְאִיהוּ מְצוּה, אֲמַאי לְבַר. וְאֲמַאי בְּתַלְת דְּוֹכְתִי
 דְפִתְחָא. וְהָא כְּתִיב (דְנִיָּא ל ב') הוּא גְּלִי עֲמִיקְתָּא וְגו'. וּמַאי
 טַעְמָא בְּעָא דְאֵתְגַלִּיא דְמָא עַל הַמְשִׁקּוּף וְעַל שְׁתֵּי
 הַמְזוּזוֹת.

אֲלֵא תְנָא, כְּתִיב, (דְבָרִים ל"ב) וַיֵּרָא יִי וַיִּנְאֶץ, וְכְתִיב,
 (בְּרֵאשִׁית ו') וַיֵּרָא יִי כִי רַבָּה רַעַת הָאָדָם בְּאַרְצָא.
 וְתַנִּינָן לָא אֶתְחַזִּי אֲשַׁחֲוִיתָא דְלַעִילָא, אֲלֵא כַּד אֶתְחַזִּי
 לְתַתָּא עוֹבְדָא דְאֶתְעֵבִידוּ עוֹבְדָא מְנִיָּה וְעַל דָּא (נ"א וְעַד
 דְעַבְדִּין עוֹבְדָא לְתַתָּא) לָא מְשַׁגְּחִין (נ"א לְאַבְאָשָׁא), בַּר הִרְהוּרָא
 דְעֵבוּדָה זָרָה, דְכְתִיב, (דְבָרִים י"א) הִשְׁמְרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה
 לְבַבְכֶם. וּמִדְאֶתְעֵבִיד עוֹבְדָא, אֲשַׁחֲוִיתָא דְלַעִילָא
 אֶתְעַר, וּבְגִין כֵּךְ, כְּלָא, בֵּין לְטַב וּבֵין לְבִישׁ, בְּעוֹבְדָא
 תְּלִיא מְלִתָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל שְׂוָקֵי מִצְרַיִם, מְלִיִּין טַעוֹן הוּו, וְעוֹד
 דְּבַכָּל בֵּיתָא וּבֵיתָא, הוּו שְׂכִיחֵי זַיְנִין, דְּמִתְקַטְרִי
 בְּחַרְשֵׁיהוּ, בְּאֵינוֹן כְּתָרִין תְּתַאֲיִן דְּלִתְתָּא, וּמִתְעַרְיִן רוּחַ
 מְסֻאָבָא בְּגוּוֹיֵיהוּ.

וְרוּזָא דְּמִלָּה תְּנָא, כְּתִיב, וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת אֲזוּב וּטְבַלְתֶּם
 בְּדָם אֲשֶׁר בַּסֶּף וְהִגַּעְתֶּם אֶל הַמִּשְׁקוּף וְאֶל שְׁתֵּי
 הַמְּזוּזוֹת. אֲגֻדַּת אֲזוּב לָמָּה. בְּגִין לְבַעֲרָא רוּחַ מְסֻאָבָא

מִבֵּינֵיהוּ, (נ"א הָאֵי קְרָא קְשִׁיא וְכִי וְרָאָה אֶת הַדָּם וְאַחַר כֵּן וּפְסַח דְּמִשְׁמַע דְּסִימְנָא
 הוּא דְּעֵבִיד אֲמַאי וְהָא כְּלָא גְלִיָּיא קָמִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְתִיב הוּא גְלִי עֲמִיקְתָּא
 וּמִסְתְּרָתָא אֶלָּא תְּנָא כְּתִיב וְיֵרָא יי' וַיִּנְאֹץ וַיִּרָא יי' כִּי רָבָה רַעַת וַיִּגו' וְתַנְיִן לָא
 אֲתַחְזִי אֲשַׁחֲזוּתָא לְעִילָא אֶלָּא כֵּד אֲתַחְזִי לְתַתָּא עוּבְדָא וּמִדְּאֲתַעְבַּד עוּבְדָא אֲשַׁחֲזוּתָא
 לְעִילָא אֲתַעַר וּבְגִין כֵּן כּוּלָא בִּין לְטַב בִּין לְבִישׁ בְּעוּבְדָא תְּלִיָּיא מְלִתָּא. וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת אֲזוּב
 וַיִּגו' אֲגֻדַּת אֲזוּב לָמָּה וּמַאי טַעְמָא בְּעָא דְּאֲתַגְלִיָּיא דְּמָא עַל הַמִּשְׁקוּף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי כָּל שְׂוָקֵי מִצְרַיִם מְלִיִּין טַעוֹן הוּו וּבַכָּל בֵּיתָא וּבֵיתָא הוּו שְׂכִיחֵי זַיְנִין דְּמִקְטְרִין
 בְּחַרְשֵׁיהוּ בְּאֵינוֹן כְּתָרִין תְּתַאֲיִן דְּלִתְתָּא וּמִתְעַרְיִן רוּחַ מְסֻאָבָא בְּגוּוֹיֵיהוּ וְעַל דָּא אֲגֻדַּת אֲזוּב
 בְּגִין לְבַעֲרָא רוּחֵי מִבֵּינֵיהוּ) וְלֹא־אֲחֻזָּא בְּפִתְחֵיהוּ, בְּהַנִּי תְּלִת דְּוִכְתֵּי,

מִהֵימְנוּתָא שְׁלִימְתָּא. חַד הַכָּא, וְחַד הַכָּא, וְחַד בְּגוּוֹיֵיהוּ
 בְּגִין כֵּן, וּפְסַח יי' עַל הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמִּשְׁחִית לְבֹא אֶל
 בְּתִיכֶם לְנִגּוּף, מִשּׁוּם דְּחַמֵּי שְׂמָא קְדִישָׁא רְשִׁים עַל
 פֶּתַחָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי אֲמַאי דְּמָא, דְּהָא תְּנִינָן, חֲנוּר
 וְסוּמָק וְחַד דְּכָלִּיל בֵּינֵי גּוּוֹנֵי. אָמַר לֵיהּ, תִּרִי דְּמִי
 הוּו, חַד דְּמִלָּה, וְחַד דְּפִסְתָּא. דְּמִלָּה רַחֲמֵי. דְּפִסְתָּא
 דִּינָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָאוּ הָכִי, אֶלָּא כַּמָּה דְּאוּלְפִּנָּא,
דְּאַחֲזַר הֵהוּא דְּמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְרַחֲמֵי,

כְּאִילוּ הוּוּ חֲזוּר בְּגוּ גְּוֹנִי, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (יחזקאל ט"ז)
וְאֶעֱבֹר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיֶךָ וְאוֹמֵר לָךְ
בְּדַמְיֶךָ חַיִּי וְגו'. וְאַף עַל גַּב דִּיהוּה סוּמְקָא, אֶתְחַזֵּר
לְרַחֲמֵי, דְּכְתִיב בְּדַמְיֶךָ חַיִּי. וּבְגִין כֵּן, רְשִׁים פִּתְחָא
בְּתַלְתַּת סְטָרִין, חַד הֶכָּא, וְחַד הֶכָּא, וְחַד בֵּינֵיהוּ.

תַּאֲנִי ר' חֲזַקְיָה, תַּרְיִן דְּמֵי אֶתְחַזֵּוּ, לְקַבֵּל תַּרְיִן כְּתָרִין,
דְּאֶתְחַזֵּוּ (נ"א דֶּאֱתֶעְרוּ) לְעֵילָא בְּהֵיא שְׁעֵתָא. אָמַר

רַבִּי יוֹסִי, חַד כְּתָרָא דְּכֻלִּילָא בְּתָרִין סְטָרִין טְמִירִין, (דף ל"ז)
בְּרַחֲמֵי וְדִינָא. (נ"א)

אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּכַמָּה אֶתְרִין חָס קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל
בְּנוֹי: עֶבֶד בַּר נָשׁ בֵּיתָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר
לֵיהּ, כְּתוּב שְׁמִי, וְשׁוּי לְפִתְחָךְ, וְאַתְּ שָׂרִי לְגוּ בֵּיתָא,
וְאַנָּא אוֹתִיב לְבַר בְּפִתְחָךְ לְנִטְרָא לָךְ. וְהֶכָּא אָמַר, רְשִׁים
עַל פִּתְחָא רְזָא דְּמֵהִימְנוּתָא דִּילֵי, וְאַתְּ שָׂרִי לְגוּ בֵּיתָךְ,
וְאַנָּא נָטִיר לָךְ לְבַר, דְּכְתִיב וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח
בֵּיתוֹ עַד בִּקְרָה, וְכְתִיב וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמִּשְׁקוּף וְעַל
שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וּפָסַח ד' עַל הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמִּשְׁחִית לְבֹא
אֶל בְּתִיכֶם לְנִגּוּף.

תוּ אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּגוּוֹנָא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא עֶבְדוּ בְּהֵהוּא

שְׁעָתָא. מַה שְּׁמָא קְדִישָׁא הִיא אֲתַחְזֹר בְּהַאי שְׁעָתָא דִּינָא,
 אוּף הָכִי אֲתַחְזֹר הָאִי דְמָא בְּהַאי שְׁעָתָא דִּינָא, דְכְתִיב
 וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמִּשְׁקוּף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת, רְשִׁימָא
 דְכֻלְּהוּ סוּמְקָא, לְאַתְחֹזְאָה, דִּהֵא אֲתַחְזֹר בְּדִינָא, לְמַעַבְד
 נוֹקְמִין.

וְרוּזָא דְמִלָּה, כְּגוּוּנָא דְהוּי לְעִילָא בְּהַהוּא שְׁעָתָא, כִּד
 בְּעִי לְאַתְחֹזְאָה לְתַתָּא, אִי רַחֲמֵי רַחֲמֵי, וְאִי דִינָא
 דִּינָא, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, וּטְבַלְתֶּם בַּדָּם אֲשֶׁר בַּסֶּף
 וְהִגַּעְתֶּם וְגו'. וְלִזְמַנָּא דְאֵתִי כְּתִיב, (ישעיה ס"ג) מִי זֶה בָא
 מֵאֲדוּם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבְּצָרָה. דְזִמִּין לְאַחֲזָאָה (נ"א לְאַתְחֹזְרָא)
 כְּלָהוּ דִינָא לְמַעַבְד נוֹקְמִין.

וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֶּקֶר. מֵאִי טַעְמָא,
 מִשּׁוּם דְתַנִּינָן, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, (אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה) לָא
 לִיבְעִי לִיָּה לְאִינֶשׁ לְמִיזַל בְּשׁוּקָא, וְלֹא שְׁתַּכַּחַא בְּשׁוּקָא,
 בְּזַמְנָא דְדִינָא תְלִיא בְּמַתָּא, דְכִיּוֹן דְרְשׁוּתָא אֲתִיִּיהִיב
 לְמַחְבְּלָא, מֵאֵן דְפָגַע בֵּיה אֲתֹזַק. וְהָכָא מִשּׁוּם דְדִינָא
 אֲשַׁתְּכַח, לָא בְּעִיא לְנַפְקָא לְבַר.

תַּנִּיא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּהַהוּא מִמָּשׁ דְאֲשַׁתְּכַח דִּינָא
 לְמַצְרָאִי, בְּהַהוּא מִמָּשׁ אֲשַׁתְּכַח רַחֲמֵי לְיִשְׂרָאֵל,
 הִדָּא הוּא דְכְתִיב, וְרָאִיתִי אֶת הַדָּם וּפְסַחְתִּי עֲלֵיכֶם. וְכֵן
 תִּנָּא, בְּכָל אֵינּוֹן כְּתָרִין קְדִישִׁין דְלְעִילָא, כְּמָה דְאֲשַׁתְּכַח

דִּינָא, אֲשַׁתְּכַח רַחֲמֵי, וְכֹלָא בְּשַׁעְתָּא חֲדָא. תְּנָא רַבִּי
 חֲזַקְיָה, כְּתִיב, (ישעיה י"ט) וְנִגַּף יְיָ אֶת מִצְרַיִם נְגוּף וְרָפָא.
 נְגוּף לְמִצְרַיִם, וְרָפָא לְיִשְׂרָאֵל. מַאי וְרָפָא. מִמַּאי
 שְׁנִימוּלוּ צְרִיכִים רְפוּאָה.

וְתִנָּא, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנַגְפּוּ מִצְרַאֲי, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
 נִתְרָפְאוּ יִשְׂרָאֵל. דִּתְנִיָּא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, (אמר רבי
 חזקיה) מֵהוּ דְכְּתִיב, וּפָסַח יְיָ עַל הַפֶּתַח, מַאי עַל הַפֶּתַח.
 וּפָסַח יְיָ עֲלֵיכֶם מִבְּעֵי לֵיהּ. אֲבָל עַל הַפֶּתַח, עַל הַפֶּתַח
 מִמֶּשׁ זֶהוּ פֶתַח הַגּוּף. וְאִי זֶהוּ פֶתַח הַגּוּף. הוּי אֹמֵר זֶה
 מִלָּה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּשַׁעְתָּא דְּאִתְפְּלַג לִילִיא, וְכִתְרָא
 קִדְיִשָּׁא אִתְעַר לְגַבְהָ (נ"א אִתְעַרְב בִּיהָ) דְּכִוְרָא. וּמֵאֵן
 דְּכִוְרָא. חֶסֶד עֲלָאָה, דְּמִשְׁמַע, דְּדָא בְּלֵא דָּא לֹא סִלְקָא,
 וּבְגִין דָּא, דָּא מַחֲי, וְדָא מַסִּי, וְכֹלָא בְּשַׁעְתָּא חֲדָא.
 וְכְתִיב, וּפָסַח יְיָ עַל הַפֶּתַח הַיְדוּעַ. מַאי הַפֶּתַח, מִשּׁוּם
 דְּאִיהוּ פֶתַח וּמְשִׁיכָא דְרוּחָא וְגוּפָא, וְתָא חֲזִי,
 עַד לָא אִתְגְּזַר אֲבַרְהָם, הוּהוּ אָטִים וְסֹתִים מִכָּל סְטְרוּי.
 מִדְּאִתְגְּזַר אִתְפֶּתַח מִכָּלָא, וְלֹא הוּי אָטִים וְסֹתִים
 כְּקַדְמִיתָא.

וְהֵינּוּ רְזָא דִּתְנִינָן, (בראשית י"ח) וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל.
 מִשּׁוּם דְּאִתְגְּלִיָּא יו"ד. מַאי קָא מִיִּירִי. אֵלָא

אמר רבי יצחק דהוא אשרי בגלויא דא, חסד בצדק.
 ודא הוא פתחא, דמשכנא עלאה קדישא, משמע דכתיב
 האהל, האהל הידוע.

אמר רבי אלעזר, כד אתגלייא האי יו"ד, אתבשר, (ב"א
 אתבשם) ואתברך בפתח האהל, דהיא צדק,
 לאתבסמא בחס"ד. הדא הוא דכתיב, כחום היום, דהוא
 שעתא דשלטא חסד, חולקא דאברהם. ומנא לן דהאי
 פתח האהל, אתבסם לקבליה דאברהם. דכתיב, (בראשית
 כ"ד) ויי ברך את אברהם בכל, דאתבסם בחס"ד,
 מדאתגלייא יו"ד.

אמר רבי אבא, והוא יושב פתח האהל, כמה דכתיב ויי
 ברך את אברהם בכל. דדא הוא פתחא קדישא,
 כתרא עשיראה. כחום היום, כמה דאתייהיב ליה כתרא
 דחסד, הדא הוא דכתיב כחום היום. כמה דיתיב בהאי,
 כך יתיב בהאי, דלא סליק האי בלא האי.

דבר אחר (דף ל"ו ע"ב) ועבר יי לנגוף את מצרים. מאי ועבר.
 דעבר על שורי דינא דכתרין, (ב"א דקטרין) דהו
 מתקשרי בכתרין אחרנין דלעילא, ושרא להו
 מקיומיהון, ועבר על אורחוי, בגין למעבד בהו דינא,
 ולנטרא להו לישראל, וכדין הוא, כל ועבר, ועברתי,
 ויעבר, דקודשא בריך הוא אעבר על כל אורחוי, או

לְדִינָא, אוּ לְרַחֲמֵי. הֲכָא וְעֵבֶר, בְּגִין לְמַעְבַּד דִּינָא, הֲתָם
וַיַּעֲבֹר, בְּגִין לְרַחֲמָא.

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיֵּי הֶכָּה כָּל בְּכוֹר וְגו' (פְּתִיב (תְּהֵלִים ס"ט)
וְאֲנִי תַפְלָתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן וְגו') ר' חֵינָא ור' יוֹסִי
הוּוּ אֲזֵלִי מֵאוּשָׁא לְלוּד, וְהוּוּ רַבִּי חֵינָא רָכִיב בַּחֲמָרָא.
אָמַר ר' יוֹסִי, גִּיתִיב הֲכָא וְנִצְלִי, דִּהָא מָטָא זְמָנָא
דְּצִלוּתָא דְּמִנְחָה, וְתַנִּינָן, לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זְהִיר בְּצִלוּתָא
דְּמִנְחָה. אָמַאי זְהִיר. מְשוּם דִּהֵיא שְׁעָתָא דְּתַלְיָא דִּינָא
וּבְעֵי בַר נָשׁ לְכוּוּנָא דְּעֵתִיָּה, נָחַת ר' חֵינָא וְצִלִּי.

עַד דִּהוּוּ אֲזֵלִי, נָטָה שְׁמָשָׁא לְמִיעֵל. אָמַר רַבִּי חֵינָא לְר'
יוֹסִי אָמַאי אַתְּ שְׁתִּיק. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִסְתַּכַּל הוּינָא
בְּדַעְתָּאִי, דְּלִית עֲלָמָא מִתְקַיְימָא, אֶלָּא עַל רִישֵׁיהוּן
דְּעַמָּא. אִי רִישֵׁי עַמָּא זַכָּאִין, טַב לְעַלְמָא, טַב לְעַמָּא.
וְאִי לָא זַכָּאִין, וּוִי לְעַלְמָא, וּוִי לְעַמָּא.

אָמַר רַבִּי חֵינָא, וְדַאי פְּךָ הוּא, מְנַלְן. דְּכַתִּיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים
ב', י"ח) רָאִיתִי אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל נְפוּזִים עַל הַהָרִים
כְּצֵאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶן רוּעָה וַיֹּאמֶר יְיָ לֹא אֲדַנִּים לְאַלְהָ
יִשְׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. יִשְׁוּבוּ, יִשְׁבוּ מִבְּעֵי לִיָּה.
לְבֵיתוֹ, בְּבֵיתוֹ מִבְּעֵי לִיָּה. דִּהָא בְּאַתְרֵיהוּ קַיְימִי.

אֶלָּא הָכִי תַנִּינָן, אִי רִישָׁא דְּעַמָּא לָא זַכִּי, עַמָּא מִתְפָּסָן
בְּחֻבִיָּה. מְנַלְן. דְּכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל ב', כ"ד) וַיֹּאמֶר דָּוִד וְגו'

הִנֵּה אֲנֹכִי חָטָאתִי וְאֲנֹכִי הֶעֱוִיתִי וְאַלֶּה הַצֵּאֵן מִה עֲשׂוֹ,
 (ס"א וּכְתִיב (דְּבַרֵי הַיָּמִים א' כ"א) וְאֲנִי הוּא אֲשֶׁר חָטָאתִי וְגו') דָּוִד
 חָב, וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ. וְאִי רִישָׁא דְעֵמָא מִתְּפִס בְּחֻבִּיָּה,
 עֵמָא מִשְׁתַּזְבֵּן. דְּהָא דִּינָא לָא שְׂרִיא עָלֵיָּהּ. דְּכְתִיב,
 וַיֹּאמֶר יי לֹא אֲדַנִּים לְאַלֶּה, כְּלוּמַר, (ס"א אִם אֵלֹה) אֵלֹה לֹא
 הוּוּ רִישֵׁין לְעֵמָא, מִהָאִי אֹרְחָא יְשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ
 בְּשָׁלוֹם. כְּלָהוּ מִשְׁתַּזְבֵּן, אִי רִישֵׁיהוֹן מִתְּפִסָּן. וְאַפִּילוּ
 יְהוֹשֻׁפֵט אֶתְגָּזַר עָלֵיהּ לְאַתְעַנְשָׂא, מִשׁוּם דְּאַתְחַבֵּר
 בְּאַחָאָב. אִי לָאוּ הָהוּא צְוּחָא, דְּכְתִיב, (מַלְכִים א' כ"ב) וַיִּזְעַק
 יְהוֹשֻׁפֵט.

עַד דְּהוּוּ אֲזִילִי רַמֵּשׁ לִילִיא, אֲמַרוּ, מַה נַּעֲבִיד, אִי נִיזִיל
 חֲשָׁךְ לִילִיא, אִי נִיתִיב דְּחָלָא הוּא. סָטוּ מֵאֹרְחָא,
 יִתְבוּ תַּחֲוֹת אֵילָנָא חַד. וַיִּתְבוּ וְהוּוּ אֲמַרִי מְלִי דְּאֹרִיִּיתָא,
 וְלֹא דְּמִיכוּ.

בְּפִלְגוֹת לִילִיא, חָמוּ חַד אֵילָתָא דְּעֵבְרָא קְמִיָּהּ, וְהוֹת
 צֻחַת וְרַמִּיאַת קָלִין שְׁמַעוּ, קָמוּ ר' חִיָּיא וְר'
 יוֹסִי וְאֲזַדְעֻזְעוּ. שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְּמַכְרֹזָא וְאֲמַר, מִתְּעַרִין
 קוּמוּ. נִימִין אֶתְעַרוּ. עֲלִמִין, אֲזַדְמְנוּ לְקַדְמַת מָרִיכוֹן.
 (דְּהָא קָלָא נִפְקַ דְּכָאִיב אֵילָתָא דְּלַעִילָא וְתַתָּא. דְּכְתִיב (תְּהִלִּים כ"ט) קוֹל יי' חוֹלַל אֵילוֹת
 וַיַּחֲשׁוּף יַעֲרוֹת) דְּהָא מָרִיכוֹן מִפִּיק לְגַן עֵדֶן, דְּאִיהוּ הֵיכְלִיָּה,
 לְאַשְׁתַּעֲשַׂעָא עִם צְדִיקָא, דְּכְתִיב וּבְהֵיכְלוֹ כָּלוּ אֹמֶר
 כְּבוֹד.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא, הַשְּׁתָּא פְּלָגוּ דְלִילִיא מִמֶּשׁ. וְקָלָא דָּא,
 הוּא קָלָא דְנַפְק, וְכֹאִיב אֵילְתָּא דְלַעִילָא וְתַתָּא,
 דְכַתִּיב קוּל יִי יְחוּלֵל אֵילוֹת. זַכָּאָה חוּלְקָנָא, דְזַכִּינָא
 לְמִשְׁמַע דָּא.

וְתָא חֲזִי רְזֵא דְמַלְהָ, בְּשַׁעְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַחֲזִי
 עַל (ויצא קע"ו) גְּנָתָא, כָּל גְּנָתָא אֲתַכְנֵשׁ, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ
 מִעֵדָן. וַיִּמְהָאֵי עֵדָן מִבּוּעֵי נַפְקִין, לְכַמָּה אֲוֹרְחִין וְשַׁבִּילִין,
 וְהֵאֵי גְּנָתָא, אֲתַקְרִי צְרוּרָא (קע"ג) דְחֵי, דְתַמְן מִתְעַדְנִין
 צְדִיקָא, מְנַהִירוּ דְעֵלְמָא דְאֲתִי. וּבְהֵאֵי שַׁעְתָּא, קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֲתַגְלִי עַלֵייהוּ. וְתַנִּין בְּשַׁעְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֲתַעַר בְּגְנָתָא דְעֵדָן לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא עִם צְדִיקָא
 כְּרוּזָא נְפִיק וְקָרִי עוּרִי צְפוּן וּבֹאֵי תִימָן הִפִּיחֵי גְּנִי יִזְלוּ
 בְּשִׁמּוֹ יְבוּא דְוָדִי לְגִנוּ וְיֹאכֵל פְּרִי מְגִדּוֹ מֵאֵי וְיֹאכֵל פְּרִי
 מְגִדּוֹ אֵלִין קַרְבָּנִין דְאֲתַקְרְבוּ קַמִּיהָ מִנְשַׁמְתִּיהוּן
 דְצְדִיקָא הֵאֵי בְּפִלְגוֹת לִילִיא בְּשַׁעְתָּא אַחְרָא שְׂאָר
 קַרְבָּנִין מִמֶּשׁ.

יְתָבוּ רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכַמָּה זְמַנִּין
 שְׂאִילָנָא, הֵאֵי דְכַתִּיב, וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּי' הִפָּה
 כָּל בְּכוֹר בְּאָרְץ מִצְרַיִם אֲמֵאֵי לָא הוּהּ בִּימָמָא, דִּיתַגְלִי
 לְכָל פְּרֻסוּמֵי נִיסָא, וְאֲמֵאֵי מִיתוּ כָּל אֵינּוֹן חֲלָשֵׁי דְבַתָּר
 רַחֲיִיא, וְאֵינּוֹן טְלִיא דְבְּנֵי עָאנָא, וְלֹא מִיתוּ מַלְכֵי

וּפְרֻד־שְׂכִי, וְגוֹבְרֵי מְגִיחֵי קֶרֶבָא, כְּמָה דְהוּהּ בְּסִנְחָרִיב,
 דְכָתִיב, (מלכים ב', י"ט) וַיֵּצֵא מֶלֶךְ יִי' וַיֵּךְ בְּמַחֲנֵה אֲשׁוּר וְגו'.

וְתַנִּינֵן, כְּלָהוּ מַלְכִין בְּנֵי מַלְכִין רוֹפִינֵנוּס וּפְרֻד־שְׂכִי, הָתָם
 אֲתַחֲזִי גְבוּרְתָא דְחַד שְׁלִיחָא דִילִיָּה, יִתִּיר מֵהָאִי,
 (דף ל"ז ע"א)

דְהוּהּ יְאוּת לְמַהוּי דִילִיָּה יִתִּיר.

אֲמַר לִיָּה יְאוּת שְׁאֲלַת, וְאֲנָא לָא שְׁמַעְנָא מִיָּדִי בְהָאִי,
 וְלָא אֵימָא, אֲבָל הָא זְכִינָא לְכָל הָאִי, וְאַרְחָא
 אֲתַתְקֵן קֶמֶן. אֲנָא שְׁמַעְנָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי מְדַכִּי
 שְׁוֹקִין דְטַבְרִיָּה, נִיזִיל גַּבִּיָּה. יִתְבוּ, עַד דְהוּהּ נְהִיר יִמְמָא.
 כַּד סָלִיק נְהוּרָא, קָמוּ וְאֲזִילִי. כַּד מָטוּ גַבִּיָּה. אֲשַׁכְחוּהוּ,
 דְהוּהּ יִתִּיב, וְסִפְרָא דְאַגְדָּתָא בִידֵיהָ.

פְּתַח וְאֲמַר, (ישעיה מ') כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נְגִדוּ מֵאַפְס וְתָהוּ
 נַחֲשָׁבוּ לוֹ. כִּיֹּן דְאֲמַר, כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נְגִדוּ, לְמָה
 כְּתִיב מֵאַפְס וְתָהוּ נַחֲשָׁבוּ לוֹ. אֲלָא אוֹלִיפְנָא, דְעַתְיָהוּ
 דְכָל עַמִּין דְעָלְמָא, דְמַהִימְנוּתָא דְלַהוֹן הוּא כְּאִין, דְלָא
 אֲדַבְקוּ עֲלָאִין וְתַתְּאִין, (בפתתאין) וְשׁוּיִין לְקַבְלֵיהוּ
 מְהִימְנוּתָא דְשְׁטוּתָא, אֲבָל מֵאַפְס וְתָהוּ נַחֲשָׁבוּ לוֹ, כְּהָאִי
 עֲלֵעוּלָא, דְסַחְרָא (ס"א דפּרָחָא) בְּרוּחָא, וּמַתְגַּלְגָּלָא בְּקִיטָא
 בְּרִיקְנֵיָא, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (דניאל ד') וְכָל דִּיִּירֵי אֲרַעָא
 כָּלָא חֲשִׁיבִין.

עוֹד פְּתַח וְאֲמַר, בְּרָא שְׁמִית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת

הָאָרֶץ, אֵת דָּא יְמִינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֵת דָּא
 שְׁמַאלָא. אוֹלִיפְנָא, דְּסֵטָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְמִינִיה,
 וּבְרָא יַת שְׁמִיָּא, וְסֵטָא שְׁמַאלָא, וּבְרָא יַת אֲרֻעָא. הֲדָא
 הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מ"ח) אִף יְדֵי יְסֻדֵּה אֶרֶץ וַיְמִינֵי טַפְחֵה
 שָׁמַיִם קוּרָא אֲנִי אֵלֵיהֶם יַעֲמְדוּ יַחְדָּו.

מֵהוּ יַעֲמְדוּ יַחְדָּו. סֵלְקָא דַּעְתְּךָ שְׁמִיָּא וְאֲרֻעָא לָאו הֲכִי,
 (נ"א מֵהַשְּׁמַיִם קוּרָא אֲנִי אֵלֵיהֶם וְהָאָרֶץ לָאו הֲכִי) אֶלָּא יְמִינָא
 וְשְׁמַאלָא דְאֵינּוּן א"ת וְא"ת, וְהֵיאֲךָ יַעֲמְדוּ יַחְדָּו. בְּזֹאת
 הֵהִיא, דְּשִׁלְטָא בְּפִלְגוֹת לֵילִיא, דְּכִלְיָלָא א"ת בְּזֹאת.
 וְתַנְיִנּוּן, כְּתִיב (קהלת ג) אֶת הַכֹּל עָשָׂה יָפֵה בְּעֵתוֹ. א"ת,
 הָא דְאֲמַרְן. הַכֹּל, כְּמָה דְאֵת אֲמַר, (בראשית כד)

וַיִּי בְרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל. וְתַאנָּא, דְּהֵיא כְּתָרָא דְאֵתְקַרֵי
 זֵא"ת, דְּכִלְיָלָא מֵא"ת וְא"ת. וְשִׁלְטָא בְּפִלְגוֹת לֵילִיא,
 בְּתַרִּין סְטְרוּי, בְּרַחֲמֵי וּדְיִנָּא, רַחֲמֵי לְיִשְׂרָאֵל, וּדְיִנָּא
 לְעַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת.

פְּתַח ר' חֲיִיא וְאֲמַר, אִי נִיחָא קָמִיָּה דְמַר, דְּנִימָא חַד
 מְלָה, עַל מַה דְאֵתִינָא כְּתִיב, וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּי
 הִפָּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּמַהֲאֵי דְאֲמַר מַר, אֲשֶׁת־מַע
 דְּהֵאֵי פְּסוּקָא בְּהֵהוּא מְלָה אֲתָא וְאֲנִן אֹרְחָא אֲתַתְּקִנָּא
 קָמֹן, לְמִיתֵי לְמִשְׁאֵל קָמְךָ.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאֲמַר, (תהלים קיג) מִי כִיִּי אֱלֹהֵינוּ

הַמִּגְבִּיחַ לְשַׁבַּת וְגו'. מִי כִּי־ אֶלְהִינוּ, דְּסָלִיק וְאֶתְעַטֵּר
 לְאֶת־יִשְׁבָּא בְּכַתְרָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, נְהִירוּ עַל כָּל בּוֹצִינֵי
 דְנִהְרוּ כְתָרִין וְעַטְרִין. הַמְשַׁפִּילֵי לְרֵאוֹת, דְנִחִית בְּכַתְרוֹי,
 מְכַתְרָא לְכַתְרָא, מְנֻזָּא לְנֻזָּא, מְנַהִירוּ לְנַהִירוּ,
 מְבוֹצִינָא לְבוֹצִינָא. לְאִשְׁגָּחָא בְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין, הֲדָא הוּא
 דְכַתִּיב, (תהלים ט) יי' מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם וְגו'.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב, וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה. כְּחֲצֵי מְבַעֵי לֵיה, או
 כְּחֲצוֹת, כְּגוֹנָא דְאָמַר מֹשֶׁה. וְאִי כְּמָה דְאָמְרֵי
 חֲבֵרְנָא, דְלֹא יִימְרוּן אֶצְטַגְנִינֵי פְרַעָה, מֹשֶׁה בְּדַאי הוּא.
 הָא קוֹשְׁיָא בְּאַתְרֵיהּ קִימָא, בְּג' גְּוֹנֵי, דְאֶפִּילוּ יִשְׂרָאֵל
 יִימְרוּן הָכִי. חַד, דְאִי הָכִי הוּא לֵיה לְמִימַר וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
 כְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה. אֲמַאי קָאמַר, כֹּה אָמַר יי' וְגו'. כְּמָה דְלֹא
 אֶתְכוּוֹן שַׁעְתָּא, דְהָא לָא יִתְפָּסוּן בְּמֹשֶׁה, אֶלָּא בְּפִטְרוֹנָא,
 בְּגִין דְאָמַר כֹּה אָמַר יי' וְגו'. תְּרִי, דְהָא מֹשֶׁה אָמַר, עַד
 בְּכוֹר הַשִּׁפְחָה אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים, וְלֹא הוּא הָכִי, אֶלָּא עַד
 בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבוֹר. עַל כָּל פָּנִים אֶפִּילוּ
 יִשְׂרָאֵל נִמִּי יִימְרוּן הָכִי, דְהָא לָא אֶתְבְּרִוּן מְלִי. תְּלַת
 דְאִיהוּ אָמַר מִשְׁמָא דְפִטְרוֹנָא כְּחֲצוֹת, וְכַתִּיב וַיְהִי בַחֲצֵי
 הַלַּיְלָה.

וְעוֹד, שְׂאֵלְתָא דִּילְכוּן, יִתִּיר עַל מָטוּל דְלֹא יִכִּיל
 בְּעִירָא לְמַסְבֵּל. אֲמַאי הוּא בְּפִלְגוֹת לִילִיא, וְלֹא

בִּימָמָא. וְאִמָּאֵי מִיתוּ כָּל אֵינּוֹן חֲלָשִׁין דְּבִתְר רַחֲמֵי. אֶלָּא
כָּלָא רְזָא עֲלָאָה הוּא, בֵּין מַחְצְדֵי חֲקָלָא, וְכָלָא אֶתְכַשֵּׁר
(נ"א אֶתְבָּשֵׁר) בְּנִבְיָאָה מְהִימְנָא. וּפָאָה חוּלְקִיָּה דְּמִשָּׁה, דְּעָלִיָּה
כְּתִיב (תהלים נה) יִפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתֶיךָ עַל
כֵּן בִּרְכֵךְ אֱלֹהִים לְעוֹלָם. אָהֲבֵת צְדָק וּתְשֻׁנָּא רְשָׁע עַל כֵּן
מִשְׁחַךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שְׁמֹן (דף ל"ז ע"ב) שְׁשׁוֹן מַחְבְּרִיךָ.
יִפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם: מִשֵּׁת וּחְנוּף. הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתֶיךָ:
מִנַּח וּבְנִיּוֹ. עַל כֵּן מִשְׁחַךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ: מֵאֲבָרְהָם
וַיִּצְחָק. שְׁמֹן שְׁשׁוֹן: מִיַּעֲקֹב. מַחְבְּרִיךָ: מִשָּׂאֵר נְבִיאֵי. וְכִי
גָּבַר דְּסֻלִּיק בְּדַרְגִּין עֲלָאִין דְּלָא סֻלִּיק בַּר נֶשׂ אַחֲרָא, לָא
יֵדַע מַה דְּאָמַר.

אֶלָּא הָכִי תַנִּינָן, הָאֵי כְּתָרָא דְּאֶקְרִי זֹא"ת, אֶתְקַרֵּי
אֲשָׁ"ה, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (בראשית ב) לְזֹאת יִקְרָא
אִשָּׁה. אִמָּאֵי. מִשׁוּם כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ זֹאת. מֵאֵן הוּא אִישׁ.
הֵהוּא דְּאֶקְרִי זֶה. וְדָא הוּא אִישׁ דְּכָר, כְּמָה דְּאֵת אָמַר
(שמות לב) כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ. הָאִישׁ הַזֶּה. וְאֶקְרִי אִישׁ זֶה,
וְזֶה אִישׁ. וְזֹאת, אֶתְנַסִּיבֵת מִזֶּה דְּאֶקְרִי זָכָר.

וּבְגִין דָּא, אֵי הֵי תְמָר דְּכָר וְנוֹקְבָא, דְּלָא סֻלִּיק דָּא בְּלָא
דָּא. תְמָר: כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שיר השירים ג) כְּתִמְרוֹת
עֵשׂוֹן. מַה עֵשׂוֹן, סֻלִּיק חוּר וְאוּכָם, אוּף הַכָּא, כָּלָא כְּלִיל

בַּהּ בְּפִלְגוֹת לַיִלְיָא, לְמַעַבְד נִימוּסוּי בְּחַד שְׁעָתָא, חִוּוֹר
לְיִשְׂרָאֵל, וְאוֹכֵם לְעוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת.

וְעוֹד דֵּהֲאֵי לַיִלְיָא לָא אֲתַפְּלַג, לָא עֲבִיד נִימוּסוּי. מָנָא
לָן. מֵאַבְרָהָם. דְּכָתִיב, (בראשית יד) וַיִּחַלֶּק עֲלֵיהֶם

לַיִלָּה, דְּאֲתַפְּלַג לְמַעַבְד נִימוּסוּי. (מִהוּ כְּחֻצוֹת כְּמָה דְּאֵת אָמַר (מלכים

א' י"ח) כְּעֵלוֹת הַמִּנְחָה (איוב ה')

כְּחֻצוֹת) כְּמַפְּלַג. דְּמִשָּׁה יַדַּע דְּלָא יַעֲבִיד נִימוּסוּי, עַד
דְּאֲתַפְּלַג.

וְהָכִי הוּוּ, דְּלָא עֲבִיד לַיִלְיָא נִימוּסוּי, עַד דְּאֲתַפְּלַג,

בְּפִלְגוֹת בְּתַרְאָה, עֲבִיד נִימוּסוּי, הֵדָא הוּוּ דְּכָתִיב

וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה. מֵאֵי בַּחֲצֵי. בְּפִלְגוֹת בְּתַרְאָה, בְּזִמְנָא

דְּאֵיְהִי שְׁלֵטָא, וְאַשְׁתַּכַּח הָאֵי זֹאת, לְמַעַבְד נִימוּסוּי

תְּדִירָא, וְכָל נִימוּסָא דְּאֲתַעֲבִיד בְּלַיִלְיָא, בְּפִלְגוֹתָא

בְּתַרְאָה אֲתַעֲבִיד.

וַיִּי' הִפָּה כָּל בְּכוֹר, וַיִּי' הוּוּ וּבֵית דִּינּוּ, וַיִּי' הוּוּ

וְנִימוּסוּי. הִפָּה כָּל בְּכוֹר הִפָּה, מִשָּׁה לָא אָמַר אֱלֹא

וּמֵת וְגו', מִהוּ הִפָּה. אֱלֹא, דְּאֲתַעֵר פֶּה, כְּמָה דְּאֲגִזִים

מִשָּׁה, דְּכָתִיב וְהִנֵּה לָא שְׁמַעְתָּ עַד פֶּה.

וְתֵאנָא, פֶּרַעַה חַפִּים הוּוּ מִכָּל חֲרָשׁוּי, וְאַסְתַּכַּל בְּהָאֵי

זֹאת, דְּיַעֲבִיד בֵּיהּ דִּינָא, וְזִמִּין לְחֲרָבָא

אַרְעִיָה, כְּמָה דְּאָמַר מִשָּׁה, בְּזֹאת תִּדַּע כִּי אֲנִי יִי'. וּבְאֵיהוּ

מֵה כְּתִיב, וַיִּפֶן פְּרָעָה. מֵהוּ וַיִּפֶן. דְּאַפְנֵי לְבִיָּה מֵהֲרַהוּרָא
 דָּא. כְּמָה דְאֵת אָמֵר, (במדבר יב) וַיִּפֶן אֶהְרֶן. וַיָּבֹא אֶל בֵּיתוֹ
 וְלֹא שָׁת לְבוּ גַם לְזֹאת. גַּם לְרַבּוֹת הָאֵי דְזִמְינָא לְחֲרַבָּא
 אֲרַעִיָּה, וְלֹא שׁוּי לְבִיָּה לְקַבְּלִיָּה דְזֹא"ת.

כָּל בְּכוֹר, אָפִילוּ דְרַגִּין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, אֲתַבְּרוּ
 מְשׁוּלְטָנְהוֹן, (ס"א משלשוליהון) כָּל אֵינּוֹן דְּשִׁלְטִין
 בְּחֻכְמָתָא דְלַהוֹן, דְּכְתִיב, בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. וְכִלְהוּ דְרַגִּין,
 עֲלָאִין וְתַתְּאִין, דְּאֲתַבְּרוּ מְשׁוּלְטָנְהוֹן, (ס"א משלשוליהון) כְּלַהוּ
 בְּפִסּוּקָא אֲתַחְזוּן, (ס"א אֲתַרְמִיזוּ) דְּכְתִיב מִבְּכוֹר פְּרָעָה הַיּוֹשֵׁב
 עַל כֶּסֶּאׁוּ עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר אַחֲרֵי הָרְחִים וְכֹל בְּכוֹר
 בְּהֵמָה, הָא כְּלַהוּ אֲתַחְזוּן בְּפִסּוּקָא.

סִתְמָא דְמִלָּה, מִבְּכוֹר פְּרָעָה הַיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶּאׁוּ, כְּתָרָא
 תַּתְּאָה דְקוּזְמִיטָא דְמִלְכוּתָא (נ"א מִמְלַכּוּתָא) דְלַעִילָא.
 עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה, כְּתָרָא שְׂמָאלָא, תַּתְּאָה מִינָּה,
 דְקוּזְמִיטָא מִבְּתַר אַרְבַּע (נ"א מִכְתָּרָה אַחֲרֵי) רַחֲיִין, אַרְבַּע
 מְשִׁירִיִין. (מִשְׁמַע) מְשׁוּם דְכְתִיב אַחֲרֵי הָרְחִים, (וְלֹא מִן הָרְחִים).
 וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה, תַּתְּאִין מִתַּתְּאִין, נוֹקְבָא מְנוֹקְבָתָא,
 דְאֲשַׁתְּכַחוּ בְּאֲתָנִי בְּבַעֲרִי וְחֲמָרִי, בְּרַבְרְבִי בְּזוּטְרִי,
 וּמְקַבְּלִין מְנַהוֹן גּוֹבְרִין וְנוֹקְבִין. עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר
 בְּבֵית הַבוֹר, אֵינּוֹן דְנַפְקִין מִשְׁפָּחָה. דִּי בְהוֹן עַבְדִּין
 לְאַסִּירִי, דִּישְׁתַּעְבְּדוּן בְּהוֹן לְעֵלְמִין, וְלֹא יִפְקוּן לְחִירוֹ.

וּבְרוּחַצְנוּתָא דְאֵלִין דְרַגִּין, סְרִיבוּ מִצְרָאִי, דִּי בְהוּן
 עֲבָדוּ קִשְׂרָא לְיִשְׂרָאֵל, דִּלָּא יִפְקוּן מִן
 עֲבֻדוּתֵהוּן לְעַלְמִין. וּבִהֲאִי אֲתַחְזִי גְבוּרְתָא וְשִׁלְטָנוּתָא
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְדִכְרָנָא דָּא לָא יִשְׁתַּצִּי מִיִּשְׂרָאֵל
 לְדַרְי (דף ל"ז ע"א) דְרִין, דְּאִי לָא הוּוּ חֵילָא וּגְבוּרְתָא
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כָּל מַלְכֵי עַמִּין, וְכָל חֲרָשֵׁי עַלְמִין,
 וְחַפְיָמֵי עַלְמִין, לָא יִפְקוּן לְיִשְׂרָאֵל מִן עֲבֻדוּתָא, דְשָׂרָא
 קִטְרִין דְלַהוּן, וְתַבַּר כָּל אֵינּוּן כְּתָרִין, בְּגִין לְאַפְקָא לוּן.
 עַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה י) מִי לֹא יֵרָאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ
 יֵאָתֶה כִּי בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין כָּמוּךְ.
 בְּכֹה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָרִים קָלִיָּה וְאַתְנַח, אָמַר קְנִטוּרָא
 דְקִיטְפָא אֲשַׁתְכַּח, חֲשַׁבְתוּן דְשַׁבַּח קוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא כַּמָּה זְמַנִּין, (דברים ה) אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם,
 (דברים טז) הוֹצִיאֲךָ יי' אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם, (דברים ה) וַיּוֹצִיאֲךָ יי'
 אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם, (שמות יב) הוֹצֵאתִי אֶת צְבֹאוֹתֶיכֶם, (שמות יג)
 זְכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יֵצְאָתֶם מִמִּצְרַיִם, (דברים יד)
 וַיּוֹצִיאֲךָ בְּפָנָיו בְּכַחוּ הַגָּדוֹל מִמִּצְרַיִם, (שמות יג) הוֹצִיא יי'
 אֶתְכֶם מִזֶּה.

אֶלָּא תֵּאנָא, י' כְּתָרִין, אֵינּוּן לְתַתָּא, כְּגוּוּנָא דְלַעִילָא,
 וְכִלְהוּ סְתִימִין, בְּתַלְתָּא אֵלִין דְאַמְרוּן. וְתַלְתַּת קְשָׁרִין
 קְשִׁירוּ בְהוּ, עַל ג' דְרַגִּין אֵלִין דְבַהוּ עֲבָדוּ, דִּישְׂרָאֵל לָא
 יִפְקוּן מִשְׁעַבּוּדֵהוּן לְעַלְמִין.

וְכַאֲשֵׁר אֶתוֹן אֲבֵרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, דְּבִזְכוּתִּי כֹּהֵן שְׂרִיאוֹ
 קִטְרִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּכָר תְּלַת קִטְרִי
 מִהֵימְנוּתָא דְּלִכּוֹן הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (שמות ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים
 אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אֲבֵרָהֶם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב. אֶת אֲבֵרָהֶם,
 הָא קִשְׂרָא תְּדָא, דְּאֲבֵרָהֶם. אֶת יִצְחָק, הָא קִשְׂרָא
 תְּנִינָא, דְּיִצְחָק. וְאֶת יַעֲקֹב, הָא קִשְׂרָא תְּלִיתָא, שְׁלִימָתָא דְּיַעֲקֹב.

תְּנָא, כָּל זְמַנִּין וְחֲגִין וְשַׁבְּתִין, כְּלָהוּ דְּיִכְרְנָא לְהָא, וְעַל
 הָא אֶתְקִימוּ כְּלָהוּ, דְּאֶלְמְלָא הָא, לָא הוּא
 נְטוּרָא דְּזְמַנִּין וְחֲגִין וְשַׁבְּתִין. וּבְגִינִי כְּךָ, לָא אֶשְׁתַּצִּי
 דְּכִרְנָא דְּמִצְרַיִם מְכָל זְמַנִּין וְחֲגִין וְשַׁבְּתִין. תָּא חֲזִי דִּינָא
 (ס"א דָּא) הוּא יְסוּדָא וְשִׂרְשָׁא דְּאוּרִיתָא, וְכָל פְּקוּדוּי, וְכָל
 מִהֵימְנוּתָא שְׁלִימָתָא דִּישְׂרָאֵל.

וְעוֹד אֲמַאי לָא הוּא בִּימָמָא דְּשְׁאִילָתוּ. תְּנִינָן, כְּתִיב
 הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים, וְכָתִיב הוֹצִיאֲךָ יי' אֶלְהֶיךָ
 מִמִּצְרַיִם לֵילָה. אֶלָּא תְּאֵנָא, עֲקָרָא דְּפּוּרְקָנָא דִּישְׂרָאֵל,
 לָא הוּא אֶלָּא בְּלִילָה, דְּלִילָא שְׂרָא קִטְרִין, וְעַבִּיד
 נוֹקְמִין, וְיוֹמָא אֲפִיק לֹון בְּרִישׁ גְּלִי, הָדָא הוּא דְּכָתִיב,
 יִצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד רָמָה לְעֵינַי כָּל מִצְרַיִם. (נ"א

וְעוֹד לֵילָה שְׂאִרִי קִטְרִין וְעַבִּיד נוֹקְמִין וְדִינִין וְיוֹמָא גְּלִי וּפְרָסִם נִסָּא וְנוֹקְמָא דְּאֶתְעַבִּיד הָדָא
 הוּא דְּכָתִיב יִצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיַד רָמָה וְגו'.) וְכָתִיב וּמִצְרַיִם מְקַבְּרִים אֶת

אֲשֶׁר הִכָּה יי' בָּהֶם כָּל בְּכוֹר, דָּא הוּא פְּרוֹסוּמֵי גֵיסָא.
 אַתּוּ ר' חֲזִינָא ור' יוֹסִי, אֲשֶׁתְּטַחוּ קָמִיהּ, וְנִשְׁקוּ יָדוּי. וּבְכוֹ
 וְאָמְרוּ, גְּלִיפִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין, זְקָפֵן רִישָׁא בְּגִינָה,
 עֶבֶד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְרוּשָׁלַיִם לְתַתָּא, כְּגוּוּנָא
 דְּלַעֲיָלָא. עֶבֶד (רשב"י) שׁוּרֵי קִרְתָּא קִדְיִשָׁא וְתַרְעוּי. מֵאן
 דְּעֵייל, לָא עֵייל, עַד דִּיפְתַחוּן תַּרְעִין. מֵאן דְּסָלִיק, לָא
 סָלִיק, עַד דִּיתַתְקִנוּן דְּרַגְיָן דְּשׁוּרֵי מֵאן יְכִיל לְמַפְתַּח
 תַּרְעִין דְּקִרְתָּא קִדְיִשָׁא, וּמֵאן יְכִיל לְאַתְקֵנָא דְּרַגְיָן
 דְּשׁוּרֵי, דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְּאִיהוּ פְּתַח תַּרְעִין
 דְּרַזִּי דְּחַכְמַתָּא, וְאִיהוּ אַתְקִין דְּרַגְיָן עֲלָאִין, וּכְתִיב (שמות
 לד) יֵרָאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי הָאָדוֹן יי'. מֵאן פְּנֵי הָאָדוֹן
 יי', דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְּמֵאן דְּאִיהוּ דְּכוּרָא מִן
 דְּכַרְנֵיָא, בְּעֵי לְאַתְחַזָּא קָמִיהּ.

אָמַר לוֹן, עַד הַשְּׁתָּא, לָא סִימְנָא מְלָה דְּשִׂא לְתַתָּא
 דִּילְכוּן, דְּהָא תַּנִּינָן, וַיִּי' הִכָּה כָּל בְּכוֹר, כָּל בְּכוֹר
 סַתֵּם, כְּדָקְא מְרוֹן. וְכָלֵא הוּהּ כְּמָה דְּאִינוּן דְּמִיתוּ, אִינוּן
 קְטוּרֵי קְטָרִין, דְּהוּוּ מִשְׁתַּמְשִׁי בְּחַרְשִׁייהוּ בְּאִינוּן כְּתָרִין.
 מְנַהוּן מִשְׁתַּמְשִׁי בְּעֲלָאִי, וּמְנַהוּן בְּתַתָּאִי, וְאִף עַל גַּב
 דְּכָלְהוּ תַתָּאִין אִינוּן. וְכָל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם מְלִיא חַרְשִׁין
 הוּהּ. וּכְתִיב כִּי אֵין בֵּית אֲשֶׁר אֵין שָׁם מֵת.
 וְאַתְעָבִיד דִּינָא בְּכָלֵא, בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְכַּנְשׁוּ כְּלָהוּ

בְּבִתְיָהוֹן, וְלֹא הוּוּ מִתְּפִזֵּי בְּמִדְבָּרָא וּבְחֻקְלָא, אֲלֵא
 כְּלָהוּ אֶשְׁתַּכְּחוּ בְּבִתְיָהוֹן, (וְאוֹר הַנֵּר יָפָה לְבִדְיָקָה מִבְּחוּץ) וְעָבִיד
 לִילֵיא דִינְוֵי בְּכֻלָּא בְּהֵיא שְׁעֵתָא. וְתִנָּא הָוָה נָהִיר לִילֵיא
 כְּיוֹמָא דְתִקּוּפָה דְתַמּוּז, וְחָמָא כָּל עֵמָא דִינְוֵי דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תְּהִלִּים קלט) וְלִילָה כְּיוֹם יֵאִיר
 כְּחֻשְׁכָּה כְּאוֹרָה.

וּבְשְׁעֵתָא דְנִפְקוּ אֶשְׁתַּכְּחוּ כְּלָהוֹן מִתִּין בְּשׁוּקִין לְעִינֵיהוֹן
 דְכֻלָּא, בְּעֵינֵין לְאַקְבְּרָא לְהוּ וְלֹא אֶשְׁכְּחוּ, וְדָא
 אֶקְשִׁי לְהוּ מְכֻלָּא. חָמוּ לְיִשְׂרָאֵל נִפְקִין (דף ל"ח ע"ב) לְעִינֵיהוֹן
 בְּחַד גִּיסָא, וְחָמוּ לְמִיתְיָהוֹן בְּאִידָךְ גִּיסָא. וּבְכֻלָּא הָוָה
 פְּרֻסוּמֵי נִיסָא, דְלֹא הָוָה כְּהֵאִי מִיוֹמָא דְאֶתְבְּרֵי עֲלֻמָּא.
 וְתָא חֲזִי, כְּתִיב לֵיל שְׁמוֹרִים הוּא לֵינִי לְהוּצִיאם וְגו',
 הוּא הַלִּילָה הַזֶּה לֵינִי שְׁמוֹרִים לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְגו', הֵאִי פְּסוּקָא קְשִׁיא כִּיּוֹן דְאָמַר לֵיל, מֵהוּ שְׁמוֹרִים,
 וְלֹא שְׁמוֹר, שְׁמוֹר מִבְּעֵי לֵיהּ. וְכְּתִיב הוּא הַלִּילָה הַזֶּה,
 לֵיל קָאֻמַר בְּקַדְמִיתָא, וּבְתַר לִילָה.

אֲלֵא הָכִי תִנִּין, כְּתִיב, (דְּבָרִים כב) כִּי יִהְיֶה נֶעְרָה בְּתוּלָה.
 נֶעַר כְּתִיב, מֵאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְכָל זְמַן דְלֹא
 קְבִילַת דְכָר, אֶתְקָרֵי נֶעַר, מִדְּקְבִילַת דְכָר, אֶתְקָרֵי
 נֶעְרָה. אוּף הָכָא, לֵיל עַד לָא קְבִילַת דְכָר. וְאִף עַל גַּב
 דְכְּתִיב בֵּיהּ שְׁמוֹרִים דְכָר הָוָה זְמִין לְאֶתְחַבְּרָא עִמָּה

וּבְשַׁעֲתָא דְאִתְחַבֵּר עִמָּה דְכֹר, כְּתִיב, הוּא הִלִּילָה הָנָה
 לִי שְׁמוֹרִים. שְׁמוֹרִים: דְּכֹר וְנוֹקְבָא. וּבְגִינֵי כֶּף כְּתִיב
 הִלִּילָה הָנָה.

וּבְאִתֵּר דְּאִשְׁתַּכְּחוּ דְּכֹר וְנוֹקְבָא, לֵית שְׁבַחָא אֶלָּא
 לְדְכוּרָא. וְהָכִי שְׁבַחוּ יִשְׂרָאֵל בְּתוֹשְׁבַתְיֵיהוּ.
 לְדְכוּרָא וְלֹא לְנוֹקְבָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת טו) זֶה אֵלֵי
 וְאֲנוּהוּ. דְּלֵית שְׁבַחָא בְּאִתֵּר דְּדְכוּרָא וְנוֹקְבָא אִשְׁתַּכְּחוּ,
 אֶלָּא לְדְכוּרָא. וְעַל דָּא (נ"א וּלְדָא) מַחְפָּאן יִשְׂרָאֵל, דְּכְּתִיב,
 (ישעיה יב) זֶה יֵי קוֹיֵנוּ לוֹ נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בִּישׁוּעָתוֹ. מִשׁוּם
 דְּהָכִי זְמִין לְמַעַבְד לְהוּ, דְּכְּתִיב, (מִיכָה ו) כִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת.

וְרִזָּא דָּא הָכִי הוּא, כְּגִוּוֹנָא דְּהֵכָא לֵיל וְלֵילָה, כֶּף זְמִין
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לְהוּ, דְּכְּתִיב, (ישעיה כא)
 שׁוֹמֵר מַה מְלִילָה שׁוֹמֵר מַה מְלִיל. מַה לְהֵלֶן שְׁמִירָה
 וְלֵיל, אוּף כָּאן שְׁמִירָה וְלֵיל. מַה לְהֵלֶן שְׁמִירָה וְלֵילָה,
 אוּף כָּאן שְׁמִירָה וְלֵילָה.

וְלֵילָה אִתְקַרֵי אַגְב דְּכוּרָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה כא)
 אִתָּא בְּקָר וְגַם לֵילָה. בְּקָר: כְּמָה דְּאִתָּא אִמֵּר (בראשית
 ט) וַיִּשְׁכֶּם אֲבָרְהָם בַּבְּקָר. דְּהוּא מְדַתוֹ מִמֶּש. וְכְּתִיב (תהלים
 ה) יֵי בְּקָר תִּשְׁמַע קוֹלִי, בְּקָר מִמֶּש.

יִתְבוּ ר' חִיָּיא וּר' יוֹסִי, וְאוּלִיף לְהוּ רִזָּא דְּתוֹרַת כְּהֻנִּים,

וְהוּוּ מִהֲדָרֵי בְּכָל יוֹמָא וַיִּתְּבִי קָמִיָּה. חַד יוֹמָא נִפְק רַבִּי
שְׁמַעוֹן לְבַר, אֶזְלוּ בִּהְדִּיָּה, מָטוּ לְחַד חֻקְלָא יִתְּבוּ.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, תָּא חֲזִי, פְּתִיב, (קדלות ז) אֶת הַכֹּל
רְאִיתִי בְּיַמֵּי הַבְּלִי יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ וַיֵּשׁ רָשָׁע
מֵאֲרִיךְ בְּרַעְתּוֹ, שְׁלֵמָה דִּהּוֹת חֲכַמְתָּא יִתִּירָא (ב"א יקירא) עַל
כֹּלָא, מַאי קָאֵמַר בְּהַאי קָרָא. אֶלָּא, שְׁלֵמָה רְמִזוּ דְחֲכַמְתָּא
קָא רְמִזוּ. דִּהּא חֲזִינָן אוֹרְחוֹי דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְלָאו
הָכִי, דִּהּא פְּתִיב, (ירמיה יז) וְלָתֵת לְאִישׁ פְּדָרְכּוֹ וּפְפָרֵי
מַעֲלָלָיו. אֶלָּא תִּירֵי עֲנִינֵי נִינְהוּ, דְקָא רְמִזוּ הַכָּא.

דְתַנִּינָן, כַּד עֵינּוֹי דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָאן לְאַשְׁגַּחַא
בְּעֵלְמָא, וְלַעֲיִנָּא בֵּיהּ, כְּמָה דְכַתִּיב (ס"א עיני ה' דפחה

משוטטות בכל הארץ (זכריה ד') וְכַתִּיב כִּי וְגו') (דברי הימים ב טז) כִּי יִי
עֵינּוֹי מְשׁוֹטְטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ, וְאַשְׁכַּחַן חֲיִיבִין בְּעֵלְמָא,
הֵהוּא צְדִיקָא דְאַשְׁתַּכַּח בְּדָרָא, אֶתְפֶּס בְּחוּבֵיָּהּ. וְחֲיִיבֵיא
מֵאֲרִיךְ קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוּגְזִיָּה עֲמָהוֹן עַד דִּיתוּבוּן. וְאִי
לָאו, לָא יִשְׁתַּכַּח מֵאן דִּיתַבַּע רַחֲמֵי עֲלֵיהוֹן, הֲדָא הוּא
דְכַתִּיב, יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, מְשׁוּם דִּהּוּא זַפָּאָה,
אַסְתַּלַּק מֵעֵלְמָא.

בְּגִינֵי כַּךְ תַּנִּינָן, לְעוֹלָם אַל יְדוּר אָדָם אֶלָּא בְּמִקּוּם
שְׂאֲנֵשִׁי מַעֲשֵׂה דָרִים בְּתוֹכוֹ. מַאי טַעְמָא. מְשׁוּם
דְּוִי לְהַאי דְמְדוֹרִיָּה בֵּין חֲיִיבֵיא, דִּהּוּא אֶתְפֶּס בְּחוּבֵיָּהּ,

וְאֵי דִּיּוֹרִיָּה בֵּין זַכָּאִין, אוֹטִיבִין לִיהַּ בְּגִינִיהוֹן.
 דְּהָא רַב חֲסֵדָא, הָוֵה דִּיּוֹרִיָּה בְּקַדְמִיתָא בֵּינֵי קְפוּטְקָאִי,
 וְהָוֵה דְּחִיקָא לִיהַּ שְׁעָתָא, וּמְרַעִין רַדְפִּין אַבְתְּרוּי.
 נִטְל וְשׂוּי מְדוּרִיָּה בֵּין מְאָרֵי תְרִיסִין דְּצַפּוּרִי, וְסָלִיק,
 וְזָכָה לְכַמְה טָבִין, לְכַמְה עוֹתָרָא, לְכַמְה אוֹרִייתָא, וְאָמַר,
 כָּל הָאֵי זַכֵּינָא, עַל דְּעָאֲלִית בֵּין אֵינּוֹן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֲשַׁגַּח לְאוֹטָבָא לְהוּ.

דְּבַר אַחַר, אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בְיַמֵּי הַבְּלִי. וְכִי שְׁלֹמֹה,
 דְּדַרְגִּין עֲלָאִין דְּחַכְמַתָּא הוּוּ בֵּיהַּ, עַל כֹּל בְּנֵי דְרָא
 דְּכֹתִיב (מַלְכִים א ה) וַיִּחַכֶּם מִכָּל הָאָדָם, (וְאֲשַׁתְּדְּלוּתִיָּה בְּאוֹרִייתָא לְמַעַבְד
 טִיבוּ וְקִשׁוּט) דְּכֹתִיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא יְיָ
 לְמַלְכָּה, אָמַר בְּיַמֵּי הַבְּלִי. וְכֹתִיב, (קֹהֶלֶת א) הִבֵּל הַבְּלִיִּים אָמַר
 קֹהֶלֶת.

וְתַנָּא, ז' שְׁמוֹת נִקְרָא: שְׁלֹמֹה. יְדִידִי"ה, אַגּוּר. בֶּן
 יֶקֶ"א, אִיתִיא"ל, לְמוֹאֵל. קֹהֶלֶת. קֹהֶלֶת פְּנִגְד
 כָּלָם. וְכָלָם נִקְרָא (דף ל"ט ע"א) כְּעִין שֶׁל מְעֵלָה, קֹהֶלֶת כְּנוּפִיא
 קְדִישָׁא דְּבֵי עֶשְׂרָה, בְּגִין כַּךְ קֹהֶל אֵין פְּחוּת מְעֶשְׂרָה.
 וְקֹהֶל אֲפִילוּ מֵאָה, וְקֹהֶלֶת כָּלְלָא דְּכָלָא, כְּמָה דַּאתְּ אָמַר
 קֹהֶלֶת יַעֲקֹב. (דְּבָרִים לג)

וְתַנָּא, שְׁמוֹתָיו עַל שֵׁם הַחֲכָמָה אֶתְקָרוּן, וּבְגִין כַּךְ ג'
 סְפָרִין עֲבַד, שִׁיר הַשִּׁירִים. קֹהֶלֶת. מְשָׁלִי.

וְכִלְהוּ לְאַשְׁלֵמָא חֲכֻמָּתָא. שִׁיר הַשִּׁירִים לְקַבֵּל דְּחָסֵד.
 קֹהֵלֵת לְקַבֵּל דְּדִינָא. מְשָׁלִי לְקַבֵּל דְּרַחֲמֵי. בְּגִין לְאַשְׁלֵמָא
 חֲכֻמָּתָא, וְהוּא עֵבֵד כָּל מַה דְּעָבֵד בְּגִין לְאַחֲזָא חֲכֻמָּתָא,
 וְלְקַבֵּל דְּרָגָא (נ"א וְלְקַבֵּל דְּרָגָא) עֲלָאָה, וְהוּא אָמַר בְּיַמֵּי הַבְּלִי
 הַבֵּל הַבְּלִים.

אַלָּא, רָזָא דְּהַבֵּל יִקְרָא הוּא. וְהוּא הַבֵּל דְּנִפְיָא מִפּוּמָא,
 וְרָזָא דְּהַבֵּל דְּנִפְיָא מִפּוּמָא, קָלָא אֲתַעְבִּיד מְנִיָּה.
 וְתַנָּא, אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּים אַלָּא בְּהַבֵּל פִּיָּהֶם שֶׁל
 תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבִּן שְׁלָא חֲטָאוּ. שְׁלָא חֲטָאוּ מִמֶּשׁ.
 וְהַבֵּל אֲתַעְבִּיד בְּרוּחָא וּמִיָּא, וְכֹל מַה דְּאֲתַעְבִּיד בְּעֵלְמָא
 בְּהַבֵּל אֲתַעְבִּיד. וְרָזָא דְּהַאֵי הַבֵּל שֶׁל תִּינוּקוֹת אֲתַעְבִּיד
 קָלָא, וְאֲתַפְּשֵׁט בְּעֵלְמָא, וְאֵינּוֹן נְטוּרֵי עֲלָמָא, וְנְטוּרֵי
 קָרְתָא, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים קכז) אִם יִי' לֹא יִשְׁמַר עֵיר
 וְגו'.

וְתַא חֲזִי, הוּא הַבֵּל, הוּא קָלָא. מַה בֵּין הַאֵי לְהַאֵי. הַבֵּל
 (הוּא קָלָא) קָאִים בְּחִילָא, לְמִיפְקָא קָלָא. קָלָא מִמֶּשׁ
 קָאִים בְּקִיּוּמָה (דְּלָא) לְאַפְקָא (אֲחָרָא) מְלָה. וְהַהוּא הַבֵּל דְּהוּא
 אֲחַסְנִתִּיה דְּאָבוּי קָרִיִּיה הַבֵּל, וּמְנִיָּה חֲזָא כָּל מַה דְּחֲזָא.
 וְאָף עַל גַּב דְּסִיּוּעִין סְגִיָּאִין מֵעִילָא אֲחָרְנִין הוּוּ לִיָּה,
 וְלֹא שְׁתַּמּוּדְעָא מְלָה, אָמַר בְּיַמֵּי הַבְּלִי. דְּמְלָה דָּא מִתְּמָן
 אֲתַא.

וְרָזָא דְמִלָּה הַכֹּל, הֶבֶל אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בְיַמֵּי הֶבְלִי, יֵשׁ
 צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, דָּא הוּא רָזָא דְמִלָּה, דְגַלִּי
 וּפְרֻסָּם, דְכֻלָּא תִלְיָא בְיַמֵּי הֶבְלִי, כְּלוּמַר בְּזִמְנָא דְהָאִי
 הֶבֶל יִנְקָא מִן דִּינָא, בְּגִין לְמַעַבְד דִּינָא, צְדִיק אוֹבֵד
 בְּצַדְקוֹ, וּבְזִמְנָא דְהָאִי הֶבֶל יִנְקָא מִרְחֻמֵּי. רְשָׁע מֵאֲרִיךְ
 בְּרַעְתּוֹ. וְתִרְוּיָהּ תִלְיִין בְּהָאִי הֶבֶל, וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב
 בְיַמֵּי, וְלֹא כְתִיב בְיוֹם. וְכֻלָּא תִלְיִין בְיַמֵּי הֶבֶל דָּא. מֵאֵן
 דְאֶרְעַע בְּדִינָא, בְּדִינָא. מֵאֵן דְאֶרְעַר בְּרַחֲמֵי, בְּרַחֲמֵי.
 וְאִי תִימָא יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד וְלֹא קָאֵמַר אָבוּד. הֵכִי הוּא
 אוֹבֵד מִמֶּשׁ. דְהֵהוּא דִינָא אוֹבֵד לְצְדִיק מֵעֲלָמָא
 וּמִדְרָא. וְיֵשׁ רְשָׁע מֵאֲרִיךְ בְּרַעְתּוֹ, מֵאֲרִיךְ מִמֶּשׁ, דְהֵהוּא
 דִינָא (ס"א הֶבֶל) כֹּד יִנְקָא מִרְחֻמֵּי, עֲבִיד רַחֲמֵי לְהֵהוּא רְשָׁע,
 וּמֵאֲרִיךְ לִיהָ.

עַד דְהוּוּ יִתְבִּי חָמוּ קְטוּרָא דְהוּוּ סָלִיק לְעֵילָא וְנַחֲתָא
 לְתַתָּא. אָמַר אֲתַעֲטְרוּתָא אֲתַעֲטָר בְּטִינָתָא (נ"א בְּעִיּוּתָא)
 דְאֶרְעָא, מִגּוֹ לְעֵילָא. אֲדֵהֵכִי, סָלִיק הֵהוּא חֲקָלָא רִיחָא,
 מִכָּל בּוֹסְמִין, אָמַר נִיתִיב הֲכָא, דְשְׁכִינְתָא גַבְנָא אֲתַקְיִים.
 בְּגִין כֶּךָ, כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יי'.

פְּתַח וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית כז) וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרַכְהוּ
 וַיֹּאמֶר רִאֵה רִיחַ בְּנֵי וְגו', וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו,
 מִשְׁמַע דְאֵינּוֹן לְבוֹשִׁין הוּוּ סָלְקִין רִיחָא טָבָא, (ס"א דָּלָא

אֶתְעָדִי) וּלְבַתֶּר אֶתְעָדִי מִנְהוֹן הֵהוּא רִיחָא. הַשְּׁתָא אֵית
 לְאֶסְתְּכֻלָּא, כְּתִיב, רִיחַ בְּגָדָיו, וּכְתִיב רִיחַ בְּנִי, וְלֹא אָמַר
 רִיחַ הַבְּגָדִים, אֶלָּא רִיחַ בְּנִי. אֶלָּא תֵּאנָא, כִּיּוֹן שְׁנַכְנַס
 יַעֲקֹב, נִכְנַס עִמּוֹ גַּן עֵדֶן. וְתֵאנָא, אוֹתֵן הַבְּגָדִים הָיוּ שֶׁל
 אָדָם הָרִאשׁוֹן, דְּכְתִיב, (בראשית ג) וַיַּעַשׂ יי' אֱלֹהִים לְאָדָם
 וּלְאִשְׁתּוֹ פְּתָנוֹת עוֹר וַיִּלְבִּישֵׁם, וְהוֹצִיאֵם מִגֵּן עֵדֶן.

וְאִי תֵימָא, דְּכְתִיב וַיִּתְּפְרוּ עֲלֵה תֵאנָה דְּאִינוּן הוּו, אִי
 הָכִי, אֲמַאי כְּתִיב וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים. וּכְתִיב פְּתָנוֹת
 עוֹר, הָא לָא הוּו אֶלָּא עֲלֵה תֵאנָה אֶלָּא כְּתֵרְגוּמוֹ,
 לְבוּשֵׁין דִּיקָר וְהוּו סִלְקִין רִיחִין מִבוּסְמָא דֵּעֵדֶן.

וְתֵינִיא, בְּשֵׁם מְלֵא אֶתְעַבִּידוּ, דְּכְתִיב וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים.
 מַה דְּלֹא אֶתְעַבִּידוּ בֵּיה שְׁמִיא וְאַרְעָא. וְלֹא.
 וְהָא כְּתִיב, (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יי' אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם.
 לָא קִשְׂיָא הָאִי כִּד אֶתְעַבִּידוּ, לָא אֶתְעַבִּידוּ בְּשֵׁם מְלֵא,
 בְּרַ כִּד אֶתְקִימוּ, בְּשֵׁם מְלֵא אֶתְקִימוּ.

וּמַה דְּאָמְרוּ דְּאִינוּן לְבוּשֵׁין אָתוּ לְהֵהוּא רְשָׁע דֵּעֲשׂוּ,
 דְּנִסִּיב לוֹ מִן נְמֻרֹד הָכִי אוֹקִימְנָא, וְקִשְׂיָא מְלָה,
 דְּאִי הָכִי הָא כְּתִיב לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ, לְבוּשֵׁין לְאָדָם,
 וּלְבוּשֵׁין לְחַוָּה. לְבוּשֵׁין דְּחַוָּה מַה אֶתְעַבִּידוּ. וְתוּ, דְּאִי הָכִי
 (דף ל"ט ע"ב) בְּמַאי אֶתְקַבְּרוּ, סִלְקָא דֵּעֲתָךְ דְּאִינוּן שְׁבָקוּ
 וְרֵאמוּ מִנְהוֹן זְהָרָא עֲלָאָה, דִּיְהִיב לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אֵלָא אֵינּוּן לְבוּשִׁין דְּאֵתְלַבְּשׁוּ בְּהוּ אָדָם וְאֵתְתִיָּהּ, לָא
 אֵתְלַבְּשׁ בְּהוּ בַר נָשׁ אַחְרָא, דְּבֵאֵינּוּן לְבוּשִׁין דְּמוּ
 כְּגוּוּנָא דְלַעִילָא וְאִי סִלְקָא דַעְתָּךְ, דְּאֵינּוּן אֵתְלַבְּשׁוּ
 מִגְרַמִּיהוֹן בְּהוּ. תָּא חֲזִי, פְּתִיב וַיִּלְבִּישֶׁם, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֲלַבִּישׁ לֹוֹן, וְכַפָּא חוּלְקִיהוֹן.

כְּתִיב. (תהלים קד) ה' אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד הוֹד וְהִדְר לְבָשֶׁת.
 וְכְתִיב (תהלים צו) הוֹד וְהִדְר לְפָנָיו. וְכְתִיב (תהלים

קד) עוֹטָה אֹר כְּשִׁלְמָה וְגו'. פִּיּוֹן דְּאֵתְלַבְּשׁ (מִה דְּאֵתְלַבְּשׁ) עֵבֶד
 מִה דְּעֵבֶד. מְלֻמָּד, שְׁנַתְעַטֵּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאֹר,
 וּבְרָא יְת שְׁמִיָּא. אֵלָא בְּמֵאֵי אֹקִימְנָא הַחֲמֵדַת אֲשֶׁר אֵתְהּ
 בְּבִית. הַחֲמוּדוֹת: בְּגֵדֵי מַלְכוּת (ב"ח ע"ג) בְּמִשֵׁי וְזָהָב, וְאַרְחָא
 דְּעֵלְמָא דְגִנְזֵי לֹוֹן בְּבוּסְמִין וְרִיחִין, לִיקְרָא דְלְבוּשִׁיהוֹן.
 תָּא חֲזִי וַיִּרְח אֶת רִיחַ בְּגֵדָיו, בְּתַחֲלָה. וְכֹד אַרְגִּישׁ, אָמַר
 רָאֵה רִיחַ בְּנִי, דִּידַע דְּבִיָּה הוּא תְלִיא מְלֵתָא,
 דְּבִגִּינִיה סְלִיק רִיחָא. פְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יְי', וְכִי
 מְנַיִן הוּא יָדַע יִצְחָק רִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יְי'.

אֵלָא, תִּרִין מְלִין אֵינּוּן, וְכֹלָא הוּא חַד. דְּכְתִיב, (בראשית
 כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֵה לְפָנוֹת עָרֵב. וְכִי לָא
 הוּא לִיָּה בֵּיתָא, אוּ מְקוּם אַחַר לְהַתְפַּלֵּל. אֵלָא אוֹתָהּ
 הַשְּׂדֵה הָיָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם סְמוּךְ לְמַעְרָה, דְּכְתִיב,
 (בראשית כג) הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי חֵת.

וּבִשְׁעֵתָא דְהוּה יִצְחָק עָאל גַּבְיִהּ, חָמָא שְׁכִינְתָא עָלֶיהָ,
וּסְלִיק רִיחִין עֲלָאִין קַדִּישִׁין, וּבְגִינֵי כֶּךָ הָוּה מְצִילֵי תַמְנָן,
וּקְבָעִיה לְצִלוֹתֶיהָ.

וְאִבְרָתְהֶם אִמְאֵי לָא הָוּה מְצִילֵי תַמְנָן, מְשׁוּם דְקָבִיעוּתָא
דְאִתְרָא אִתְרָא הָוּה לִיה בְּקַדְמִיתָא, וּמְלָה
אִתְרָא רִיחָא דְחָמָא בְּהַר הַמּוֹרִיָּה. וְלָמָּה נִקְרָא מוֹרִיָּה. עַל
שֵׁם הַמַּר הַטּוֹב דְהוּה תַמְנָן.

וְכֹלָא הָוּה, וְגַן עֵדֵן דְעָאל עֲמִיה וּבִרְכִיָּה. וּבְגִין כֶּךָ לָא
תָּלָה מְלָה בְּלְבוּשִׁין, אֶלָּא בִיעֶקֶב מִמָּשׁ, דְחָמָא
דְבִיָּה הָוּה תִּלְיָא מְלָה (ס"א ו' אות הוה לאתברכה) וְאִתְחַזִּי, וְזִכּוּתִיָּה
סְלִיק לְאִתְבְּרָכָא, וְעָאל עֲמִיה גַן עֵדֵן. וּבְגִין כֶּךָ כִּד
אִתְרַעַם עֲשׂו, אִמַּר גַּם בְּרוּךְ יְהִיָּה. (מלח)

אִמַּר רַבִּי יִצְחָק, לָא אֶצְטְרִיךְ אֹרִיִּיתָא לְמַכְתָּב אֶלָּא
מִהַחֲדָשׁ הֵנָּה לְכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים. מֵאֵי טַעֲמָא.
מְשׁוּם דְשִׁירוּתָא דְסִיְהָרָא הוּי, וְעַל דָּא אֹרִיִּיתָא הָוּה
אֶצְטְרִיךְ לְמַכְתָּב מֵהַכָּא, דְהָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אִתְקַשֵּׁר מְלָה.

וְלָא קִשְׂיָא, דְלָא כְּתִיב זֹאת, הַחֲדָשׁ הַזֶּאת, דְהָא זֶה
וְזֹאת כְּחַד מִתְקַשְׁרִין וּבְאִתְרָא דְאִית בֵּיה דְכַר
וְנוֹקְבָא כְּחַדָּא, לִית שְׁבַחָא אֶלָּא לְדְכוּרָא, וְעַל דָּא
רֵאשׁוֹן הוּא לְכֶם לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה, לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה וְדָאֵי.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָכֶם תִּרְי זְמַנֵּי לְמָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
מִנֵּייהוּ, אֲשַׁתְּמַע יִתִּיר, כִּמָּה דְכִתְיב, (דברים לב) כִּי חֶלֶק ה'
עִמּוֹ. אֲתִקְשְׁרוּתָא דָּא לָכֶם, וְלֹא לְשֹׂאֵר עַמִּין.

(שמות יב) דִּבְרוּ אֶל כָּל עַדַּת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ
הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שְׁה וְגו', בַּעֲשׂוֹר, אִמְאֵי
בַּעֲשׂוֹר. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּזִמְנָא דְאֲנַהִיר יוֹבְלָא לְסִיְהָרָא,
דְּכִתְיב בְּיוֹבְלָא, בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם
הַכַּפּוּרִים הוּא.

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שְׁה לְבֵית אָבוֹת, אִמְאֵי, בְּגִין דְּבִזְמַנָּא
דָּא אֲצִטְרִיךְ לְמִיגַד לֵיהּ. דִּהָא תַּנִּינֹן, בְּמַלְתָּא דָּא
אֲתַבַּר כְּתָרָא (חֲדָא) תַּתָּאָה, (ע' ע"ב) דְּמַתְּאֲחֲדִין בֵּיהּ כָּל שֹׂאֵר
כְּתָרִין תַּתָּאִין, וְעַל דָּא פָּרִישׁ מִשָּׁה וְאָמַר, מִשְׁכוּ וַיִּקְחוּ
לָכֶם צֹאן, כִּמָּה דְכִתְיב, צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה.

אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲבִידוּ אֶתוֹן עוֹבְדָא לְתַתָּא,
וְאַנָּא אֲתַבַּר תְּקַפִּיהוֹן לְעֵילָא, וּכְמָה דְתַעֲבְדוּן
בְּנוּרָא אֶתוֹן, דְּכִתְיב כִּי אִם צָלִי אִשׁ, אֲנָא אוּף הַכִּי
אֲעֵבִיר אוֹתוֹ בְּאִשׁ בְּנֵהר דִּינֹור.

אִמְאֵי אֲתַנְגִּיד בַּעֲשָׂרָה, וְאֲתַנְכִּיס בְּאַרְבַּעַּה עָשָׂר. אָמַר
רַבִּי אַבָּא בְּדָא אֲתִקְשְׁרוּ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מָאָה
שָׁנִין. וְאִף עַל גַּב דְּאַרְבַּע מָאָה שָׁנִין לָא אֲשַׁתְּעֵבִידוּ
בְהוּ, מִכָּל מְקוּם, הוּאִיל וְהוּהוּ זְמִין לְאֲתִקְשְׁרָא בְהוּ,

אֶתְחַשֵּׁיב עָלֶיךָ כְּאִילוֹ אֲשֶׁתְּעַבְדוּ בְּהוֹ כָּל ת' שְׁנַיִן. בְּגִין
כֹּה, מִעַכְבֵּיךָ לֵיךָ אַרְבַּע יוֹמִין, קִטְרָא בְּרֻשׁוֹתֵיךָ
דִּישְׂרָאֵל, וְלִבְתֵּר וְשַׁחֲטוּ אוֹתוֹ כָּל קְהַל עַדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין
הָעַרְבִים.

אִמַּאי בֵּין הָעַרְבִים. בְּשַׁעֲתָא דְדִינָא תְּלִיא, וּבְשַׁעֲתָא
דְּאֶתְמַסֵּר (דף נ' ע"א) מְלָה דָּא לֵיךָ, עַל יְדוּי
דְּאֶבְרָהֶם, דְּכִתִּיב (בראשית טו) וַיְהִי הַשָּׁמֶשׁ לָבוֹא וְתִרְדְּמָה
נִפְלָה עַל אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֲשָׁכָה גְדוֹלָה נּוֹפֶלֶת עָלָיו.
אֵימָה: כְּתָרָא חֲדָא. חֲשָׁכָה: כְּתָרָא אַחְרָא. גְדוֹלָה: הַאי
דְּהִיא רַבְרָבָא מְכֻלָּא. וְאִךְ עַל גַּב דְּאֹקִימָנָא קָרָא דָּא עַל
שְׂאֵר שְׁעֵבוֹדֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְכֻלָּא הוּוּה. כְּגוּוֹנָא דָּא, (שמות
י"ז) כִּי מָחָה אֶמְחָה, אֶתְוֹן מִתְתָּא, וְאִנָּא מֵעִילָא.

תְּנָא, לָא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עַד דְּאֶתְבְּרוּ כְּלָהוּ
שְׁלִטוֹנִין דְּלְעִילָא (משלשוליהון) מְשׁוֹלְטֵינִיהוּן, וְנִפְקוּ
יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוֹתֵהוּן, וְאָעֵלוּ לְרֻשׁוֹתָא קְדִישָׁא עֲלָאָה
בְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא, וְאֶתְקַטְּירוּ בֵּיהּ, הֲדָא הוּוּא דְּכִתִּיב,
(ויקרא כח) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדִי הֵם. מַאי טַעְמָא
עֲבָדִי הֵם. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּאֶפְקִית
לְהוּ מִרְשׁוֹתָא אַחְרָא, וְעֲאֲלִית לֹוֹן בְּרֻשׁוֹתֵי.

וְהֵינֵנוּ דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מַאי דְּכִתִּיב, אַךְ בַּיּוֹם
הַרְאֵנוּךְ תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאוֹר מִבֵּיתְכֶם כִּי כָּל אוֹכֵל

מִחֻמָּצַת. אֲנֵי הָכִי אֹקִימָנָא, הָאִי שְׂאוֹר, וְהָאִי מִחֻמָּצַת,
 דְּרָגָא חַד אִינּוֹן, וְכֻלְהוּ חַד. רְשׁוּ אֹחֲרֵי, אִינּוֹן שְׁלִטְנִין,
 דְּמֻמְנָן עַל שְׂאֵר עֲמִין, וְקָרִינָן לְהוּ יִצֵּר הָרַע, רְשׁוּתָא
 אַחְרָא, אֵל נִכְר, אֱלֹהִים אַחְרִים. אוּף הָכִי, שְׂאוֹר,
 וּמִחֻמָּצַת, וְחֻמֵּץ, וְכֻלָּא חַד. אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כֹּל
 הָנִי שְׁנִי, קִיִּימָתוּ בְּרְשׁוּתָא אַחְרָא, עֲבַדִּין לְעַם אַחְרָא,
 מִכָּאן וְלַהֲלָאָה דְּאִתּוֹן בְּנֵי חוֹרִין, אֲךָ בִּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן
 תְּשִׁבִיתוּ שְׂאוֹר מִבְּתִיכֶם. כֹּל מִחֻמָּצַת לֹא תֹאכְלוּ. וְלֹא
 יִרְאֶה לְךָ חֻמֵּץ.

אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי כֹּל יְמֵי שְׁתָּא נְמִי, אֲמַאי
 שְׁבַעַת יוֹמִין, דְּכֹתִיב שְׁבַעַת יָמִים שְׂאוֹר לֹא יִמָּצֵא
 בְּבִתְיֶכֶם, שְׁבַעַת יָמִים, וְלֹא יִתִּיר. אֲמַר לִיה, כֹּל זְמָנָא
 דְּאִתְחַיִּיב בַּר נֶשׁ לְאִתְחַזָּאָה גְרַמִּיָּה בֶן חוֹרִין, הָכִי
 אֲצִטְרִיךְ, כֹּל זְמָנָא דְּלֹא אִתְחַיִּיב לָא אֲצִטְרִיךְ.
 לְמַלְכָּא דְּעֵבֵד לְחַד בַּר נֶשׁ רוּפִינּוּס, כֹּל אִינּוֹן יוֹמִין
 דְּסָלִיק לְהָאִי דְּרָגָא, חֲדֵי, וְלָבִישׁ לְבוּשֵׁי יָקָר,
 לְבַתַּר לָא אֲצִטְרִיךְ. לְשִׁתָּא אַחְרָא נָטִיר אִינּוֹן יוֹמִין
 דְּסָלִיק לְיָקִירוּ דָּא, וְלָבִישׁ אִינּוֹן לְבוּשֵׁין, וְכֵן כֹּל שְׁתָּא
 וְשִׁתָּא כְּהָאִי גְוּוֹנָא יִשְׂרָאֵל, כְּתִיב, שְׁבַעַת יָמִים שְׂאוֹר
 לֹא יִמָּצֵא, דְּאִינּוֹן יוֹמֵי חֲדוּוֹתָא, יוֹמִין דְּסָלִיקוּ לְיָקָרָא
 דָּא, וְנִפְקוּ מִשְׁעֵבּוּדָא אַחְרָא. וּבְגִין כֹּךְ, נִטְרִין בְּכֹל שְׁתָּא

וְשָׂתָא, יוֹמִין דְּסֻלְיָקוּ לְהָאֵי יָקָר, וְנִפְקוּ מִרְשׁוּתָא אַחֲרָא,
וְעָאלוּ בְּרִשׁוּתָא קִדְיָשָׁא, וְעַל דָּא כְּתִיב, שְׁבַעַת יָמִים
מִצּוֹת תֹּאכְלוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִצַּת כְּתִיב, כִּמְה דְּאֵת אָמַר, (יחזקאל א)
מֵרֵאת אֱלֹהִים. וְלָמָּה אֶתְקָרִי מִצַּת. דִּינָא. (רכ"ג ב)
דִּינָא קִדְיָשָׁא. דִּינָא דְּאֵתְאֲחֲדָא בְּשִׁמָּא קִדְיָשָׁא. דִּינָא
דְּלֵא הָוָה תְּקִיפָא כָּל הָהוּא זְמַנָּא בְּגוּוֹיָהוּ דִּישְׂרָאֵל, דְּהָא
קִימָא סִיְהָרָא בְּפִגְמִיּוּתָא. וְעַל דְּקִימָא סִיְהָרָא
בְּפִגְמִיּוּתָא, (דברים טז) לָחֵם עֲנִי כְּתִיב.

מֵאֵי טַעְמָא קִימָא בְּפִגְמִיּוּתָא. בְּגִין דְּלֵא אֶתְפָּרְעוּ, וְלֵא
אֶתְגַּלִּיָּא הָאֵי אֶת קִדְיָשָׁא. גְּזִירִין הוּוּ וְלֵא אֶתְפָּרְעוּ,
אִימְתִי אֶתְפָּרְעוּ, בְּשַׁעְתָּא דְּכְתִיב, (שמות טז) שָׁם שָׁם לֹו חֶק
וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסְהוּ, וְאִף עַל גַּב דְּאֹקִימָנָא הָאֵי קָרָא
בְּמִלָּה אַחֲרָא, כִּלָּא הָוָה וַיֵּאוֹת.

וְאִי תִימָא דְּבִימֵי יְהוֹשֻׁעַ אֶתְפָּרְעוּ. לָאוּ הָכִי, אֶלָּא אִינּוּן
דְּכְתִיב, (יהושע ה) וְכָל הָעָם הַיְלֹודִים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ
וְגו'. בְּתַר דְּאֶתְפָּרְעוּ, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּקִדְמִיתָא
אֶכְלָתוּן מִצּוֹת, דְּקִימָא סִיְהָרָא בְּפִגְמִיּוּתָא, וְאֶקְרִי לָחֵם
עֲנִי, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה הָאֵי לָחֵם מֵאַתָּר אַחֲרָא לַהוּי. מֵאֵי
הוּא. דְּכְתִיב, (שמות טז) הֲנִנִּי מִמְטִיר לָכֶם לָחֵם מִן הַשָּׁמַיִם.
לָא מִן סִיְהָרָא כְּהָהוּא זְמַנָּא, אֶלָּא מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּש, כִּמְה

דְּכַתִּיב, (בראשית כז) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם.
 וַיִּשְׂרָאֵל קְדִישֵׁינוּ, נִטְרִין אִינוּן יוֹמִין דְּעָאלוּ תַּחֲתוֹת גְּדַפּוּי
 דְּשְׁכִינְתָא, וְנִטְרִין הֵהוּא נִהְמָא דְּאֵתִיא
 מִסְטָרְהָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות כג) אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר
 וְגו', וְכַתִּיב וְשִׁמְרֶתֶם אֶת הַמִּצּוֹת. מֵהוּ וְשִׁמְרֶתֶם אֶת
 הַמִּצּוֹת. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שמות יט) וְשִׁמְרֶתֶם אֶת בְּרִיתִי.
 וְכֹלָא בְּחַד דְּרָגָא סִלְקָא וְאֵתְאַחַד.
 וְאִי תִימָא מִשָּׁה הֵיךְ לָא פָּרַע לְהוּ. אֱלֹא, בְּגִין דְּלֹא
 יִתְעַכְּבוּן יִשְׂרָאֵל תַּמָּן עַד דִּיתְסִיאוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (דברים טז) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עָלָיו מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. מֵאִי
 טַעְמָא לֶחֶם (דף נ"ע"ב) עֲנִי, מְשׁוּם כִּי בְּחַפְזוֹן יֵצֵאת וְגו'
 וְכַתִּיב וְלֹא יִכְלוּ לְהִתְמַהֵמֵהוּ.
 תָא חֲזִי, כַּד עָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, עָאלוּ גְזִירִין
 וְאֵתְפָּרְעוּ. וְמָה כְּתִיב, (דברים ח) אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא
 בְּמִסְפְּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מֵאִי בְּמִסְפְּנוֹת. לֶחֶם עֲנִי.
 אֲמֵאִי אֶקְרִי לֶחֶם עֲנִי. מְשׁוּם דְּקִימָא סִיְהָרָא בְּפִגְימוֹתָא,
 וְלֹא מִתְבָּרְכָא מִשְׁמֵשָׁא, וְלֹא מִתְנַהֲרָא מִן שְׁמֵשָׁא, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, (דברי הימים א כט) כִּי כָל בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ, וְלֹא
 אֲתַנְהָרָא (מבֵּל) מִיּוֹבְלָא. מֵאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּלֹא אֲתַפְּרָעוּ.
 אֲבַל הָכָא, דְּאֲתַגְזֹרוּ יִשְׂרָאֵל וְאֲתַפְּרָעוּ, לֹא תַחְסֹר כָּל בָּהּ
 כְּתִיב, וְעַל דָּא לֹא בְּמִסְפְּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מֵאִי

טַעֲמָא. מִשּׁוּם דְּלֹא תַחְסֹר כֹּ"ל בְּהָ, כְּמָה דְחָסְרוּ לִיה
בְּמִצְרַיִם.

וּבְכָל שְׁתָּא וְשְׁתָּא דְיוֹכְרָנָא דְמִצְרַיִם קָא עֲבַדִּי יִשְׂרָאֵל,
וְאֶכְלִי וְלֹא אֶשְׁתַּצִּי מִדְרֵי דְרִין. וּבְגִין דְּלֹא
אֶתְפָּרְעוּ הֶכָא בְּמִצְרַיִם, חָסְרוּ לִיה לְהָאֵי כָּל, וְקִיִּמָּא
סִיְהָרָא בְּפִגְיֻמוֹתָא, וְאֶקְרִי לָחֵם עֲנִי, עֲנִי: כְּתַרְגּוּמוֹ
מִסְכְּנוֹת. וּמֵאֵי דְאֶכְלוּ לִיה תַּמָּן בְּאַרְעָא, בְּגִין דְּיוֹכְרָנָא
דְּמִצְרַיִם הָוָה, וְהָאֵי לְדְרֵי דְרִין, וְלִזְמַנָּא דְאֶתִי כְּתִיב,
לֹא יבֹא עוֹד שֶׁמֶשֶׁךְ וִירַחֵךְ וְגו'.

תַּנָּא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּתִיב בְּעֶשְׂוֹר לַחֲדָשׁ הֵנָּה וַיִּקְחוּ
לָהֶם וְגו', וְכְתִיב (וַיִּקְרָא כג) אַךְ בְּעֶשְׂוֹר לַחֲדָשׁ
הַשְּׁבִיעִי הֵנָּה יוֹם הַכַּפּוֹרִיִּים הוּא, אֶשְׁתַּמַּע כְּמָה דְאֶתְמַר,
דְּכְתִיב בְּעֶשְׂוֹר לַחֲדָשׁ הֵנָּה. מֵאֵי קָא מִיִּירִי. אֶלָּא בְּעֶשְׂוֹר,
מְלָה דָּא בְּעֶשְׂוֹר תַּלְיָא. לַחֲדָשׁ הֵנָּה בַּחֲדָשׁ הֵנָּה מִבְּעִי
לִיה. אֶלָּא, כִּד אֶתָּא נִימוּסָא לְהָאֵי דְרַגָּא, כְּתִיב לַחֲדָשׁ
הֵנָּה דִּיקָא.

(שְׁמוֹת יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׁה לְבֵית אָבוֹת שָׁה לְבֵית. תַּנָּא
תַּלְת קְשָׁרִין אֵינּוֹן, בְּכוֹר בְּהֶמְהָ, בְּכוֹר הַשְּׁבִי, בְּכוֹר
הַשְּׁפָחָה. (דְּתַלְת קְשָׁרִין) דְּכָל שְׂאֵר מִתְקַשְׁרֵי בְּהוּ בְּאֵלִין תַּלְת
גְּוֹנֵי דְלַעֲיָלָא. וּבְהָאֵי דְאֶתְקַרִּי צֵאן, אֶתְקַשֵּׁר כְּלָא,
וְכָלָא כְּלִיל בְּצֵאן, אֶתְקַשֵּׁר צֵאן בְּצֵאן, וְלֹא יְכִיל

לְאַתְּפֹרֶשׂא מְקַטְרוּי, וּבְהֵאֵי כְּלָהּוּ אֶתְקַשְׂרוּ, וְעַל דָּא
 כְּתִיב, וְהָיָה לְכֶם לְמִשְׁמֶרֶת, קְטִירוּ לֵיהּ בְּקִטְרוֹתָא, וְיִהְיֶה
 אֶתְמָסַר בִּידִיכֹון בְּרִשׁוֹתְכוֹן, עַד דִּתְנַכְסוּ לֵיהּ, וְתַעֲבְדוּן
 בֵּיהּ דִּינָא, וּלְזִמְנָא דְאַתִּי כְּתִיב (ישעיה סג) מִי זֶה בֵּא מֵאֲדוּם.
 וּכְתִיב, (ישעיה לד) כִּי זָבַח לִי בְּבַצְרָה. וּכְתִיב, (זכריה יד) וְהָיָה
 יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ
 אֶחָד.

רַעִיָא מֵהִימְנָא

וַיֵּשֶׂא הָעָם אֶת בְּצִקוֹ טָרָם יַחְמִץ וְגו'. כ"ה פְּקוּדָא
 דָּא, לְבַעַר חֲמִץ. דְּהָא פְּקוּדָא דָּא, אֶתְמָסַר לְהוּ
 לְיִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׂא הָעָם אֶת בְּצִקוֹ טָרָם יַחְמִץ. וּכְתִיב שְׂאוֹר
 לֹא יִמָּצֵא בְּבִתְיֶכֶם, וְהָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא, וְרִזָּא
 אוּקְיִמְנָא, בֵּין חֲמִץ וּמִצָּה דְכַמָּה דְּיוֹכְתִי, דָּא יֵצֵר רַע,
 וְדָא יֵצֵר טוֹב.

כ"ו פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָא דִּיִּצְיָאֵת מְצָרִים,
 דְּאִיהוּ חִיּוּבָא עַל בַּר נֶשׁ, לְאַשְׁתַּעֵי בְּהֵאֵי שְׁבַחָא
 לְעַלְמִין. הָכִי אוּקְיִמְנָא, כָּל בַּר נֶשׁ דְּאַשְׁתַּעֵי בִּיִּצְיָאֵת
 מְצָרִים, וּבְהֵהוּא סְפוּר חֲדַי בְּחֻדְוָה, זְמִין אִיהוּ לְמַחְדֵּי
 בְּשִׁכְיִנְתָּא לְעַלְמָא דְאַתִּי דְּהוּא חֲדוּ מְכַלָּא, דְּהֵאֵי אִיהוּ
 בַּר נֶשׁ דְּחֲדַי בְּמַרְיָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲדַי בְּהֵהוּא
 סְפוּר.

בִּיה שַׁעֲתָא, כְּנִישׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל פְּמַלְיָא
 דִּילֵיהּ, וְאָמַר לוֹן, זִילוּ וּשְׁמְעוּ סְפוּרָא דְשַׁבְחָא
 דִּילֵי, דְקָא מִשְׁתַּעוּ בְּנֵי, וְחֲדָאן בְּפוּרְקָנֵי. כְּדִין כְּלָהוּ
 מִתְּכַנְשִׁין, וְאֲתִיין וּמִתְחַבְּרִין בְּהַדִּייהוּ דִּישְׂרָאֵל, וּשְׁמְעוּ
 סְפוּרָא דְשַׁבְחָא, דְקָא חֲדָאן בְּחֲדוּא דְפוּרְקָנָא דְמָרִיהוֹן,
 כְּדִין אֲתִיין וְאוּדָן לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל כָּל אֵינּוֹן
 נִסִּין וּגְבוּרָן וְאוּדָאן לֵיהּ עַל עֲמָא קַדִּישָׁא דְאִית לֵיהּ
 בְּאַרְעָא, דְחֲדָאן בְּחֲדוּהּ דְפוּרְקָנָא דְמָרִיהוֹן.

כְּדִין אֲתוּסָף לֵיהּ חֵילָא וּגְבוּרָתָא לְעֵילָא, וְיִשְׂרָאֵל
 בְּהֵהוּא סְפוּרָא יְהִי חֵילָא לְמָאֲרִיהוֹן, כְּמַלְכָּא,
 דְאֲתוּסָף חֵילָא וּגְבוּרָתָא, כַּד מִשְׁבַּחִין גְּבוּרָתֵיהּ, וְאוּדָן
 לֵיהּ, וְכָלְהוּ דְחֲלִין מִקְמִיהּ, וְאַסְתַּלַּק יְקָרִיהּ עַל כְּלָהוּ.
 וּבְגִין כֵּן, אִית לְשַׁבְחָא וּלְאַשְׁתַּעֵי בְּסְפוּרָא דָּא (דף מ"א ע"א)
 כְּמָה דְאֲתַמַּר. כְּגוּוּנָא דָּא, חוּבָה אִיהוּ עַל בַּר נֶשׁ,
 לְאַשְׁתַּעֵי תְּדִיר קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְפָרְסוּמֵי נִיסָא
 בְּכָל אֵינּוֹן נִיסִין דְעַבַּד.

וְאִי תִימָא, אֲמָאֵי אִיהוּ חוּבָתָא, וְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 יַדַּע כְּלָא, כָּל מַה דְהוּהוּ, וְיִהְיִי לְבַתַּר דְנָא, אֲמָאֵי
 פְּרֹסוּמָא דָּא קָמִיהּ, עַל מַה דְאִיהוּ עַבַּד, וְאִיהוּ יַדַּע. אֲלָא
 וְדָאֵי אֲצַטְרִיךְ בַּר נֶשׁ לְפָרְסוּמֵי נִיסָא, וּלְאַשְׁתַּעֵי קָמִיהּ
 בְּכָל מַה דְאִיהוּ עַבַּד, בְּגִין דְאֵינּוֹן מְלִין סְלָקִין, וְכָל

פְּמִלְיָא דְלְעִילָא מִתְכַּנְשִׁין, וְחִמָּאן לֹון, וְאוּדָאן כְּלָהוּ
 לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאִסְתְּלֵק יְקָרִיָּה עֲלֵיהוּ עִילָא
 וְתַתָּא.

כְּגֻוּנָא דָּא, מֵאן דְּאִשְׁתַּעֵי וּמְפָרֵט חֲטָאוּי עַל כָּל מַה
 דְּעָבַד, אִי תִימָא לְמֵאֵי אֲצִטְרִיךְ. אִלָּא
 מְקַטְרָגָא קָאִים תְּדִיר קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּגִין
 לְאִשְׁתַּעֵי וּלְמַתְבַּע חוּבֵי בְנֵי נְשָׂא, וּלְמַתְבַּע עֲלִיהוּן
 דִּינָא. כִּיּוֹן דְּאִקְדִּים בְּרֵי נֶשׁ, וּמְפָרִיט חֲטָאוּי, כָּל חַד וְחַד,
 לָא אֲשִׁאִיר פְּטָרָא דְּפוּמָא לְהַהוּא מְקַטְרָגָא, וְלָא יְכִיל
 לְמַתְבַּע עֲלִיהּ דִּינָא. דְּהָא תְּדִיר תְּבַע דִּינָא בְּקַדְמִיתָא,
 וּלְבַתַּר מִשְׁתַּעֵי וּמְקַטְרָג פְּלוּנֵי עָבַד כֶּךָ. וְעַל דָּא,
 אֲצִטְרִיךְ לִיהּ לְבַר נֶשׁ לְאִקְדָּמָא, וּלְפָרֵט חֲטָאוּי.

כִּיּוֹן דְּמְקַטְרָגָא חָמֵי דָּא, לִית לִיהּ פְּטָרָא דְּפוּמָא עֲלִיהּ,
 וּכְדִין אֲתַפְרֵשׁ מִנִּיהּ מְכַל וְכַל. אִי תַב בְּתִיּוּבְתָא
 יְאוּת, וְאִי לָאו, הָא מְקַטְרָגָא אֲשִׁתְּכַח עֲלִיהּ, וְאָמַר
 פְּלוּנֵי דְּאֲתָא לְקַמְךָ בְּתוּקְפָא דְּאִפִּין, בְּעֵיט בְּמָרִיָּה, חוּבוּי
 כֶּךָ וְכֶךָ. עַל דָּא יְאוּת לְאִזְדַּהֲרָא בְּרֵי נֶשׁ בְּכָל הַנִּי, בְּגִין
 דִּישְׁתְּכַח עַבְדָּא מְהִימָנָא קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

כִּי פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְאַכּוּל מִצָּה בְּפִסְתָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ
 דְּוִכְרָנָא לְדָרֵי דְּרִין, עַל רְזָא דְּמְהִימָנוּתָא. וְהָא
 אוּקְמוּהּ, דִּישְׂרָאֵל נְפָקוּ בְּהַהוּא זְמַנָּא מְרֻזָּא דְּטַעְוּוֹן

אַחֲרָיו, וְעָלוּ בְּרֹא דְמַהִימְנוּתָא. וְהָא אוֹקְמוּהָ רֹא דְנָא
בְּכַמָּה דּוּכְתִי.

(שמות יב) וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח וְגו'.
כ"ח פְּקוּדָא דָא, לְמִשְׁחַט פֶּסַח בֵּין הָעֲרִבִים, בִּי"ד
בְּנִיסָן, דּוּכְרָנָא דֵּהֵהוּא פֶּסַח דְּמִצְרַיִם. וְדָא אִיהוּ חוּבְתָא
עַל כֹּלָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר, וְשִׁחְטוּ אוֹתוֹ כֹּל קָהֵל עֵדֶת
יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֲרִבִים. פֶּסַח דָּא, אֲצִטְרִיךְ לְמַהוּי נְטִיר,
מַעֲשָׂרָה יוֹמִין וְלֵהֲלֵאָה, דְכְתִיב בְּעֶשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ
לָהֶם וְגו'. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דֵּהָא כְּדִין שְׂרִיאת סִיְהָרָא
לְאַנְהָרָא, מַעֲשָׂרָה יוֹמִין וְלֵהֲלֵאָה, עַד דְאִשְׁתְּלִים
בְּחַמִּיסָר. וְאַרְבִּיסָר דְלִיהוּי נְכִיס, בְּשַׁעְתָּא דְדִינָא תִלִּיא
עַל עֲלָמָא.

רֹא דָא, לְאַעֲבָרָא זוּהָמָא, מְקָמִי בְרִית קְדִישָׁא,
וְלֵאֲתֵהֵנָּא בְּהֵהוּא רִיחָא דְנִדְיָה טוֹי נוֹר. וְעַל דָּא
לָא אֲתִיא אֱלָא עַל שְׁבַעָא. וְעַל דָּא, וְכֹל עָרַל לָא יֵאכֹל
בו. מֵאן דְאִית בֵּיה בְרִית קְדִישָׁא, יֵיכּוֹל בֵּיה. מֵאן דְלָא
אִית בֵּיה בְרִית קְדִישָׁא, לָא יֵיכּוֹל בֵּיה. דֵּהָא מְבַנֵּי בְרִית
אִיהוּ לְתַבְרָא תוֹקְפָא דְחִילָא אַחְרָא, לְאַעֲבָרָא עָרְלָה
מְקָמִי בְרִית. בְּגִין כֵּן, הָאִי בְּבַנֵּי בְרִית אִיהוּ לְמַעֲבַד,
וְלָא בְּבַנֵּי עָרְלָה.

כִּד אַתָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמִצְרַיִם, חָמָא דְמָא דֵּהֵהוּא

פֶּסַח, דִּהְוֵה רָשִׁים עַל פִּתְחָא, וְדַמָּא דְבְרִית, הִיךְ הָוּ
 קַיִמִין עַל פִּתְחָא, דְכְתִיב, וּלְקַחְתֶּם אֶגְדֵּת אֲזוּב וּטְבַלְתֶּם
 בַּדָּם אֲשֶׁר בַּסֶּף וְהִגַּעְתֶּם וְגו'. אֲזוּבָא, הָא אֻקְיָמָנָא
 דְאִיהוּ מִעֵבֶר רוּחִין (כ"ב ע"ב) בִּישִׁין, וְכָל סֵטֶר רוּחַ בִּישָׂא,
 מִעֵבֶר בְּאֲתַעְרוּתָא דִּילֵיהּ, בְּפוּרְקָנָא עֲלָאָה דִּישְׂרָאֵל.

לְזַמְנָא דְאֲתִי, יִיתִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיִצְרַר הָרַע וּיְכּוּס
 לֵיהּ. וְהִשְׁתָּא בְּפוּרְקָנָא דָּא, כְּתִיב וְשַׁחֲטוּ אֹתוֹ
 כָּל קְהַל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל וְגו'. הוּכְרָנָא דְזַמְנָא דְאֲתִי, בְּהֵהוּא
 פּוּרְקָנָא עֲלָאָה.

עַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וְעַל הַמִּשְׁקוּף בְּהַאי רְשִׁימוּ דְאֵת יו"ד,
 וּבְהַאי רְשִׁימוּ דְאֵת יו"ד, לְאַחְזָאָה רְשִׁימוּ דְבְרִית
 קְדִישָׂא, וְאֲתַבֵּר עֲרְלָה מְקַמֵּי דְמָא דְבְרִית, רָשִׁים עַל
 כָּלָא, וְאֲתָא דְמָא עַל דְמָא. כַּד עֵבֶר הָהוּא מְשַׁחִית, הָוֵה
 חָמֵי דְמָא, וְאֲזִדְקִיף מִבֵּיתָא, כְּמָה דְאֵת אֲמַר וְלֹא יִתֵּן
 הַמְּשַׁחִית וְגו'.

אִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּלַחֲוֵדוּי קְטִיל, אֲמַאי כְּתִיב וְלֹא
 יִתֵּן הַמְּשַׁחִית, דְּמִשְׁמַע דְּמְשַׁחִית הָוֵה אָזִיל וְלֹא
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. אֲלֹא וְדֵאִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הָוֵה
 קְטִיל, וּמְשַׁחִית הָוֵה אָזִיל (דף מ"א ע"ב) לְאַשְׁכַּחָא עִילָה
 לְיִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן דִּיהוּה חָמֵי הָהוּא תְּבִירוּ דְעֲרְלָה, בְּתַרִּין
 סֵטְרִין, הָוֵה עָרַק וְאֲתַפְּרֵשׁ מִנֵּיהּ.

וְעַל דְּקָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל אֵינּוֹן בּוֹכְרִין דִּיהוּא
 סְטָרָא, יְהִיב בּוֹכְרִין דִּישְׂרָאֵל לְפּוֹרְקָנָא, דְּלֹא
 יִשְׁפַח עַל־יְהוּ סְטָרָא אַחְרָא עֵילָה כְּלָל, וּבְכֻלָּא נְטִיר לֹון
 לִישְׂרָאֵל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּאַבָּא עַל בְּנִין.

(שמות יב) בְּבֵית אֶחָד יֵאָכֵל לֹא תוֹצִיא מִן הַבַּיִת וְגו', (עיין לקמן

סוף פרשת פנחס) פְּקוּדָא כ"ט דָּא, לְמִיכָל הָאֵי פְּסַח. עַל
 מִצּוֹת וּמְרוֹרִין, מִצּוֹת מִצַּת כְּתִיב. מֵאֵי הָאֵי לְקַבֵּל הָאֵי,
 אֲלֵא לְאַחְזָא גְלוּתָא דְשְׁכִינְתָּא עִמָּהוֹן דִּישְׂרָאֵל, בְּהַהוּא
 מְרִירו דִּלְהוֹן, דְּכְתִיב וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיִּיהֶם בְּעִבּוּדָה קָשָׁה
 וְגו'. וְכַד אֲכָלִין לְהָאֵי פְּסַח, לְאַחְזָא כָּל הָאֵי דְעֶבְדוּ לֹון
 בְּמִצְרַיִם, בְּהַהוּא גְלוּתָא וּבְהַהוּא שְׁעִבּוּדָא.

מַה כְּתִיב וְעֶצֶם לֹא תִשְׁפְּרוּ בּוֹ, לְאַחְזָא בֵּיה קָלְנָא,
 וּבְכָל אֵינּוֹן טַעוּן דְּמִצְרַאֵי. דְּהָא גְרָמִין הוּו רָמָן
 בְּשׁוּקָא, וְאִתּוּ כְּלָבֵי וְהוּו גְרָרֵי לֹון מֵאַתֵּר לְאַתֵּר, וְדָא
 קְשִׁיא לֹון מְכָלָא, דְּהָא גְרָמֵי אֵינּוֹן תְּקוּנָא דְּגוּפָא, וְדָמֵי
 לְגוּוּנָא אַחְרָא, וַיִּשְׂרָאֵל רָמָן לֹון בְּשׁוּקָא אֹורַח קָלְנָא,
 וְעַל דָּא כְּתִיב וְעֶצֶם לֹא תִשְׁפְּרוּ בּוֹ, אִתּוֹן לָא תִשְׁפְּרוּן,
 אֲבָל כְּלָבֵי הוּו אִתְיִין וּמִתְבְּרִין לֵיה.

תוּ, מִצְרַאֵי הוּו אִתְיִין לְבַתֵּר, וְהוּו חָמָן אֵינּוֹן גְרָמֵי
 דְּהוּו נְטִילֵי כְּלָבֵי מֵאַתֵּר לְאַתֵּר, וּמְדַקֵּן לֹון, וְהוּו
 מִצְרַאֵי טַמְנֵי לֹון גּוּ עֶפְרָא, בְּגִין כְּלָבֵי דְּלֹא יִשְׁפַחוּן לֹון,

וְדָא אִיהוּ בְּטוּלָה דְעֵבוּדַת פּוֹכְבֵּים וּמְזֻלוֹת, יִתִּיר,
 מִסְטָרָא דְלָהוֹן. וּבְדָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶסְתַּלַּק בִּיקָרִיָּה,
 וְאֶתְכַפֵּיין כָּל חֵילִין אַחְרָנִין, דְּהָא כְּדִין אֶתְכַפֵּיין יִתִּיר,
 כִּד בְּטִילוּ אֶשְׁתַּכַּח מִסְטָרָא דְלָהוֹן, וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל לֹא
 מִבְּטְלֵי לֹון, דְּכִתְיִב וְעֵצִים לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוּ.

(שמות יג) קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר רְחִים וְגו'. פְּקוּדָא דָּא
 לְקִדְשׁ בְּכוֹר בְּהֵמָה, וְעַם הָאָרֶץ צָרִיךְ תָּרִין מִלִּין,
 חַד דִּיהָא פְּדוּי מִתַּחֲוֹת שְׁלִטְנוּתָא דִּיִּצְר הָרַע, דְּאִיהִי אַדוֹן
 דִּילִיָּה, כְּגוּוֹנָא דְאִמֵּר יַעֲקֹב לְעֵשׂוּ, (בראשית לג) יַעֲבֹר נָא
 אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ. בְּהֵאֵי עֲלָמָא. אַדוֹן מִצַּד חוּבִין דְּנִפְיִשִׁין
 עַל גּוּפָא, כְּמָה דְאֻקְמוּהָ, חֵיבָא, יִצְר הָרַע שׁוֹפְטוֹ.
 זְכָאָה, יִצְר הַטּוֹב שׁוֹפְטוֹ. בִּינוּנִי זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. בִּינוּנִי,
 הֵינּוּ אַח דִּיִּצְר הָרַע, וְאַח דִּיִּצְר הַטּוֹב, אַחֵי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר
 לְךָ.

וְכַד זְכוּוֹן נְפִישִׁין, רוּחָא תָּבַר תָּרִין מְשֻׁמְרוֹת, דְּחִמּוֹר
 נוּעַר, כְּלָבִים צוּעֵקִים, וְסָלִיק לְמִשְׁמֶרֶת דְּשַׁחַר,
 דְּבִיָּה אָדָם וְאֶתְהַדַּר בַּר נֶשׁ אַדוֹן, הֵדָא הוּא דְכִתְיִב,
 (בראשית לב) וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה, וְסָלִיק
 לְדַרְגָּא דְאָדָם, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ, (בראשית א) וַרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם
 וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְגו', (בראשית ט) וּמִזֵּרְעֵיכֶם וּחְתָּכֶם וְגו'.

וְכַד זְכוּוֹן בִּינוּנִים, (בראשית לב) וַיֵּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ, זְכוּוֹן

וְחֹבִיּוֹן מִתְחַבֵּקֵן לְאַנְחָא קְרָבָא. מִסְטָרָא דְזִכְוֹון,
 (בראשית לב) וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ. מִסְטָרָא דְחֹבִיּוֹן, וַיִּגַע בְּכַף
 יִרְכּוּ בְּגִיד הַנְּשֻׁפָּה. נְשֻׁפָּה: לְשׁוֹן (בראשית מא) כִּי נִשְׁנִי אֱלֹהִים
 אֶת כָּל עַמְלִי וְאִיהוּ לְשׁוֹן נְשֻׁפָּה. חַד מְדוֹרָא מְאִינּוֹן
 שְׁבַעָה אֲרַעָאן, מֵאֵן דְּנַחֲתִית תַּמְן אֲתַנְּשִׁי מְנִיָּה אֲוֵרִייתָא.
 וְקַדָּם דִּיִּיתִי בַר נֶשׁ בְּהֵאֵי עֲלֵמָא וַיְפּוֹק מֵרַחֵם אֲמִיָּה,
 וַיֵּאבֶק אִישׁ עֵמוֹ, דָּא גַבְרִיאֵל, בְּהֵהוּא אָבֶק
 דְּעַפְרָא, דְּאֲתַמַּר (בראשית ב) וַיִּיצַר יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָא
 מִן הָאֲדָמָה, וְאוֹלִיף לִיָּה שְׁבַעִים לְשׁוֹן. וּבְגִין דָּא, וַיִּיצַר:
 חַד יֵצַר הַטּוֹב, דְּאוֹלִיף לִיָּה שְׁבַעִים לְשׁוֹן. וְחַד, יֵצַר הָרַע
 דְּאָבִיק עֲמִיָּה. דְּאֲתַמַּר, כִּי נִגַע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד
 הַנְּשֻׁפָּה, וְאֲשַׁכַּח מְנִיָּה שְׁבַעִין לְשׁוֹן, דְּאוֹלִיף לִיָּה יֵצַר
 הַטּוֹב.

וְקַדָּם כָּל דָּא, נַחֲתִין עֲמִיָּה אַרְבַּעָה מְלֶאכִין, דְּאֲתַמַּר
 בְּהוֹן (תהלים צא) כִּי מְלֶאכִיו יִצְוֶה לָךְ. אִי אִית לִיָּה
 זְכוּת אַבוּת, חַד מִיכָאֵל, בְּזְכוּת אַבְרָהָם. וְתַנְיִנָּא
 גַבְרִיאֵל, בְּזְכוּת יִצְחָק. וְתַלִּיתָאָה דְּנַחֲתִית עֲמִיָּה נוֹרִיאֵל,
 בְּזְכוּתָא דִּיעֲקֹב. וְרַבִּיעָאָה רַפָּאֵל, בְּזְכוּתָא דְּאָדָם
 קַדְמָאָה. וַיֵּצַר הַטּוֹב לְעֵילָא מְנִיָּה.

וְאִי לִית לִיָּה זְכוּת, אֲזִלִּי עֲמִיָּה ד', עֹון, מִשְׁחִית, אַף,
 וְחִימָה, וַיֵּצַר הָרַע לְעֵילָא מְנִיָּהוּ, לְמִידָן לִיָּה

לְעֹלָמָא דְאִתֵּי. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ, רְשָׁע, יִצָּר הָרַע
 שׁוֹפְטוֹ. צְדִיק, יִצָּר הַטּוֹב שׁוֹפְטוֹ. בֵּינוֹנִי, זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ.
 וּבְגִין דָּא, אִי אִיהוּ בֵּינוֹנִי, גְּבֻרִיאַל דְּאִיהוּ יִצָּר הַטּוֹב, (ד) ^{ח"ב ע"א} וְסָמְא"ל דְּאִיהוּ יִצָּר הָרַע, זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ.

דְּלְכָל בַּר נָשׁ דְּאִית בֵּיה אַרְבַּע יְסוּדִין, אַרְבַּע מְלָאכִים
 נַחְתִּין עִמִּיה מִימִינָא, וְאַרְבַּע מִשְׁמָאלָא. אַרְבַּע
 מִימִינָא: מִיכָא"ל, גְּבֻרִיא"ל, רְפָא"ל, נֹרִיא"ל. וְאַרְבַּע
 מִשְׁמָאלָא: עֹז"ן, מִשְׁחִי"ת, א"ף, וְחַמָּ"ה. מִסְטָרָא
 דְּגוּפָא, מִטְטְרוֹן נַחֲת עָלֶיה מִימִינָא, וְסָמְא"ל
 מִשְׁמָאלָא.

וְלִית בַּר נָשׁ דְּלִית בֵּיה אַרְבַּע יְסוּדִין, אַבְל כְּפוּם יְסוּדָא
 דְּאַקְדִּים בֵּיה, הָכִי מִתְחִילִין אֵלִין אַרְבַּע. אִי מְזַל
 דִּילִיה אַרְי"ה, אַקְדִּים מִיכָא"ל, וְאַבְתְּרִיה גְּבֻרִיא"ל
 וְאַבְתְּרִיה נֹרִיא"ל, וְאַבְתְּרִיה רְפָא"ל. וְאִי מְזַלִּיה שׁוֹר,
 אַקְדִּים גְּבֻרִיא"ל, וְאַבְתְּרִיה מִיכָא"ל, וְאַבְתְּרִיה
 נֹרִיא"ל, וְאַבְתְּרִיה רְפָא"ל. וְאִי מְזַלִּיה נְשֶׁר, אַקְדִּים
 נֹרִיא"ל, וְאַבְתְּרִיה מִיכָא"ל, וְאַבְתְּרִיה גְּבֻרִיא"ל,
 וְאַבְתְּרִיה רְפָא"ל. וְאִי מְזַלִּיה אַדָּ"ם. אַקְדִּים רְפָא"ל,
 וְאַבְתְּרִיה מִיכָא"ל, וְאַבְתְּרִיה גְּבֻרִיא"ל, וְאַבְתְּרִיה
 נֹרִיא"ל.

וְאִינוֹן מִסְטָרָא דִּימִינָא, מִסְטָרָא דְּמִיכָאֵל, כְּלָהוּ אַנְפִּין

דִּילִיָּה, אִינוּן רַחֲמֵי, בְּעַל גְּמִילוֹת חֲסָדִים, אֲנָפוּי חוֹרִין,
וְהָאִי בַר נֶשׁ גְּמִיל חֲסֵד. חָסִיד, וְחָכֵם, אִי אֲשֶׁת־דֵּל
בְּאוֹרֵי־תָא. וְאִי לָאו, בְּהַפֵּךְ, מִסְטָרָא דִּיצַר הָרַע, גְּזֻלָּן,
טַפֵּשׁ, לִית בֵּיה חֲסֵד. דִּלָּא עִם הָאָרֶץ חֲסִיד.

מִסְטָרָא דְגַבְרִיאֵל, אַרְבַּע אֲנָפִין דִּילִיָּה דִּינָא, מִדַּת
הַדִּין עַל רִשְׁיַעֲיָא, וּמִתְגַּרְה בְּהוּ, כְּמָה
דְּאוּקְמוּהָ, מוּתַר לְהַתְגַּרוֹת בְּרִשְׁעִים בְּעוֹלָם הַזֶּה. גְּבוּר
בִּיצְרִיָּה, יָרָא חֲטָא, דִּינָן יְהָא, אִי יִתְעַסֵּק בְּאוֹרֵי־תָא,
וּגְבוּר בְּתַלְמוּדִיהָ. בְּהַפּוּכָא מִסְטָרָא דִּיצַר הָרַע, מִתְגַּרְה
בְּצַדִּיקֵיָא, דִּינָא קָשָׁה לוֹן, גְּבוּר בְּעֵבִירָה, לְמַעַבְד לִיָּה,
לָאו דְחִיל חֲטָאָה הוּא, וּגְוּוּנִין דְּאֲנָפוּי סוּמָקִין, עֲשׂו
שׁוּפְךָ דְּמִים.

מֵאֵן דְּמִזְלִיָּה נְשׂוֹר, לָאו רַחֲמֵן סָגִי, וְלָאו מִדַּת הַדִּין
סָגִי, אֶלָּא בִּינוּנִי, בִּיצַר טוֹב בְּמִדַּת טְבִין דִּילִיָּה,
וּבִינוּנִי בִּיצַר רַע בְּמִדוֹת בִּישׁוּן, וְלִיָּה אֲנָפִין חוֹרִין
וּסוּמָקִין.

מֵאֵן דְּמִזְלִיָּה אָדָם, מִסְטָרָא דְטוֹב, פְּלִיל מְכָל מְדוֹת
טוֹבוֹת, חָסִיד, וְחָכֵם, וּגְבוּר בְּתוֹרָה, יָרָא חֲטָא,
מְמוּלָּא בְּכָל מְדוֹת טְבִין, וּגְוּוּן אֲנָפוּי אוּפְמִין. וּמִסְטָרָא
דִּיצַר הָרַע, מְמוּלָּא מְכָל מְדוֹת בִּישׁוּן.

וְאִי חוּבוּי דְּבַר נֶשׁ, נְפִישׁוּן שְׁלִטִין עָלֵיהָ כָּל מִשְׁרִיין

דִּיִּצְרַר הָרַע, עַד דִּיִּסְתַּלְקוּ מִנִּיהַ כְּלָהוּ מִשְׁרִיין דִּיִּצְרַר טוֹב,
 וְאַמְלִיף עַל אַבְרִין דִּילִיָּה, סְמָא"ל וְכָל מִשְׁרִייתִיה.
 וְאִי נְפִישִׁין זְכוּוֹי, שְׁלֹטִין מִשְׁרִיין דִּיִּצְרַר הַטּוֹב, עַד
 דִּיִּסְתַּלְקוּ מִנִּיהַ כָּל מִשְׁרִיין דִּיִּצְרַר הָרַע. וְאַמְלִיף עַל
 כָּל אַבְרִין דִּילִיָּה, מִשְׁרִיין דִּיִּצְרַר הַטּוֹב, בְּהֵוֹא זְמָנָא,
 שְׁלֵיט עָלֶיהָ שֵׁם יְדוּ"ד.

וְאִם הוּא בִּינוּנִי, צָבֵא הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים עָלָיו מִימִינוֹ
 וּמִשְׁמָאלוֹ, אֵלִין מִימִינִים לְזְכוּת, וְאֵלִין
 מִשְׁמָאֵלִים לְחֻבָּה, וּמֵאֵן דְּאֵלִים גָּבַר. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ
 מְאִירֵי מִתְנִיתִין, לְעוֹלָם יִרְאֶה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאֵילוֹ כָּל
 הָעוֹלָם כּוּלוֹ תְלוּי בּוּ.

וּמִסְטָרָא דְּמִיכָאֵל, אֶתְקָרִי בְּכוֹר, דְּדִרְגִיָּה כְּסָף תְּוֹרוֹ,
 וּבְגִין דָּא, פְּדִיּוֹן הַבְּכוֹר כְּסָף, ה' סְלָעִים,
 כְּחוֹשְׁבֵן ה' דְּאַבְרָהָם, דְּאִי יַחְפִּים בְּתוֹרָה יִתּוּסַף עָלֶיהָ י',
 דְּאִיהוּ קִדְשׁ, דְּבִיָּה צָרִיף לְקִדְשׁ בְּכוֹר בְּהֵמָה, דְּהֵיִינוּ ^(ירמיה)
 (ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לֵי"י. וּבִיָּה צָרִיף לְעֶשֶׂר וְלָדוֹת, דְּכָל וְלָד
 אִיהוּ מִסְטָרָא דְּבֵן י"ה, וְאִיהוּ ו'.

דְּכָל חֵיוֹן דְּאִינוּן חַיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ, בְּאַתְוּוֹן דְּשָׂמָא קִדְשָׁא
 אֶתְקָרִיאוּ, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, ^(ישעיה מג) כָּל הַנְּקָרָא
 בְּשָׁמִי וּלְכַבּוּדִי בְּרָאתִיו. אֲפִילוֹ כָּל בְּרִיין דְּאַתְבְּרִיאוּ
 בְּהוֹן, וְלִית בְּרִיאָה דְּלֵא אֶתְרָשִׁים בְּהֵאִי שְׂמָא, בְּגִין

לְאַשְׁתְּמוּדְעָא לְמֵאן דְּבִרָא לִיָּה, וְהֵאֵי יו"ד, אִיהוּ
 דִּיּוֹקְנָא דְרִישָׁא דְכָל בְּרִיין. ה' ה': דִּיּוֹקְנָא דְה' אֶצְבְּעָן
 דִּימִינָא, וְה' דְשִׁמְאֵלָא. ו' דִּיּוֹקְנָא דְגּוֹפָא.

וּבְגִין דָּא אָמַר, (ישעיה מ) וְאֵל מִי תַדְמִיוּנִי וְאַשׁוּהּ יֵאמֶר
 קְדוּשׁ. לִית בְּכָל בְּרִיָּה דְאַשׁוּהּ כְּוֹתִי, וְאַף עַל גַּב
 דְּבִרְאֵתִי לָהּ כְּדָמוֹת אֲתוּן דִּילִי, דְּאַנָּא יְכִיל לְמַחָאָהּ
 הֵהִיא צוּרָה, וְלִמְעַבְדָּ לָהּ כַּמָּה זְמַנִּין, וְלִית אֱלוֹהַּ אַחְרָא
 עָלַי דִּיכִיל לְמַמְחִי (דף מ"ב ע"ב) דִּיּוֹקְנִי וּבְגִין דָּא (דברים לב) כִּי
 לֹא כְצוּרְנוּ צוּרִים וְאוֹיְבֵינוּ פְּלִילִים.

וְאִי יְקֻשָּׁה בַר נֶשׁ, דְּהָא כְּתִיב (דברים ד) כִּי לֹא רִאִיתֶם כָּל
 תְּמוּנָה. אִיהוּ יִתְרֵץ לִיָּה, הֵאֵי תְמוּנָה חֲזִינָא, דְּהָא
 כְּתִיב (במדבר יב) וְתִמוּנֹת ה' יִבִּיט. וְלֹא בְכָל תְּמוּנָה אַחְרָא
 (ס"א דְּבִרָא וְצִר בְּאַתּוּוֹי), דְּבַר נֶשׁ דִּיצַר בְּאַתּוּוֹי וּבְגִין דָּא אָמַר,
 (ישעיה מ) וְאֵל מִי תַדְמִיוּנִי וְאַשׁוּהּ וְאֵל מִי תַדְמִיוּן אֵל וּמָה
 דְּמוֹת תַּעֲרֹכוּ לוֹ.

וְאַפִּילוּ הֵאֵי תְמוּנָה, לִית לִיָּה בְּאַתְרֵיהּ, אֶלָּא כַּד נַחֲת
 לְאַמְלָכָא עַל בְּרִיין, וְיִתְפָּשֵׁט עָלֵיהּ, יִתְחַזֵּי לוֹן
 לְכָל חַד, כְּפֹּיִם מְרָאָה וְחֲזִיוֹן וְדְמִיוֹן דְּלַהוֹן, וְהֵאֵי אִיהוּ
 (הושע יב) וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדָמָה.

וּבְגִין דָּא יִימָא אִיהוּ, אַף עַל גַּב דְּאַנָּא אֲדָמָה לְכוּ
 בְּדִיּוֹקְנֵיכוּ, אֵל מִי תַדְמִיוּנִי וְאַשׁוּהּ, דְּהָא קְדָם

דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְיוֹקְנָא בְּעֵלְמָא, וְצִיִּיר צוּרָה,
 הָוּה הוּא יְחִידָאֵי בְּלֵא צוּרָה וְדִמְיוֹן, וּמֵאן (ב"א וְאִית)
 דְּאִשְׁתְּמוּדַע לִיָּה, קָדָם בְּרִיאָה, דְּאִיְהוּ לְבַר מְדִיוֹקְנָא,
 אָסוּר לְמַעְבַּד לִיָּה צוּרָה וְדִיוֹקְנָא בְּעֵלְמָא, לֹא בְּאוֹת ה',
 וְלֹא בְּאוֹת י' וְאִפִּילוּ בְּשִׁמָּא קְדִישָׁא, וְלֹא בְּשׁוּם אוֹת
 וְנִקּוּדָה בְּעֵלְמָא, וְהֵאֵי אִיְהוּ כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה,
 מִכָּל דְּבַר דְּאִית בֵּיהּ תְּמוּנָה וְדִמְיוֹן לֹא רְאִיתֶם.

אָבֵל בְּתַר דְּעָבַד הֵאֵי דְיוֹקְנָא דְּמַרְכָּבָה דְּאָדָם עֲלָאָה,
 נְחִית תַּמָּן, וְאִתְקַרֵּי בְּהַהוּא דְיוֹקְנָא יְדוּ"ד, בְּגִין
 דְּיִשְׁתְּמוּדַעוֹן לִיָּה בְּמִדּוֹת דִּילִיָּה, בְּכָל מְדָה וּמְדָה, וְקָרָא:
 אֵל, אֱלֹהִים, שְׁדֵי, צְבָאוֹת, אֲדִי"ד. בְּגִין דְּיִשְׁתְּמוּדַעוֹן
 לִיָּה, בְּכָל מְדָה וּמְדָה, אֵיךְ יִתְנַהֵג עֲלְמָא, בְּחֶסֶד
 וּבְדִינָא, כְּפּוּם עוֹבְדִיהוֹן דְּבְנֵי נְשָׂא, דְּאִי לֹא יִתְפַּשֵּׁט
 נְהוּרִיָּה עַל כָּל בְּרִיִּין, אֵיךְ יִשְׁתְּמוּדַעוֹן לִיָּה, וְאֵיךְ
 יִתְקַיֵּים, (ישעיהו ו) מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

וְוִי לִיָּה, מֵאן דְּיִשְׁוּוּה לִיָּה, לְשׁוּם מְדָה, וְאִפִּילוּ מֵאֲלִין
 מִדּוֹת דִּילִיָּה, כָּל שְׁכֵן לְבְנֵי הָאָדָם, (איוב ד) אֲשֶׁר בְּעַפָּר
 יְסוּדָם, דְּכָלִים וְנַפְסָדִים. אֲלֵא דְמִיּוֹנָא דִּילִיָּה, כְּפּוּם
 שְׁלִטְנוּתִיָּה עַל הַהִיא מְדָה, וְאִפִּילוּ עַל כָּל בְּרִיִּין. וְלַעֲיִלָּא
 מִהַהִיא מְדָה. וְכַד אִסְתְּלִיק מִינָהּ, לִית לִיָּה מְדָה, וְלֹא
 דְמִיּוֹן, וְלֹא צוּרָה.

כְּגֹוֹנָא דְיִמָּא, דְלִית בְּמִיָּא דְיִמָּא דְנִפְקֵי מִיְנִיה, תְּפִיסוּ
 כָּלִל וְלֹא צוּרָה, אֶלָּא דְאֶתְפִּשְׁטוּתָא דְמִיָּא
 דְיִמָּא עַל מָאנָא, דְאִיהוּ אֶרְעָא, אֶתְעֵבִיד דְמִיּוֹן,
 וְיִכְיִלְנָא לְמַעֲבַד חוּשְׁבֵּן תַּמָּן, כְּגוֹן הַמָּקוֹר דְיִמָּא הָא חֵד.
 נִפְיִק מִיְנִיה מַעֲיִן, כְּפּוּם אֶתְפִּשְׁטוּתָא דְיִלִּיה מִהֶהוּא
 מָאנָא, כְּעִגּוּלָא דְאִיהִי י', הָא מָקוֹר חֵד, וּמַעֲיִן דְנִפְיִק
 מִנִּיה הָא תִּרִין.

לְבַתֵּר עֵבֵד מָאנָא רַבְרָבָא כְּגוֹן מֵאן דְעֵבֵד (נ"א וְדַחְפֵּר)
 חֲפִירָא רַבְרָבָא וְאֶתְמְלִי מִן מִיָּא, דְנִפְיִק מִן
 מַעֲיִן. הֵהִיא מָאנָא אֶתְקֵרִי ים, וְהוּא מָאנָא תְּלִיתָאָה,
 וְהוּא מָאנָא רַבְרָבָא, וְאֶתְפְּלִיג לְז' נְחָלִין, (נ"א מֵאנִין) כְּפּוּם
 מֵאנִין אֶרִיכִין, הָכִי אֶתְפִּשְׁט מִיָּא מִן יִמָּא, לְשִׁבְעָה נְחָלִין
 וְהָא מָקוֹר, וּמַעֲיִן, וְיִמָּא, וְז' נְחָלִין, אִינּוֹן י' וְאִי יִתְבַּר
 אוּמְנָא אֵלִין מֵאנִין דְתִקִּין, יְהִדְרוֹן מִיָּא לְמָקוֹר,
 וְיִשְׁתְּאֲרוּ מֵאנִין תְּבִירִין יְבִשִׁין בְּלֹא מִיָּא.

הָכִי עֵלַת הָעֵלוֹת, עֵבִיד עֶשֶׂר סְפִירוֹת, וְקָרָא לְכֹתֵר
 מָקוֹר, וְיִבִּיה לִית סוּף לְנִבְיָעוּ דְנְהוּרִיה. וּבְגִין דָּא
 קָרָא לְגִרְמִיה אֵין סוּף, וְלִית לִיה דְמוֹת וְצוּרָה, וְתַמָּן לִית
 מָאנָא לְמִתְפֵּס לִיה, לְמַנְדַּע בִּיה יְדִיעָא כָּלִל. וּבְגִין דָּא
 אָמְרוּ בִּיה, בְּמוּפְלָא מִמָּךְ אַל תְּדְרוּשׁ, וּבְמִכּוּסָה מִמָּךְ אַל
 תַּחְקוֹר.

לְבַתֵּר עֶבֶד מֵאֲנָא זְעִירָא, וְדָא י', וְאֵתְמַלְיָא מִנִּיהּ,
 וְקָרָא לֵיהּ מַעֲיָן נוֹבַע חֲכָמָה, וְקָרָא גְרַמְיָה בַּהּ
 חֲכָם, וְלִהְיוּא מֵאֲנָא קָרָא לֵיהּ חֲכָמָה. וְלְבַתֵּר עֶבֶד
 מֵאֲנָא רַבְרָבָא, וְקָרָא לֵיהּ יָם, וְקָרָא לֵיהּ בִּינָה, וְהוּא
 קָרָא לְגְרַמְיָה מִבֵּין בַּהּ.

חֲכָם מַעֲצָמוֹ, וּמִבֵּין מַעֲצָמוֹ, כִּי חֲכָמָה אִיהִי לָא
 אֵתְקַרִיאת חֲכָמָה מִגְרָמָה, אֶלָּא בְגִין הֵהוּא חֲכָם
 דְאִמְלִי לָהּ מִנְבִיעוֹ דִּילִיהּ. וְאִיהִי לָא אֵתְקַרִיאת בִּינָה
 מִגְרָמָה, אֶלָּא עַל שֵׁם (ב"א בְּגִין) הֵהוּא מִבֵּין דְאִמְלִי לָהּ
 מִנִּיהּ. דְאִי הוּוּ מִסְתַּלַּק מִנָּה, אֲשֶׁתְאַרְתַּ יְבִשָּׁה. הֵדָא הוּא
 דְכַתִּיב, (אִיב ד') אֲזָלוּ מֵיָם מִנִּי יָם וְנָהָר יַיָּרֵב וַיִּבֶשׁ.

לְבַתֵּר וְהַפְּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים. וְעֶבֶד לֵיהּ לְז' מָאֲנִין
 יְקִירִין, וְקָרָא לֹון: גְּדוּלָּה. גְּבוּרָה. תְּפֹאֲרֵת.
 נְצִ"ח. הו"ד. יסו"ד. מְלָכוּת. וְקָרָא גְרַמְיָה גְּדוּל
 בְּגְדוּלָּה וְחָסִיד. גְּבוּרָה, בְּגְבוּרָה. מְפֹאֲרָה, בְּתִפְאֲרֵת.
 מְאִירֵי נְצִחָן קְרִבִּין, בְּנְצִ"ח נְצָחִים. וּבִהוּ"ד קָרָא שְׁמִיָּה,
 הוּד יוֹצֵרְנוּ. וּבִיִּסוּ"ד קָרָא שְׁמִיָּה צְדִיק. וַיִּסוּ"ד, כֹּלָא
 סְמִיךְ בֵּיהּ, כֹּל מָאֲנִין וְכֹל עֲלָמִין. (דף מ"ג ע"א) וּבְמִלְכוּת, קָרָא
 שְׁמִיָּה מְלָךְ. וְלוֹ הַגְּדוּלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפֹאֲרֵת וְהַנְּצִ"ח
 וְהוּ"ד כִּי כ"ל בְּשָׁמַיִם, דְאִיהוּ צְדִיק. וְלוֹ הַמְּלָכָה:
 דְאִיהוּ מְלָכוּת.

כִּלְא בְּרֻשׁוֹתֶיהָ, לְמַחֲסֵר בְּמַאֲנִין, וְלֹאֲוֹסְפָא בְּהוֹן נְבִיעוֹ,
 וְלְמַחֲסֵר כְּפוּם רְעוּתֶיהָ (ס"א בְּהוֹן) וְלִית עָלֶיהָ אֱלֹהָא,
 דְּיוֹסִיף בֵּיהּ, אוּ יִגְרַע בֵּיהּ.

לְבַתֵּר עֶבֶד מְשֻׁמְשִׁין, לְאֵלִין מְאֲנִין, כְּרֻסִיָּא בְּאַרְבַּע
 סְמִכִין. וְשִׁית דְּרַגִּין לְכְרֻסִיָּא. הָא עֶשֶׂר. וְכִלְא
 אִיהוּ כְּרֻסִיָּא. כְּגוֹן כּוּס דְּבִרְכָה, דְּתַקִּינוּ בּוּ עֶשְׂרָה
 דְּבָרִים, בְּגִין תּוֹרָה דְּאֲתִיֵּיהִבַת בְּעֶשְׂרָה דְּבָרָן. בְּגִין
 עֲלָמָא דְּאִיהוּ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, דְּאֲתַבְּרִי בְּעֶשְׂרָה
 מְאֲמָרוֹת.

וְתַקִּין לְכְרֻסִיָּא כְּתוּת לְשֻׁמְשָׂא לֵיהּ, דְּאֵינּוֹן מְלֹאכִים.
 אֲרֵאֲלִים שְׂרָפִים. חַיּוֹת. אוֹפַנִים. חֲשַׁמְלִים. אֱלִים.
 אֱלֹהִים. בְּנֵי אֱלֹהִי"ם. אִישִׁי"ם. וְלֹאֲלִין עֶבֶד שְׁמֻשִׁין,
 סְמֵא"ל, וְכֹל כְּתוּת דִּילֵיהּ, דְּאֵינּוֹן כְּעֻנָנִים לְמַרְכָּב בְּהוֹן
 לְנַחְתָּא בְּאַרְעָא, וְאֵינּוֹן כְּסוּסִין לוֹן.

וּמְנַלְן דְּעֻנָנִים אֲקָרוֹן מְרָכָב. הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב, (ישעיה יט)
 הִנֵּה יֵי רֹכֵב עַל עָב קָל וּבָא מִצְרַיִם. וְדָא מְמַנָּא
 דְּמִצְרַיִם, וּמִיד דְּחֻזוֹ (מְמַנָּא) דְּאֱלֹהָא דֵּי הוּא אֱלֹהָא מְמַנָּא
 דְּלֵהוֹן, חֻזוֹ לֵיהּ כְּסוּסִיָּא, תַּחּוֹת מְרַכְבַּתֶּיהָ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, מִיד וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו, וּלְבַב מִצְרַיִם יָמַס,
 נָעוּ מְאֻמִּינָה דְּלֵהוֹן, וְלֵב דְּלֵהוֹן נָמַס כְּדוֹנָג, מִתְּהִיא
 אֻמוּנָה, וְאִמְרִי, וְכִי עַד כְּעַן אֻמוּנָה מְמַנָּא דִּילָן כְּסוּסִיָּא,

הָיָה נֶעַל לְבַהוֹן מֵאֲמוּנָה דְלִהוֹן, וְנִמְס פְּדוּנְג. וּמְנַלְן דְיִמְס
 לְשׁוֹן נִמְס פְּדוּנְג אִיהוּ כְּמָה דְאֵת אֲמַר, (תהלים כב) הִיָּה לְבִי
 פְּדוּנְג נִמְס בְּתוֹךְ מַעִי. (ויקרא כ' ע"א)

(שמות יג) וְכֹל פֶּטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְּשֶׁה וְגו'. (פקודא להביא קרב וכו')
 פִּקּוּדָא דָּא לְפִדּוֹת פֶּטֶר חֲמוֹר, וְלַעֲרוֹף פֶּטֶר חֲמוֹר,
 אִם לֹא יִפְדֶּה לִּיהֵ. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב וְאִם לֹא תִפְדֶּה
 וְעַרְפָּתוֹ. וְרוּזָא דָּא יִצַר הָרַע, יְכוּל לְאַחֲזָרָא בְּתִיּוּבְתָא,
 (ס"א וּלְבַתֵּר יִצַר הַטּוֹב וְכו') וּלְבַתֵּר לְאַחֲזָרָא יִצַר הַטּוֹב, כְּמָה
 דְּאִוְקְמוּהָ, אִם זָכָה עֲזָר, אִם לֹא זָכָה כְּנַגְדּוֹ. בְּגִין דְּאִינוּן
 דְּיִוְקְנָא, חַד דְּשָׁה, וְחַד דְּחֲמוֹר, וְאִי זָכָה לְאַחֲזָרָא
 בְּתִיּוּבְתָא, אֲף עַל גַּב דְּאִיהוּ חֲמוֹר עִם הָאָרֶץ, תִּפְדֶּה מִן
 גְּלוּתָא בְּשֶׁה, דְּאִיהוּ (ירמיה נ) שֶׁה פְּזוּרָה יִשְׂרָאֵל. וְאִי לֹא
 הֲדַר בְּתִיּוּבְתָא, וְעַרְפָּתוֹ, שְׂוִי לִיהֵ עִם קִשָּׁה קְדָל,
 דְּעֵתִידִין לְאַתְמַחָא מִן סֵפֶר חַיִּים, דְּעֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר, (שמות
 לב) מִי אֲשֶׁר חָטָא לִי אֲמַחֲנוּ מִסְפְּרִי.

(שמות יג) וְהָיָה לְאוֹת עַל יְדָכָה וּלְטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ וְגו' (בחר
 ק"ח ע"ב ובמשנה) (ח) פִּקּוּדָא דָּא, פִּקּוּדָא דְּאֶקְרִי בְּגוּוּנָא
 אַחֲרָא, דְּלֹא אֶקְרִי מְצוּהָ, אֶלָּא קְדוּשָׁה, וְאֶלִּין אִינוּן
 תְּפִילִין. תְּפִלָּה שְׁל יַד, וְתְּפִלָּה שְׁל רֵאשׁ. תְּקוּנָא פְּאָרָא
 שְׁפִירוֹ דְּגוּוּנִין עֲלָאִין. וְעַל דָּא אֶקְרוּן טוֹטְפוֹת, כְּמָה
 דְּאֵת אֲמַר, (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בֶּךָ אֲתַפְּאָר.

וּכְתִיב (הושע יא) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאַהֲבָהוּ, יִשְׂרָאֵל זֹטָא.
 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבָא, שְׁפִירוּ
 דְּגִוּוֹנִין, עֵילָא וְתַתָּא. יוֹסֵף סָלִיק וְאַתְעֵטֵר בְּתַרְיִן גִּוּוֹנִין
 (נ"א דְּרַגִּין) בְּקַדְמֵיתָא נַע"ר, וּבְסוּפָא צַדִּיק. כַּמָּה יֶאֱן בֵּיה
 גִּוּוֹנִין לְמַחְזִי, וְרוּזָא דָא (בראשית לט) וַיְהִי יוֹסֵף יֶפֶה תֹאֵר וַיִּפֶּה
 מִרְאֶה. שְׁפִירָא בְּתַרְיִן סְטְרִין, בְּתַרְיִן דְּרַגִּין, בְּתַרְיִן
 גִּוּוֹנִין, עֵילָא וְתַתָּא.

כְּתִיב (דברים ו) וְעָשִׂיתָ הַיֵּשֶׁר וְהַטּוֹב. הַיֵּשֶׁר: דָּא תְּפִלָּה שְׁל
 יַד, לְאַמְשָׁכָא (ס"א לְאַסְמַכָּא) לִיָּה בְּתַפְּלִין שְׁל
 רֵאשׁ, לְאַתִּיחְדָּא כַּחְדָּא. וְתַפְּלָה שְׁל יַד, אֶקְדִּים לְשֵׁל
 רֵאשׁ. וְאַצְטְרִיךְ דְּלָא הוּי פְּרוּדָא בִּינֵייהוּ כָּלְל.
 מֵאֵן דְּמַתְעֵטְרָא בְּתַפְּלִין, קָאִים בְּרוּזָא דְּגִוּוֹנָא עֲלָאָה
 וְקָאִים בְּאַיִנוֹן תְּרִין רוּזִין דְּקַאמְרוֹן פִּיוסָה, דְּאַקְרִי
 נַעַר, וְאַקְרִי צַדִּיק, בְּרוּזָא דְּעֵבֵד נְאֻמָּן, בְּרוּזָא דְּבִן
 יַחֲדָאִי. וְאַלִּין אִינּוֹן תְּפִלָּה שְׁל יַד, וְתַפְּלָה שְׁל רֵאשׁ,
 וְאַיִנוֹן כָּלְלָא חְדָּא בְּלָא פְּרוּדָא.

אַרְבַּע פְּרֻשֵׁין דְּתַפְּלִין בְּד' בְּתִים, בְּאַיִנוֹן תְּפִלִּין שְׁל
 רֵאשׁ. וּכְמָה דְּאַיִנוֹן ד' פְּרֻשֵׁין בְּאַיִנוֹן תְּפִלִּין שְׁל
 רֵאשׁ, אוּף הָכִי כְּלָהוּ בְּתַפְּלִין שְׁל יַד בְּבֵית א'. דְּהָא
 בְּתַפְּלָה שְׁל יַד, לִית לָהּ מַגְרָמָה כְּלוּם, אָלָא מַה דְּנַקְטָא
 מְלַעֲיָלָא. וְרוּזָא דָא, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם.

וּמַגּוּ דְנִקְטָא לֹון מְלַעֲיָא, אַקְרִי תְפֻלָּה, וְאַתְקַדְשַׁת
בְּקְדוּשַׁתְהוֹן (וְכֻלָּא) אַקְרִי קְדוּשָׁה. וְאַקְרִי תְפֻלָּה וְכַדִּין
אַקְרִי מַלְכוּת, מַלְכוּת שְׁמַיִם שְׁלִימָה.

ד' פְּרֻשֵׁיין, הָא אֻקְיַמָּנָא רְזָא דְלַהוֹן, בְּכַמָּה דְיֻכְתִּי. אֲבַל
פְּרֻשָׁה קְדַמָּא, קְדֵשׁ לִי כָל בְּכוֹר, דָּא אִיהוּ רְזָא (דף
מ"ג ע"ב) עֲלָא, דְכֻלִּיל כָּל ד' בְּתִים, בְּרְזָא דְנַהֲרֵי עֲלָא,
דְנַפְקָא מֵאִין.

וְכָל אֵינוֹן ד' אַתְרֵימִיזוּ הַכָּא, קְדֵשׁ: דָּא קְדוּשָׁה עֲלָא.
רְזָא דְחַכְמַתָּא עֲלָא, דְמַתְמָן כֻּלָּא אַתְקַדֵּשׁ, בְּרְזָא
דְגַנְיֻזוּ עֲלָא, דְאַתְקַרֵּי קְדֵשׁ. לִי: דָּא בִינָה, רְזָא דְעֲלָמָא
עֲלָא, הֵיכְלָא פְּנִימָא. (וְרְזָא דָּא (וִיקְרָא כ"ה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים
בְּמַדְבַּר ג') כִּי לִי כָל בְּכוֹר (שְׁמוֹת י"ט) וְהֵייתֶם לִי סְגֻלָּה) כ"ל: רְזָא דְחַסֵּד, בְּכָל
דְיֻכְתָּא, בֵּין לְעֵילָא בֵּין לְתַתָּא. בְּכוּ"ר: דָּא בֶן בְּכוֹר,
דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת ד') בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָאִי בֶן בְּכוֹר, כְּלִיל
כָּל סְטָרִין, וְכָל גְּוֹנִין. וּבְגִין כֵּן, קָרָא כְּלִיל כְּלָהוּ
אַרְבַּע, בְּרְזָא דְחַכְמַתָּא עֲלָא. אֲבַל דָּא בְּאוּרַח כְּלָל,
לְמַנְדַּע דְכֻלָּא כְּלִיל בְּהָאִי, אֲבַל בְּאוּרַח פְּרֻט, כָּל חַד
בְּלַחוּדוּי, דָּא אִיהוּ פְּרֻשַׁתָּא קְדַמָּא, דְכֻלִּיל כָּל שְׂאָר
פְּרֻשֵׁיין.

פְּרֻשָׁה תְנִינָא, וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ וְגו', דָּא בִינָה, דְהָא
בְּפְרֻשַׁתָּא דָּא, אִיהִי יְצִיאַת מְצָרִים, דְהָוָה

מִסְטָרָא דְיֹוֹבְלָא. וְעַל דָּא שִׁירוּתָא דִּילָהּ וְהִי"ה, דְּהָא
מְלָה דָּא אִיהִי בְּיֹוֹבְלָא. וּבְגִין כֶּף שְׂמָא דִּילָהּ וְהִי"ה,
דְּלִית וְהִי (נ"א הַיְהִי) אֲלָא בְּאַתָּר דָּא, דְּאִיהוּ זְמִין
לְאַתְמִשְׁכָּא לְתַתָּא, וּלְאַנְהָרָא בּוּצִינִין, וּלְאַשְׁתַּכְּחָא

בְּדַרְגָּא תַתָּא, (נ"א וְהִי כִּמְאֵן דְּאָמַר עַל מַלְכָּא דְּאִיהִי הוּי) (נ"א דִּיְהוּי זְמִין
לְאַתְמִשְׁכָּא לְתַתָּא וּלְאַנְהָרָא בּוּצִינִין) וּכְלָא בְּרוּזָא חֲדָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ
בְּאוּרַח טְמִיר, לָא אֶקְרִי בְּאַתְגַּלְיָא בְּשְׂמָא דָּא, אֲלָא
אַתְמִסֵּר לְחַפְיָמִין לְמַנְדַּע. וְעַל דָּא אַתְרִשִׁים בְּשְׂמָא
קַדִּישָׁא, בְּמְלָה דָּא.

פְּרֻשָּׁה תְּלִיתָא, שְׁמַע, דָּא אִיהוּ רְזָא דִּימִינָא, דְּאֶקְרִי
חֲסַד עֲלָאָה. דְּאִיהוּ קָא מִיַּיְחַד יְחוּדָא דְּכָלָא לְד'
סְטְרִין, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְסִדֵּר בֵּיהּ, סְדוּרָא דְּכָל
עֲלָמָא, וְדָא אִיהוּ דְּקָא מִתְפַּשֵּׁט בְּכָל סְטְרִין, אֲפִילוּ גּוּ
תְּהוּמֵי תַתָּא. בְּדָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרָא עֲלָמָא, כַּד
אַתְעַטֵּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵטוּפָא דְּזַהָרָא, וְדָא דְּקָא
מִיַּיְחַד יְחוּדָא, וּבְגִין כֶּף, שְׁמַע סְמִיךְ לְוְהִי"ה.

יְחוּדָא דְּכָל יוּמָא, אִיהוּ, יְחוּדָא לְמַנְדַּע וּלְשׁוּאָה
רְעוּתָא. יְחוּדָא דָּא הָא אֲמָרֵן בְּכַמְהָ דּוּכְתִי,
יְחוּדָא דְּכָל יוּמָא, אִיהוּ יְחוּדָא דְּקָרָא, (דְּבָרִים ו) שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל יְי' אֱלֹהֵינוּ יְי' הָא כְּלָהוּ חַד, וְעַל דָּא אֶקְרִי אַחַד.
הָא תְּלַת שְׁמָהֵן אֵינּוּן, הֵיךְ אֵינּוּן חַד, וְאַף עַל גַּב דְּקָרִינֵן
אַחַד, הֵיךְ אֵינּוּן חַד.

אֵלָא, בְּחֻזְיוֹנָא דְרוּחַ קְדָשָׁא אֲתִיַדְע, וְאִינּוֹן בְּחִיזוֹ
 דְּעֵינָא סְתִימָא, לְמַנְדַּע דְּתַלְתָּא אֵלִין אַחַד. וְדָא
 אִיהוּ רְזָא דְקוּל דְּאֲשְׁתַּמַּע, קוּל אִיהוּ חַד, וְאִיהוּ תַלְתָּא
 גְּוֹוִינִין, אֲשָׁא וְרוּחָא וּמִיָּא, וְכֻלְהוּ חַד, בְּרְזָא דְקוּל. (וְלֵאוּ
 אִינּוֹן אֵלָא חַד) אֹפֶה הָכָא: יי' אֵלְהִינוּ יי' אִינּוֹן חַד. תַלְתָּא
 גְּוֹוִינִין, וְאִינּוֹן חַד.

וְדָא אִיהוּ קוּל דְּעֵבִיד בְּרֵ נֶשׁ בִּיחֻדָּא, וְלִשְׁוֹאָה רְעוּתִיהָ
 בִּיחֻדָּא דְכֻלָּא, מֵאִין סוּף עַד סוּפָא דְכֻלָּא, בְּהֵאִי
 קוּל דְּקָא עֵבִיד בְּהֵנִי תַלְתָּא דְאִינּוֹן חַד. וְדָא אִיהוּ יְחֻדָּא
 דְּכָל יוֹמָא, דְּאֲתַגְלִי בְּרְזָא דְרוּחַ קוּדְשָׁא.

וְכַמָּה גְּוֹוִינִין דִּיחֻדָּא אֲתַעְרוּ, וְכֻלְהוּ קְשׁוּט. מֵאִן דְּעֵבִיד
 הָאִי עֵבִיד. וּמֵאִן דְּעֵבִיד הָאִי עֵבִיד. אֲבַל הָאִי
 יְחֻדָּא דְקָא אֲנִן מִתַּעְרִי מִתַּתָּא, בְּרְזָא דְקוּל דְּאִיהוּ חַד,
 דָּא הוּא בְּרִירָא דְמַלְתָּה, הָאִי בְּכֻלְלָא, לְבַתַּר פְּרֻט,
 כְּדִקְאֵמְרוּן.

פְּרֻשָׁה רְבִיעָאָה, הוּא רְזָא דְדִינָא קְשִׁיא, (דְּבֵרִים י"א) הַשְּׁמֵרוּ
 לָכֶם. אֵלִין אִינּוֹן תְּפֻלִּין דְּרִישָׁא. וְתַפְלִין
 דְּדְרוּעָא, כְּגֹוִנָא דָּא בְּחַד בֵּיתָא, וְהָא אֲתַעְרָנָא בְּהוּ,
 וְכֻלְהוּ רְזָא חַדָּא.

קְשִׁרָא דְתַפְלִין דְּרִישָׁא, אִיהוּ דְל"ת, וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (שְׁמוֹת ל"ג) וְרֵאִיתָ אֶת אַחֻרֵי. וְעַל דָּא אִיהוּ
 לְאַחֻרָא, וְתַמְן אֲתַקְשֵׁר כֻלָּא בְּקְשִׁרָא חַדָּא.

וַאֲיֵהִי, כִּד מִנְחַת אֲלֵיִן תִּפְלִין דְּדְרוּעָא לְאַתְקִשְׂרָא, (ס"א
 אֵית קִשְׂרָא) אַחְרָא, רְזָא דְבְרִית קְדִישָׁא, רְזָא דָא,
 כְּמָה דְאַתְעֵר בְּכֶמָה דְיוֹכְתִי, וְכֹלָא רְזָא חֲדָא. זַפְּאִין אֵינּוֹן
 יִשְׂרָאֵל דִּידְעִין רְזָא דָא, וְאַצְטְרִיךְ בַּר נַשׁ לְאַנְחָא לּוֹן
 כָּל יוֹמָא, לְמַהוּי בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה, וְעֲלִיָּה כְּתִיב, (דְּבָרִים כ"ח)
 וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם יִי נִקְרָא עֲלֶיךָ וִירָאוּ מִמֶּךָ.
 (ע"כ רעיא מהימנא) בִּילְאוּ"א.

פֿרשֿת בְּשַׁלַּח

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פִּרְעֹה אֶת הָעַם וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ
 פְּלִשְׁתִּים וְגו'. רַבִּי שְׁמֵעוֹן פֶּתַח, (חֲבִקוּק א) תְּפִלָּה
 לְחֲבִקוּק הַנְּבִיא עַל שְׁגִיוֹנוֹת. הָאִי קָרָא קִשְׂיָא, וְאֵית
 לְאַסְתְּפִלָּא בֵּיהּ, מֵאִי שְׁנָא תְּפִלָּה לְחֲבִקוּק הַנְּבִיא, יִתִּיר
 מִכָּל שְׂאָר נְבִיאֵי עֲלָמָא, דְּלֹא כְּתִיב בְּהוּ תְּפִלָּה לִישְׁעֵיהּ
 הַנְּבִיא, אוֹ לִירְמִיָּה, אוֹ לִיחֻזְקָאֵל, אוֹ לְהוֹשֵׁעַ, אוֹ לְשְׂאָר
 נְבִיאֵי עֲלָמָא.

אַלָּא הָכִי תַנִּין, אֲלִישְׁע זָכָה בְּהֵאִי עֲלָמָא מַה דְּלֹא זָכָה
 נְבִיאָה אַחְרָא, בַּר מַמְלָשָׁה. (וְעַם כָּל דָּא לֹא בְּעָא לְאַטְרַחָא לְמַרְיָה)
 תָּא חֲזִי, מֵאִי כְּתִיב, (מַלְכִים ב ד) וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבוֹר אֲלִישְׁע
 אֶל שׁוֹנִם וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה. מֵאִי אִשָּׁה גְדוֹלָה. אַלָּא
 גְדוֹלָה בְּעוֹבְדָהָא, דְּכָל בְּנֵי (ס"א דָּרָא) בֵּיתָא, מִשְׁתַּבְּחִין בָּהּ,
 וְהִיא עֲקָרָא דְּבֵיתָא, וּבְגִין דְּבַעֲלָהּ לֹא הוּוּה שְׂכִיחַ